

Jesu buhedore ïgu apinirã erã iirare wereripũ ãhraa

—Espíritu Santo arigucumi, arĩnumi Jesucristo ïgu buherãre

1 ¹⁻²Teófilo, ero core yu gojamuhtarapũ mera Jesu ïgu iirare, ïgu buherare mure weretuhabu. Te umarogue ïgu mურიარარე weretubu. Jesu ïgu mურიaboro core ïgu Espiritu Santo turari mera dorepu ïgu apinirãre. Erã ïgu beyenirã árĩñorã. ³Eropi Jesu ïgu crusague ïgu sիրira puhru yujyerisuburi dჰრცუგჸ dehyoapu ïgu apinirãre. Cuarenta nuri puhru dehyoatupu. Eropigu ïgu ïgu basi ojocarigu árĩrire ihmupu erãre. Eropa dehyoagu Goãmu mari Pagu ïgu opu árĩrire õari buherire wereru erãre. ⁴Gajisubu Jesu ïgu apinirã mera árĩgu õpa arĩ erãre wereru: —Jerusalén ta árĩnique dohpa. “Espiritu Santore mure obeogura,” yu Pagu ïgu arĩdigure corenique. Irire ïgu eropa arĩrare mure wereabu yuhũ. ⁵Ñu mure waĩyegu deco mera mure waĩyemi. Yupu ïgu iira tauro iigura mure. Espiritu Santo mura mera ïgu árĩniguicãcũ iigura mure, arĩpu Jesu.

Jesu umarogue mურიარა

⁶Eropi gajisubu utãgugue Olivo waĩcudigugue Jesu erãre dehyoacũ erã serẽpiñorã ïgure:

—Opu, ¿i Israe yebare mari ya yebare dohpáricũ guare dipaturi doreburire apibocuri muhu guare? ¿Dohpáricũ mari acawererã gohrare opu acugucuri muhu? arĩñorã ïgure. ⁷Erã eroparicũ peegu Jesu õpa arĩpu:

—Mari Pagu dihta irinurire mura ya yebare mura õaro árĩborore apimasimi. Irinurire mure masiya mara. ⁸Eropirã mure Espiritu Santo ïgu eracũ Goãmu ya turarire oparãca mura. Iri turarire mura oparã Jerusalén majarãre, árĩpehrerã Judea majarãre, Samaria majarãre, árĩpehreri yeba majarãre õari buherire buherãca mura yaha árĩburire. Yu sիրirare, yu masa mურიარარე erãre buherãca mura, arĩ wereru Jesu erãre.

⁹Eropa arĩ weretuhaja, Jesu umarogue muria wapu. Erã ïgure erã ihanurusia mujucũ imica cururi pohecague ñaja dedere muria wapu. ¹⁰Eropirã erã Jesu

ĩgu mũriagũre erã íhanũrusia mujurisubu perã anyua boreri suhricũrã Jesu ĩgu apinirã pohro dehyoanũgajañorã. ¹¹Eropirã erãre õpa arĩñorã:

—Mũa Galilea majarã, ¿duhpirã íhamuju niguirã iiri mũa? Ihĩ Jesu umarogue mũriagu, ĩgu mũriadiro dopa ta dipaturi arigũcumi daja, arĩ wereñorã anyua.

Jesu ĩgu apinirã Judare gohrotobure beyeñorã

¹²Eropiira pũhrũ Jesu yarã utãgũgue Olivo waĩcũdigũgue árĩnirã dijari, Jerusalengue dujajañorã. Irigu utãgu yuju kilómetro wecañari Jerusalén ejaboro pohro árĩyoro. ¹³Dujaja erã umarogue erã áriri taribugue mũria wañorã. Oã árĩñorã erã: Pedro, Ñu, Santiago, Andre, Felipe, Toma, Bartolomé, Mateo, Santiago, Simo, Juda árĩñorã. Santiagopũ Alfeo magũ árĩpũ. Simopũ celote waĩcũri curu majagu árĩpũ. Judapũ Santiago acaweregu árĩpũ. ¹⁴Eropirã bajasuburi oã árĩpehrerã, nome mera, María Jesu pago mera, Jesu pagũ porã mera õaro gamenere, turaro mera Goãmũre mari Pagũre serẽmũriñorã.

¹⁵Eropi irinũrire masa bajarã ciento veinte ejaboro gohra gamenereñorã. Eropigu Pedropũ ĩgu mera majarã Cristo yarã watope nũgaja, werepũ erãre.

¹⁶—Yũ acawererã, Goãmũ iribojegue ĩgu arĩdiro dopa ta eropa wahaa. Irire Espĩritu Santo Davire weredoreñumi Juda mũrũ eropa warare. Juda Jesure ñeha wejẽmorãre íhmudi árĩmi. ¹⁷Juda mũrũ mari mera Jesu yare ii, gũa mera majagu ta árĩrimi. ¹⁸Judapũ ĩgu Jesure íhmura wajare iri niyerure ĩgu wiara pũhrũ ĩgu basi wejẽ siripũ. Eropigu yuhridija wa, ĩgu gũramisida yehguea siria wapũ. ĩgu wiara niyeru mũra mera gajirã merogã yebare asũñorã. ¹⁹Eropirã árĩpehrerã ohõ Jerusalén majarã masipehrecãma Juda mũrũ ĩgu ñero warare. Eropa masirã ĩgu niyeru mera erã asũra yebare Acéldama di cóari yeba waĩcũa, arĩma iri yebare. ²⁰Iribojegue erã arĩ gojadiro dopa ta eropa wahãmi Juda mũrũ. Salmo waĩcũripũgue õpa arĩ gojañuma:

Ígu arĩdirore cóadiro árĩporo. Eropirã gajirã ĩgu arĩdirore árĩbircãporo, arĩ gojañuma.

Ohõ sãre õpa arĩ gojañuma:

Gajigu ĩgu mohmerare gohrotogu árĩgũcumi, arĩ gojañuma Salmogue, arĩpũ Pedro.

²¹⁻²²“Eropirã mari yujugu beyerã Juda mũrũre gohrotobure. Ñu waĩyegu ĩgu masare buherasubu árĩdigũre, Jesu mera mari mera árĩdigũre beyero gahmea mari mera majagu árĩbure. Jesu masa mũriacũ sãre íadigũre beyero gahmea. Eropa beyera pũhrũ Jesu ĩgu masa mũriarare mari mera buhegũcumi, arĩ werepũ Pedro ĩgu acawererãre Cristo yarãre. ²³Ígu eroparĩcũ peerã perãre beyedobõñorã erã. Yujugu José Justo waĩcũgũre beyeñorã. Ígu Barsabá erã arĩ piyugu árĩpũ. Eropirã gajigũre Matia waĩcũgũre beyeñorã. ²⁴⁻²⁵Erã perãre beyedobotuhaja, erãre Goãmũre õpa arĩ serẽñorã:

—Mũhũ gũa Opũ árĩpehrerã masa erã pepirire masia. Oã ãhrima gũa perã beyerã. Juda mũrũre gohrotobure nihi mũ gamegũre beyeque. Juda mũrũ Jesure

côadigu peamegue wadigu árîmi. Eropigu ïgure gohrotogu Jesu ïgu apidigu árîgucumi. Eropigu gua mera ôari buherire buhegucumi, arîñorã erã Goãmure.

²⁶Eropa arîrã ta utã mera deamuriñorã beyemorã. Matia yañe ôaro wiricũ, Matiapũ Jesu ïgu apinirã once apinirã mera majagu dujapu.

Espíritu Santo ïgu yarã mera árînuçapu

2 ¹Eropii Pentecoste waicurinu árîũ erã yujuro mera árîpehrerã yuju wihi gamenereñorã. ²Irisubure ta miruñe burigã ariro dopa ta umarogue busuro cariyoro. Ero eropa busuro caricũ peeñorã árîpehrerã iri wihigue gamenere árîrã. ³Eropiro peame porãrigã dopa bejari erã árîpehrerã dipu wecare dehyoayoro. Iri peame porãrigã nediru dopa bejari dehyoayoro. ⁴Eropigu Espíritu Santo erapu erãre ïgu turarire ogu arigu. Eropirã Espíritu Santo erãre ïgu itamuropẽ erãpu gajirã yare ôaro wereniguinũgañorã.

⁵Irinurire Jerusalén bajarã judio masa eranirã árîñorã. Goãmure umupeorã erarã árîñorã. Erã macari nucũ majarã árîñorã. ⁶Eropirã umarogue busucũ peerã masa bajarã Jesu buherã pohrogue gamenere wahgãñorã. Masa nucũ yare Jesu buherã erã wereniguicũ peeñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã, erã pee uca wañorã.

⁷⁻⁸—Yaho, ¿Duhpirã oã Galilea majarã árîquererã ôaro mari yare wereniguiri? Erã mari masa dehyoadirogue árînirã iro dopa ta wereniguirã iima, arîñorã erãpu. ⁹⁻¹⁰Árîpehrerã mari yare dohpaguere wereniguirã iima. Partia majarã, Media majarã, Elam majarã, Mesopotamia majarã, Judea majarã, Capadocia majarã, Ponto majarã, Asia majarã, Frigia majarã, Panfilia majarã, Egipto majarã, Africa majarã, Cirene majarã, Romague arirã ãhraa mari. Yujurãyeri judio masa ãhraa mari. Gajirã judio masa árîbirã judio masa ya buheripure buherãgue ãhraa mari. ¹¹Creta majarã Arabia majarã sã mari mera ãhrima. Eropirã oã mari yare erã wereniguicũ peea mari. Erã mari ya mera Goãmũ turari mera ïgu ôaro iirare wererã iima, arî wereniguinũorã masa erã basi.

¹²Erã eropa arîrã uca wañorã. Erã ïarare erã peerare ôaro masibiriñorã. —¿Dohpárirono oã gajirã ya mera Goãmũ yare eropa ôaro wereniguiri mũa pepicũ? arî game serẽpiñorã erã erã basi.

¹³Eropirã gajirã wereyañorã.

—¿Dohpa oã siburi ihrinijarã mererã iiri? arî wereyañorã gajirã erã basi.

Pedro masare werepu

¹⁴Eropigu Pedro once Jesu ïgu apinirã mera wahgãnuçaja, masare werepu: —Mũa Judea majarã, árîpehrerã Jerusalengue árîrã, ire yũ wercũ ôaro peeque mũa. ¹⁵Mũa pepiri diaye árîbeaa. Dohpaguere nueve ãhraa. Umãgue ãhraa. Eropirã oã merebeama. ¹⁶Oã Goãmũ iribojegue ïgu werediro dopa ta iirã iima. Irire Joere Goãmũ ya weremũhtadigure ire weredoreñumi Goãmũpu.

¹⁷Ojogorocurinu árîcũ õpa árîroca: Yũhũ Espíriture masare árîpehrerãre obeogũra. Eropirã mũa porã Goãmũ yare wererãcoma. Eropirã mũa mera

majarã mamarã Goãmũ deyoro moarire ïarãcoma. Eropirã mũa mera majarã mũrãpũ quẽire quẽãcoma. ¹⁸Eropigũ yũ pohro majarãre yũ Espiriture obeogura. Eropirã erã yahare wererãcoma. ¹⁹Eropigũ yũ turari mera iigũca umũsigue. Yebague sãre yũ turari mera irire ïhmugũca. Eropigũ di mera, peame mera, imica mera ïhmugũca yũ turarire. ²⁰Yũ eropiicũ abe umũ majagũ naitĩa wagũcumi. Nãmi majagũ abe diagũ gũhyaro wagũcumi. Õpa waroca Cristo mũa opu ïgũ dujariburinũ, yũ arĩranũ core. Irinũ ïha uca warãca mũa. Eropiro irinũ gũhyarinũ áríroca. ²¹Eropiro õpa áríroca: Árípehrerã masa Cristore erã ñerire cóãdore serẽnirãre ïgũ erãre peamegue wabonirãre taugũcumi Goãmũ, arĩ gojañumi Joe, arĩpũ Pedro masare.

²²“Mũa Israe masa yũhũ werecũ peeque, arĩpũ daja. Jesu Nazare majagũpũ Goãmũ ïgũ obeodigũ árími. Jesure “Goãmũ obeodigũ áhrimi,” masa erã arĩ masiboro dopa Jesu Goãmũ turari mera deyoro moarire masare ï ïhmucũ iidi árími Goãmũ Jesure. Mũa irire masia. ²³Mũa Jesure wejẽdorecũ Goãmũ iribojegue ïgũ “Eropa waroca,” ïgũ arĩdiro dopa ta eropa wahabũ. Eropirã mũa Jesure crusague wejẽdorerã wiabũ ïgũre masa ñerãre. ²⁴Goãmũpũ Jesu sĩridigũre masuami. Eropigũ dipaturi ne sĩrisome ïgũ. ïgũ sĩri wajabeami. Eropa ojocarinigũicãbu áhrimi. ²⁵Õpa arĩñumi Davi iribojegue majagũ Cristo ïgũ arĩbodiropã dopa ta:

Yũ Opu, yũ mera áhraa mũhũ. Umũri nucũ Goãmũ yũ Opu yũ pohro mũhũ áricũ ïamũrabũ yũhũ gũlĩbiriboro dopa. ²⁶⁻²⁷Mũhũ Goãmũ yũ sĩporãre sĩrinirã erã áríroguere ne cóãsome. Yũre mũ mahigũre ñerogue yũ sĩporãre cóãsome mũhũ. Yũhũ mũ pohro majagũ mũre umũpeogu áhraa. Yũ dũpũre boadoresome mũhũ. Eropigũ bũrigã mucubiria. Mucubiriri mera werenigũia. Eropigũ mũre Goãmũre bũrigã umũpeogu árigũ gũiĩro mariro õaro áricãa. ²⁸Yũre dipaturi ojocaricũ iigũca mũhũ. Yũ mera mũhũ áricũ bũrigã mucubiria, arĩ gojañumi Davi Cristo ïgũ arĩbodiropã dopa ta, arĩpũ Pedro.

²⁹“Acawererã, õpa õaro werẽgura mũare Davire mari acaweregũ mũrũre, iribojegue majagũre, arĩnemopũ daja Pedro. ïgũ Davi sĩria wañumi. Eropigũ ïgũre erã yaara gobe dohpaguere árinia. Eropigũ “Yũ dũpũre boadoresome mũhũ,” arĩ gojagũ ïgũ basi waĩpeo werẽgũ iibiriñumi. ³⁰⁻³¹Iribojegue Goãmũ Davire õpa arĩñumi: “Diaye ta arĩgũ iiaa. Mũ pãramerã árituriarã mera majagũ mũ iiro dopa ta ï maca majarã weca opu árigũcumi,” arĩñumi Goãmũ Davire. Davi Goãmũ yare weryugũ arĩñumi. Eropigũ Cristore Goãmũ ta opu acuborore masigũ, Cristo ïgũ masa mũriaborore weremũhtatuhãñumi Davipũ. Õpa arĩ wereñumi ïgũ: “ïgũ sĩrinirã erã áríroguere árwajasome. ïgũ dũpũ ero boasome,” arĩñumi Davi. ³²Ïre Jesucristore Goãmũ masuami. ïgũ masudigũre gũa árípehrerã ïabũ. ³³Eropigũ Cristo umarogue mari Pagũ diayepũ áricumi doregũ árigũ. Eropigũ ïgũ Pagũ “Espiritu Santore yebague obeogura,” arĩpũ ïgũre. Eropigũ Cristopũ Espiritu Santore dohpaguere obeomi gũare. Eropirã Espiritu Santore ïgũ gũare obeorare ïarã iiaa mũa. Eropirã mũa peeã. ³⁴Davipũ Jesu ïgũ mũriadiropã dopa ta umaroguere mũriabiriñumi. Eropigũ ïgũ ïgũ basi õpa arĩñumi:

Goãmũ arĩmi yũ Opũre: “Ohõ yũ diayerũ doaque mũhũ. ³⁵Eropigu mũre ìhaturirãre mũre tarinũgabasagũra yũhũ mũ pohro majarã dopa árĩmorãre,” arĩmi Goãmũ yũ Opũre, arĩ gojañumi Davi.

³⁶“Eropirã árĩpehrerã Israe masa ire ðaro masique mũa. Ihĩ Jesure mũa crusague wejẽdigũre mũa opũ acuami Goãmũrũ. Ìgũre mũare taubure Cristore apiami Goãmũ, arĩ werepũ Pedro masare.

³⁷Ìgũ eroparĩcũ peerã burigã bujawere, güirã masapũ Pedro sãre serẽpi ãañorã:

—Gua acawererã, ¿dohpa iirãcuri gũa? arĩ serẽpi ãañorã erã.

³⁸Erã eropa arĩ serẽpi ãacũ yũhrĩpũ Pedro sã.

—Mũa ñero iirire bujawererã árĩque. Õarire gohrotoque. Eropirã Jesu wai mera waiyenirã árĩque mũa árĩpehrerã. Mũa eropa iicũ mũa ñerire cãdijigũcumi Goãmũ. Mũa eropa iicũ Espĩritu Santo mũa mera árĩgũcumi. Goãmũ ìgũ Espĩritu Santore eropa ocãgũcumi mũare. ³⁹Mũare, mũa porãre, mũa pãramerã árĩturiarãre yorogue majarãre, árĩpehrerã Goãmũ mari Opũ ìgũ beyenirãre “Diaye ta itamugũra mũare,” arĩ apiñumi Goãmũ, arĩpũ Pedro masare.

⁴⁰Eropa arĩtuhaja baja werenemopũ Pedro. Eropigu turaro mera werepũ erãre.

—I yeba majarãre erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagũcumi Goãmũ. Eropirã mũapũ Goãmũ yarã árĩque. Mũa eropa árĩcũ ìgũ mũare dipuwaja moasome, arĩpũ Pedro masare.

⁴¹Ìgũ eroparĩcũ peerã bajarã ìgũ wereniguirire ðaro peeñorã. Eropigu ìgũ sã erãre waiyerũ. Eropirã Goãmũ yarã mera majarã tres mil masa wanemoñorã. ⁴²Eropirã erã masa Cristo ìgũ apinirã mera umũri nũcũ árĩmũriñorã. Eropirã erã buherire umũri nũcũ peemũriñorã. Erã barire game guere, Goãmũre serẽ, Cristo ìgũ apinirã mera ðaro árĩcãñorã erã.

Jesu yarã ne árĩnũgarã erã árĩricũrĩre werepũ Luca

⁴³Eropii Goãmũ ìgũ turari mera deyorõ moarire ii ìhmuñorã ìgũ apinirã. Erã eropa iicũ ãarã masa árĩpehrerã ìha uca wañorã. ⁴⁴Eropirã árĩpehrerã Jesure umupeorã gamenere, ðaro árĩcãñorã. Eropirã erã yare game gueremũriñorã. ⁴⁵Erã yare dua, árĩpehrerãre gajinore moorãre erã nũcũ omũriñorã erã. ⁴⁶Eropirã umũri nũcũ erã Goãmũ wihigue gameneremũriñorã. Árĩpehrerã yujurãyeri erã wirigue yujuyeri cururi mucubiriri mera gamenere bamũriñorã. ⁴⁷Erã eropa gamenererisubu “Goãmũ ðagu ãhrimi,” arĩ umupeomũriñorã. Eropirã gajirã masa erãre gametarimũriñorã. Eropigu umũri nũcũ Goãmũ gajirãre ìgũ yarã wacũ iimũrĩpũ.

Curimasibigu ðagu wapũ

3 ¹Ñamicague tres árĩcũ Goãmũre serẽrisubu árĩcũ Pedro, Ñũ mera Goãmũ wihigue warã iinõrã. Iri wihi disiporo yujugũ umũ doapũ. ²Umũri nũcũ iri wihi disiporo ðari disiporo waicũri disiporo gajirã ìgũre aĩgãri duhudobõñorã. Ìgũ umũrũ ne masa dehyoagũgue ta curimasibigu árĩpũ.

Eropigu ĩgu iri disiporo pohro doagu niyerure serẽmũripũ iri wihire ñajarãre.

³Eropii Pedro, Ñũ iri wihigue erã ejanũgajacũ curimasibigũpũ erãre ĩha, niyerure serẽpũ. ⁴Eropirã erã Pedro, Ñũ mera ĩgure ĩha, Pedropũ õpa arĩpũ:

—Guare ĩaque mũhũ, arĩpũ Pedro ĩgure.

⁵Ĩgu eroparĩcũ peegu erãre ĩha “Niyerure orãcoma yũre,” arĩ pepiripũ.

⁶Ĩgu eropa arĩ pepiquerẽcũ ta Pedro ĩgure õpa arĩ werẽpũ:

—Niyerure opabeaa yũhũ. Opabiriqueregu ta ire iigũra yũhũ mũre. Jesucristo Nazare majagu ĩgu turari mera curique mũhũ, arĩpũ Pedro curimasibigũre.

⁷Eropa arĩgu ta ĩgu mojtore diayepũ maja mojtore ñeha, ĩgure tarawahgũ nugupũ. Irisubu ta curimasibigũ ĩgu guburire, ĩgu ñigarire turari ñajayoro. ⁸Iri eropa ñajara pũhrũ ĩgu wahgãnũgajapũ. Eropigu ĩgu waha buhrima mũria “Goãmũ turagu õagu àhrimi,” ĩgu arĩ mucubiridiro mera erã mera Goãmũ wihigue ñajapũ pare. ⁹Ĩgu eropa curicũ, “Goãmũ õagu àhrimi,” arĩ gaguiniguicũ masa áripehrerã ĩgure ĩañorã. ¹⁰Eropirã masa ĩgure ĩha masiñorã. “Ihĩ iri wihi maja disiporo õari disiporo pohro ĩgu niyerure serẽ doagu àhrimi,” arĩñorã erã. Eropirã ĩgu eropa curicũ ĩarã ĩhamaria wañorã.

Pedro Goãmũ wihigue masare buhepũ

¹¹Eropii curimasibiridigu Pedro sãre ĩgu duhubirisubu, masa áripehrerã ĩhamaria warã Pedro sã pohro omagã, gamenereñorã. Erã Goãmũ wihigue áriã Salomo waĩcuripũgue áriñorã. ¹²Erã eropa gamenerera pũhrũ Pedropũ werẽpũ erãre.

—Mũa Israe masa, ¿duhpĩrã ĩre ĩha ucari? ¿Duhpĩrã guare mũa ĩhanũrũri? Guapũ guã ya turari mera, Goãmũre guã umupeori mera, guã ejatuharo ĩre curicũ iibirabũ guã. Jesu irire iiami. ¹³Mari ñecũ sũmarã mũra Abrahã, Isaa, Jacobo mũra Goãmũre umupeomũriñorã. Erã umupeodigũpũ Goãmũpũ ĩgu magũre Jesure turagu, õagu ĩgu áriicũ ĩhmumũrimi. Mũa Jesure ĩhaturirãre ohabũ. Eropigu Pilato ĩgure ĩgu peresugue wiudiacũ mũapũ ĩgure ĩgu wiucũ gamebirabũ. Pilatore Jesure ohabũ mũa. ¹⁴Pilato ĩgure wiudiamĩ. Mũapũ Jesure õagũre, õaro iigũre gamebirã gajigũre masa wejẽdigũpũre wiudoreabũ mũa. ¹⁵Eropirã Jesure mari ojocaricũ iigũre wejẽabũ mũa. ĩgu sĩricũ Goãmũ ĩgure masuami. ĩgure masudigũre guã ĩabũ. ¹⁶Eropirã guã ĩgure umupeorã àhraa. Guã eropa umupeocũ ĩagu ĩre mũa dohpague ĩagũre mũa ĩha masigũre Jesupũ ĩgu turari mera ĩgu curicũ iiami.

¹⁷“Yũ acawererã, mari oparã mera Jesure õaro masibiriquererã ĩgure wejẽabũ mũa. Irire masia yũhũ. ¹⁸Iribojegue majarã Goãmũ yare weremũhtanirã Goãmũ erãre ĩgu weredoreldiro dopa ta wereñuma erã sã. “Cristo ñero tarigũcumĩ,” arĩ wereyũñuma erã. Erã eropa arĩ wereldiro dopa ta eropa wabũ dohpaguere. ¹⁹Eropirã dohpaguere mũa ñero iirare bujawererã áriique. Óaripũre gohrotoque. Cristore umupeoque. Mũa eropa iicũ mũa ñerire cãdijigũcumĩ Goãmũ. Eropigu

mũare mucubiririnũre apigũcumi ĩgu. Eropirã õaro sijnajarãca. ²⁰Eropigu Goãmũ Cristore ĩgu beyedigũre mũare obeogũcumi daja. Cristo Jesu ta ãhrimi. ²¹Ĩgu Jesu Goãmũ pohrogue áricumi dohpa. Iribojegue Goãmũ ĩgu yare weremũhtanirãre weryudoreñumi ĩgu iiburire. ĩgu werediro dopa ta áripehrero amugu iicumi. ĩgu amutuhaja Cristore obeogũcumi daja. ²²Moise irire weregu õpa arĩñumi: “Mari mera majagũre mari acaweregũre Goãmũ yare weremũhtagũre Goãmũ mari Opũ obeogũcumi mũare. Yũre ĩgu obeidiro dopa ta obeogũcumi ĩgu sãre. Eropirã mũare ĩgu wercũ peepheccãrãca mũa. ²³Õpa áriroca. Áripehrerã ĩgũre peeberã, ĩgu dorerire iibirã ĩgu cõanirã áriřãcoma. Goãmũ yarã mera majarã árisome erã,” arimũriñumi Moise iribojeque.

²⁴“Áripehrerã Goãmũ yare weremũhtanirã nũcu, Samue ĩgu pũhrũ áriřã sã i dohpague warire wereyuñuma. ²⁵Mari ñecu sumarãre iribojegue majarãre “Masare õaro iigũra,” arĩ weremũriñumi. ĩgu erãre werediro dopa iimi marire dohpaguere. Eropigu Abrahãre ĩgu arĩdiro dopa ta mari sãre arĩ weregu iĩñumi. Õpa arĩ wereñumi Goãmũ Abrahãre: “Áripehreri yeba majarãre õaro iigũra. Õpa irire iigũra: Mũ acaweregũ pũhrũ árigũpũ masare õaro iibasagũcumi yũre,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ²⁶Maripũre Goãmũ Jesure ĩgu magũre ĩgu masudigũre mari pohrogue obeomũhtami mari ñero iirare cõãbure. Eropa iigũ ĩgu mũare õaro iiami, arĩpũ Pedro erãre.

Pedro, Ñũ mera oparãre weretamuñorã

4 ¹⁻³Ĩgu eropa wereniguisubu pahia, Goãmũ wihire corerã surara opũ, saduceo masa sã erãre peeñorã. Õpa buhepũ Pedro Ñũ mera masare:

—Jesu ĩgu sĩrira pũhrũ masa mũria wami. ĩgu eropa masa mũriacũ ĩarã, pũhrũ mari sã ĩgu yarã mari masa mũriaborore masia mari, arĩ werepũ Pedro sã. Erã eroparicũ peerã, oparãpũ erã mera guañorã. Eropa guarã naimerecũ ĩarã erã Pedore, gajirã Jesu apinirã sãre ñeha, peresu iĩñorã.

⁴Oparã eropa gamebiriqerercũ ta masa bajarã Goãmũ yare Pedro sã buherire peerã “Diare ta ãhraa,” arĩ pepiñorã erã. Eropirã Jesu yarã bajarã wañorã. Erã mũa dihtare queocũ Jesure umupeorã cinco mil masa áriñorã.

⁵Eropii gajinũ iri maca majarã mũrã, oparã, judio masa buherã mera Jerusalengue gamenereñorã. ⁶Eropigu pahia opũ Ana waicũgu ero áriřũ. ĩgu acawererã sã áriñorã. Caifa, Ñũ, Alejandro, gajirã mera Ana acawererã áriñorã.

⁷Eropirã erã Pedro sãre erãre gamebeocũ, surarapũ peresugue erãre aĩwiu oparã watopegue erãre aĩ ejañorã. Erã eropa iira pũhrũ oparã serẽpi iañorã Pedro sãre.

—¿Noa ya turari mera mũa curimasibigũre õagu iiri? ¿Noa ãhriri mũare irire iidoregu? arĩ serẽpi iañorã erã.

⁸Erã eroparicũ peegu Espĩritu Santo ĩgu itamurire õaro opagu werepũ Pedro erãre.

⁹—Mũa oparã, mũa mũrã, ¿gua curimasibigũre gua õagu iirare serẽpi ĩarã iiri mũa guare? ¹⁰Ire masique mũa áripehrerã, Israe masa. Ire Jesucristo eropa

iiami. Jesu Nazare majagu, mua crusague wejēdigu, Goāmū masudigu, ĩḡurū ihī curimasibigure ōagu wacū iiami. Eropirā ĩre dohpaguere mua ĩhuro ĩḡu curicū ĩhaa mua. Ōpa āhraa Goāmū yare erā gojarapūgue Cristore wereyuro: ¹¹“Īhī Cristo utāye iro dopa ta Goāmū beyedigu āhrimi. ĩḡu Goāmū beyedigu árīquerecū masa ĩḡure gamesome. ĩḡure erā gamebiriqerecū Goāmū ĩḡure opu acuami árīpehrerāre dorebure,” arī gojañumi iribojegue. ¹²Ne gajigu masare peamegue wabonirāre taugu ne marimi. I yebaguere Jesu dihta masare taugu āhrimi. Ne gajirā ĩḡu iro dopa árīrā ne marima, arī werepu Pedro erāre.

¹³ĩḡu eropa arī werera puhrū, Pedro Ñu mera buheya marirā erā árīcū ĩarā, güiro mariro erā buhecū ĩarā, mūrā, oparā, judio masa buherā mera pee ũca wañorā. Eropirā Jesu iro dopa erā buhecū ĩarā, ōpa pepiñorā erā. “Pedro, Ñu sā diaye ta Jesu mera majarā ta āhrima oā,” arī pepiñorā erā. ¹⁴Eropigu curimasibiridigu Pedro sā mera árīpu. ĩḡu, ĩḡu ōagu árīcū ĩañorā murā, oparā, judio masa buherā mera. Eropirā erā Pedro säre “Ñero iirā iiaa,” arī weresāmasibiriñorā. ¹⁵Eropa weresāmasibirā oparā erā gamenereri taribugue árīrāre Pedro säre wiriadoreñorā. ¹⁶Erā wiriara puhrū erā basi weretamuñorā. —¿Oäre dohpa iirācuri mari? arī wereniguiñorā erā.

Ōpa arī wereniguinemoñorā:

—Pedro, Ñu mera Goāmū turari mera curimasibigure curicū iinirā āhrama. Eropirā Jerusalén majarā árīpehrerā erā eropa ōaro iirare masiama. Eropirā maripu “Eropa iibirama erā,” arīmasibeaa mari. ¹⁷Eropirā Jesu ĩḡu buherare gajirāre buhedorebircārā erāre gajirā erā buherire gameri arīrā, arī wereniguiñorā erā erā basi.

¹⁸Eropa arī wereniguituha Pedro säre sihubeo ōpa arīñorā:

—Jesu ĩḡu buherare ne buhebircāque gajirāre. Irire ne wereniguibircāque, arīñorā erāre.

¹⁹Erā eroparīcū peerā Pedro Ñu mera ōpa arīñorā erāre:

—Mua ōpa arīcū muare yuhrirā Goāmūpure tarinugārā iiboca gua. ¿Nihi yapūre gua werecū gahmeri mua? ¿Mua yapūre gua iicū gahmeri mua? ¿Goāmū yapūre gua iicū gahmeri mua? ²⁰Gūapūre gua ĩarare, gua peerare gūare yayasāma masiya mara masare, arī yuhripu Pedro Ñu mera.

²¹Erā eroparīcū peerā oparāpu dipaturi doreriñorā daja erāre.

—Jesu ĩḡu buherare mua buherā ñero tarirāca mua, arīñorā oparā erāre.

Erāre “Ñu, Pedro mera ñero iirā iima,” arīmasibiriñorā erā. Eropirā masapu curimasibiridigu ĩḡu ōagu wacū ĩarā, “Goāmū diaye ta ōagu āhrimi,” arīñorā masa. Erā eroparīcū peerā oparāpu Pedro säre dipuwaja moamasibiri, erāre wiuñorā. ²²Curimasibigu ōagu erā iidigu cuarenta bojori opagu árīpu.

Jesu yarā erā güibiriburire serēñorā Goāmūre

²³Eropii, Pedro Ñu mera erā mera majarā pohrogue eja, pahia oparā, mūrā erāre erā arīrare wereñorā. ²⁴Erā eroparīcū peerā erā árīpehrerā yujuro mera mari Pagure Goāmūre serēñorā.

—Gua Opu, mûhu ûmarore, yebare, diarire iigu, árîpehrerãre ojocaricû iigu âhraa mûhu. ²⁵Mu Espírîtu Santo gua ñecure Davi mûrure mû pohro majagure ôpa weredoreyoro mû arîdiro dopa ta:

¿Duhpirã judio masa árîbirã guari? Pee masibirã âhrima masa.

²⁶Baja macari majarã oparã gamenere, mari Opu Goãmure, îgu opu acudigu Cristo sãre îhaturi, ñero iidiana erã, arî weredoreyoro mûhu Davire iribojegure.

²⁷Eropa ta âhraa, arî serênemoñorã Goãmure. I macare Herode, Poncio Pilato, judio masa árîbirã, judio masa mera mû beyedigure Jesure ôagu mû pohro majagure wejêdia gamenereama. ²⁸Irisubu mû gamediro dopa ta “Eropa waroca,” mû arîdiro dopa ta iama erã. Mû masiri mera eropa wereyoro mûhu. ²⁹Eropigu, gua Opu, erã guare “Mua buheri waja ñero tarirãca,” erã arîrare guñaque mûhu. Guare itamuque. Eropigu guare mû pohro majarãre güiro mariro mû buherire weredoreque guare. ³⁰Mûhu mû turari mera dorecurãre ôarã iique. Eropigu mû buherire güiro mariro werecû iique guare. Eropigu mû deyoro moarare Jesu mû pohro majagu îgu turari mera ii îhmudoreque guare. Eropigu dorecurãre ôarã gua wadrecû mû turari mera itamuque guare, arî serênorã erã mari Pagure.

³¹Erã eropa arî serêra pûhrû, erã gamenereri wihi ñohmemaa wayoro. Ero eropa ñohmecû ta Espírîtu Santo îgu turari mera guñaturarã wacû iipu erãre. Eropa warã, Espírîtu Santo îgu dorediro dopa ta iinorã. Güiro mariro Goãmû yare wereñorã erã.

Jesu yarã erã yare dũca wañorã

³²⁻³³Eropirã Goãmû îgu turari mera erã Jesu îgu apinirã ôpa arî wereñorã masare: Jesure Goãmû masudigure gua îabu, arî wereñorã erã masare. Eropigu Goãmû erã árîpehrerãre ôaro itamumûripû. Eropirã Jesure umupeorã bajarã árîñorã. Erã yujuropa ta pepirã árîmûriñorã. Eropirã erã erã yare erã doberire “Yaha dihta âhraa,” ne arîbiriñorã. Erã árîpehrerã erã yare gajinore moorãre erã mera majarãre dũca wamûriñorã. ³⁴Eropirã erã mera majarã mojomorocurã marimûriñorã. Erã mera majarã yeba oparã, wiri oparã erã yare duamûriñorã. ³⁵Eropa duarã erã wajasearare erã aigãri, Jesu îgu apinirãre omûriñorã. Eropirã erãpu irire erã mera majarãre dũca wamûriñorã. Árîpehrerã opabirãre dũca wañorã. ³⁶Irisubure yujugu erã mera majagu José waicugu árîpu. Jesu îgu apinirã Josere Bernabé waïyeñorã. Îgu waï Bernabé “Masare mucubiricû iigu âhrimi,” arîma Griego ya mera. Îgu Leví ya curu majagu Chipre nûgnro majagu árîpu. ³⁷Eropigu îgu poeri opagu árîgu irire duapu. Eropigu îgu wajasearare Jesu îgu apinirãre ôpu îgu gajirãre gueredogû.

Ananía îgu marapo Safira mera guypu

5 ¹Gajirã sã Bernabé iro dopa iimûriñorã. Erã Ananía waicugu, îgu marapo Safira waicugo árîñorã. Eropigu Ananía erã ya poerire duapu îgu. ²Eropa duaqueregu ta îgu wajasearare îgu basi aipu. Îgu marapo sã îgu eropa iirare

masipo. Eropigu erã wajasea duharare aĩgãri, Jesu ĩgu apinirãre opa Ananiãpũ. Eropa ogũ, “Opehogũ iiaa,” arĩripũ ĩgu. ³ ĩgu eropa iicũ ĩagu Pedro ĩgure werepũ.

—Ananiã, watĩ mure gũyadocẽ mũhũ gũyabũ Espĩritu Santore. Eropigu mũa ya poerire dua, mũa wajasearare mũa basi aĩbu ahrabũ mũhũ. ⁴ Mũa duaboro core mũa ya poeri arĩribũ. Eropiro mũa duara pũhrũ mũa ya wajatari ta ahrabũ. ĩEropigu dohpa arĩronore eropa gũyari mũhũ? Mũhũ gũa dihtare gũyabeaa. Goãmũ sãre gũyabũ mũhũ, arĩpũ Pedro ĩgure.

⁵ ĩgu eroparĩcũ peegu ta, Ananiãpũ mehmereja, sĩria wapũ. Eropirã arĩpehrerã ĩgu eropa warare masirã, bũrigã gũĩñorã. ⁶ ĩgu sĩrira pũhrũ mamarã ahri, ĩgu dũpũre suhri mera oma, disiporogue aĩgã, yaañorã ĩgure.

⁷ Eropii uhere hora pũhrũ Ananiã mũrũ marapo ĩgu sĩrirare masibigo Pedro pohrogue ñajapo. ⁸ Eropigu Pedro igore opa arĩpũ:

—ĩMũa ya poerire duanijarã dipẽ wajatari mũa? arĩpũ ĩgu. Eropigo igo igo marapũ mũrũ ĩgu arĩrañepẽ ta, “Iripẽta wajatabũ gũa,” arĩ wereripo igo sã. ⁹ Eropigu Pedro igore werepũ:

—ĩDuhpirã mũa yujuro mera Goãmũ Espĩriture gũya ĩhadiari mũa? Peeque dohpaguere. Mũa marapũ mũrũre yaanirã ta ahrima daja. Mũa sãre mũa dũpũre aĩrã ahrima, arĩpũ Pedro.

¹⁰ ĩgu eropa arĩ werecũ ta igo mehmereja, sĩria wapũ. Eropirã mamarã iri wihire ñajarã, igo ya dũpũ mũrarore aĩ wiria wañorã. Aĩgã, igo marapũ mũrũ dipaba yaañorã. ¹¹ Eropirã Jesu yarã arĩpehrerã gajirã irire peerã sã, gũitariacãñorã.

Jesu ĩgu apinirã Goãmũ turari mera ii ĩhmuñorã

¹² Eropirã masa watope Jesu ĩgu apinirã bajasuburi Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ĩhmuñorã. Eropirã erã Salomo waĩcũri taribugue õari taribugue gameneremũriñorã. ¹³ Eropirã gajirã erãre gũĩrã, erã pohrogue wabiriñorã. Eropa gũiquererã erãre Jesu ĩgu apinirãre, “Õarã ahrima oã,” arĩñorã masa. ¹⁴ Eropirã ũama, nome bajarã Jesure umupeonũgañorã. ¹⁵ Eropirã erã dorecurãre aĩgãri, omasiariñe mera pũtãpi apigãñorã Pedro waburi mague erãre. Eropirã dorecurãre õarã wacũ gamerã Pedro erãre ĩgu ñapeocũ gameñorã erã aĩgãriñapũ. Erãre ĩgu ñapeobiricũ Pedro erã weca ĩgu watĩ merejariñe dihtare gameñorã erã. Iri dihtare gameñorã erã erã õarã waboro dopa. ¹⁶ Eropirã Jerusalén pohro arĩri macari majarã sã, dorecurãre, watẽa ñajasũnirã sãre aĩgãriñorã. Eropirã erã arĩpehrerã erã dũpũ õaro wañorã.

Oparãpũ Jesu ĩgu apinirãre ñero iidoreñorã

¹⁷ ĩgu eropa iicũ ĩarã pahia opũ, ĩgu mera majarã mera Pedro sãre peyocũpũ. Pahia opũ mera majarã saduceo masa arĩñorã. ¹⁸ Pedro sã iirare peerã erã guatarirã Jesu ĩgu apinirãre ñehadore, peresu iĩñorã. ¹⁹ Eropiira pũhrũ iri ñami ta Goãmũ ĩgu anyu pãgũpũ erãre peresugue arĩrãre. Tuhajanugu erãre wiriridore opa arĩ werepũ anyu:

20—Goãmũ wihigue waque. Iri wihigue árîrã Goãmũ masare ãgu tauburire, iri õari buherire wereque masare, arĩpu anyu erãre.

21 Ñgu eroparicũ peerã ñamigã ñari Goãmũ ya wihigue ñaja, masare buheñorã erã.

Irinu ta pahia opu, ãgu mera majarã, Israe masa oparã mera gamenere, Jesu ãgu apinirãre peresugue árîrãre aĩgãridoreripu surara oparãre. 22 Eropirã surara oparã peresugue doarãpũre aĩgãrîrã wariñorã. Erãre bocabiriñorã. Bocabiri dujaa wañorã daja. 23 Dujaja wereñorã erã oparãre.

—Peresugue árîri disiporori bihara disiporori ãhrabu. Eropirã erã iri disiporori pohro peresu iinirãre corerã niguiama. Eropã ãabu gũa. Eropirã gũa disiporore pãgũcũ, masa marabu, arĩ wereñorã erã.

24 Erã eroparicũ peerã, surara Goãmũ wihire corenirã opu, pahia oparã mera irire pee uca wa, “¿Dohpa waha ojogorocurãcuri erã eropa iirã?” arĩ pepiñorã erã. 25 Eropigũ erã pohrogue gajigũ ahri, erãre wereru.

—Mũa peresu iinirã Goãmũ wihigue ãhrama. Ñarã waque bu. Iri wihigue masare buherã iiama erã, arĩ wereru.

26 Ñgu eroparicũ pee, surara opu, ãgu surara mera waha, Jesu ãgu apinirãre dipaturi ñeagãriñorã daja. Eropã ñearã erãre surara turibiriñorã. Eropirã erãre pabonirã árîquererã, masare gũirã pabiriñorã erãre. “Oãre mari pacũ gajirã masapu utã mera dearãcoma marire,” arĩ pepiñorã erã surarapu. 27 Eropirã erãre aĩgãri, oparã core duhudoboñorã erãre. Erã eropa aĩ eraa dobocũ pahia opu erãre turipu.

28—Mũare gũa weretuhabu. Jesu yare buhebiricãque, arĩrabu gũa mũare. Gũa eropa arĩquerecũ ta mũapu árîpehrerã Jerusalén majarãre buhea mũa. Jesu ãgu sîrira waja, gũare dipuwajacucũ iidiarã iica mũa, arĩpu pahia opu.

29 Ñgu eroparicũ peegu Pedropu gajirã Jesu ãgu apinirã mera yuhripu. —Goãmũ ãgu dorerapũre iimũhtarãra. Eropirã puhru Goãmũ gamecũ masa erã dorerire iirãra. 30 Goãmũ mari acawererã iribojegue majarã opu Jesure masudi árîmi. Ñgu ta ãhrimi mũa crusague pabia wejẽdigu. 31 Jesure masura puhru Goãmũ ãgure “Õagu ãhrimi,” arĩ, ãgu diayeru doadoremi Jesure ãgu Pagupu. Eropigũ Jesu masa opu, masare masugu árîgu, Israe masare erã ñeri iirare bujawererã árîdoregu, erã ñerire cóadiami Jesu. 32 Eropirã guapu Jesu ãgu iirare ñanirã árîrã irire werea gũa. Espiritu Santo irire ãhmugu árîgu weremi ãgu sã. Ñgure Espiritu Santore Goãmũ oboami. Árîpehrerã Goãmũ dorerire iirãre ãgu Espiritu Santore ohomi, arĩ wereru erãre.

33 Ñgu eroparicũ peerã oparãpu guatariacãñorã. Eropirã erã Jesu ãgu apinirãre wejẽdiariñorã. 34 Irisubure erore Gamalie fariseo masu ero árîgu erãre wejẽdoregu iibiripu. Ñgu oparã mera majagu, dorerire buhegu ãgu árîcũ, masa erã umupeogu árîpu. Eropigũ Ñgu Jesu ãgu apinirãre merogã coredoregu gajipuge erãre aĩgãdorepu surarare. 35 Erã eropa aĩgãra puhru ãgupu wereru masare.

—Mũa Israe masa, oãre mũa iiburire õaro pepique mũague wejẽri arîrã. 36 Guñaque Teuda mũurere. Ñgu, ãgu basi “Masare tarinugagu ãhraa

yũhũ,” arĩmi masare. Eropirã masa bajarã cuatrocientos masa ãgu mera majarã dujama. Eropirã gajirãpu ãgure wejẽnirã árĩma. ãgu sircũ ãha ãgu buherire buhenirãpu wasiria wanirã árĩma. Eropirã erã dohpaguere marima. ³⁷Pũhrũ masare erã queorisubu árĩcũ Galilea majagu Juda waĩcũgu masare ãgu buhecũ ãgu mera masa bajarã dujama. ãgu sã sĩa wadi árĩmi. Eropii ãgu yarã árĩpehrerã wasiria wanirã árĩma erã sã. ³⁸Eroparĩgu dohpaguere mũare ire arĩgu iiaa. Eropã ãacãque oãre Jesu yare wererãre. Eropii i buheri oã erã ya buheri Goãmu ya buheri árĩbiro, pehrea waroca. ³⁹Goãmu ya buheripũ árĩro, ne pehresome. I buheri Goãmu ya árĩcũ ne ire ne dedecũ iimasibea mũa. Mũa ire dedecũ iidiarã Goãmu mera gamequeãrã iiboca mũa, arĩpu Gamalie erãre. ãgu eropa arĩ werecũ peerã, “Diaye ta ãhraa,” arĩ, peeñorã oparã. ⁴⁰Eropirã erã Jesu apinirãre sihubeo, erã eracũ ãarã erãre tãrañorã. “Jesu yare buhebiricãque mũa,” arĩtuhaja, erãre wadoreñorã. ⁴¹Eropa wadorecũ peerã erã oparã pohrogue árĩnirã waha wañorã. Jesu ya árĩburire ñero tarirã bũrigã mucubiriñorã Jesu ãgu apinirã. ⁴²Eropirã mũuri nũcu erã ya wirigue, Goãmu wihigue sãre Jesucristo yare buhe weremuriñorã erã.

Siete itamumorãre beyeñorã Jesu yarã

6 ¹Irinũre Jesure umupeorã bajarã wañorã. Eropirã griego masa judio masa mera gameturiñorã erã Jesu yarã dihta árĩquererã. Griego masa wapeweyarã nomere mũuri nũcu erã barire oãro erã guerebiricũ ãarã judio masare turiñorã. ²Eropirã Jesu ãgu apinirã, docepũ Jesure umupeorãre árĩpehrerãre erã pohrogue sihubeo, õpa arĩ wereñorã: —Gua Goãmu yare buherã ãhraa gua. Barire gueremorãno árĩbeaa gua. ³Eropirã mũa gua acawererã, siete mũmare, gajirã “Õarã,” erã arĩrãre, Espĩritu Santo oparãre amaque. Erãpũre barire gueredoreque mũa. ⁴Eropirã guapũ mũuri nũcu Goãmũre serẽ Goãmũ yare buherãca, arĩñorã Jesu apinirã erã Jesure umupeorãre. ⁵Erã eroparĩcũ peerã, “Áu, eropa ta iirã,” arĩñorã erã árĩpehrerã Jesure umupeorã. Eropirã Estebanre Cristore umupeogure, Espĩritu Santo turarire wuaro opagure beyeñorã erã. Gajirã sãre beyeñorã. Felipe, Prócorore, Nicanore, Timore, Parmenare, Nicolare bari gueremorãre beyeñorã erã. Nicolapũ judio masu árĩbigũ Antioquã majagu judio masa buherire gamegu erã mera ñajadigu arĩpu. ⁶Erã beyenirãre Jesu ãgu apinirã pohro aĩ erañorã gajirã Jesu yarãpu. Erã eropa aĩ eracũ ãarã erã Goãmũre serẽbasañorã. Eropirã erã beyenirã weca erã mojotorire duhpeñorã Goãmũ turarire orã. ⁷Eropirã iri yeba majarã Goãmũ yare masipehrenijarã iĩñorã. Eropirã Jerusalengue árĩrã Jesure umupeorã bajarã wanemoñorã daja. Eropirã pahia sã bajarã Jesu yarã wañorã.

Gajirã Estebanre ñeañorã

⁸Eropigu Esteban Goãmu turarire opagu árĩpu. Ìgu Goãmu òaro iigu árĩpu. Eropigu ìgu Goãmu turari mera deyoru moarire ii ìhmupũ masa erã ìaro. ⁹Judio masa erã buheri wihi majarã ìgure ìhaturiñorã. Eropirã ìgu mera game ðuyasonũgañorã. Erã Liberto waĩcurã árĩñorã. Eropirã erã Cirene majarã, Alejandría majarã, Cilicia majarã, Asia majarã mera bajarã árĩñorã erã Esteban mera ðuyasorã. ¹⁰Esteban masigu dopa ta, Espĩritu Santore wuaro opagu ta ìgu wereniguicũ peerã erã yujuro bojebiriñorã ìgure. ¹¹Eropa yujuro bojebirã erã gajirãre ahma gũyadore, wajayeñorã erãre. Erã eropa gũyadorecũ òpa arĩ weresãñorã erã Estebanre:

—Ìhĩ Goãmure ìgu ñero wereniguicũ, Moisere ìgu ñero wereniguicũ sãre gũa peeabũ, arĩ weresãriñorã erã gũyarãpu gajirãre.

¹²Erã eroparicũ peerã masa, judio masa buherã, mũrã sã ìgu mera guañorã. Eropirã erã Estebanre ñeha erã oparã pohro aĩgãñorã ìgure. ¹³⁻¹⁴Eropirã erã gajirãre gũyanemodoreñorã. Òpa arĩñorã erãpu:

—Ìhĩ mũmũri nũcu Goãmu wihire, ìgu doreri sãre ñero wereniguigu ãhrimi. Peeabũ gũa ìgure ìgu òpa aricũ. “Jesu Nazare majagu Goãmu wihire cóãgũcumi. Eropigu ìgu Moise dorerare marire ìgu wererare gohrotogũcumi Jesu,” arãmi Esteban gũa peecũ, arĩ gũya weresãriñorã erã. ¹⁵Eropirã árĩpeherã ero doarã Estebanre òaro ìhamehtu, ìgu diapore ìañorã erã. Anyu iro dopa deyoyoro ìgu diapo.

Esteban Jesu yare werepu

7 ¹Eropii pahia opu serẽpipũ Estebanre.

—¿Òã erã arĩri diaye ta ãhriri? arĩ serẽpipũ ìgu Estebanre. ²Ìgu eroparicũ peegu, Estebanpu erãre òpa arĩ werepu:

—Acawererã, mũrã, gũa pagũ sumarã, peeque. Abrahã mari ñecu mũmũ iribojegue majagu Mesopotamiague ìgu aricũ, Harãngue ìgu arĩboro core, Goãmu turagu gosesiriro dopa ìgure Abrahãre dehyoãnumi. ³Eropa dehyoagu Goãmu wereñumi ìgure. “Mũ ya yebare mũ acawererã mera arĩbircãque. Eropigu gaji yebague waque. Mũ eropa wacũ mũre iri yebare ìhmugũra yũhũ,” arĩpu Goãmu Abrahãre. ⁴Ìgu eroparicũ peegu Abrahã sã Caldea majarã ya yeba arĩrã wañuma. Pu Harãngue ejañuma. Erogue eja arĩñuma. Eropigu ìgu pagũ ìgu sĩrira pũhrũ i yeba dohpague mũa arĩri yeba Goãmu ta arĩdoreñumi Abrahãre. ⁵Ìgure eropa arĩdorequeregu Goãmu Abrahã ìgu arĩri yebare òaro gohra apibirimũriniñumi ìgure. Ne merogã apibiriniñumi. Eropigu Abrahã ìgu porã marigu arĩquerecũ ta Goãmũpu ìgure òpa arĩ wereñumi. “Mũre mũ pãamerã gaji turi majarãguere i yebare ogũra,” arĩñumi Goãmu Abrahãre. ⁶Eropa arĩgu ta òpa arĩ werenemoñumi Goãmu Abrahãre. “Mũ pãamerã gaji turi majarãgue gaji yebague waha, erogue gajirã pohro arĩrã erã pohro majarã arĩrãcoma erã. Eropirã cuatrocientos bojori gohra ero majarã ñero iirãcoma

mũ pãramerã ártituriarãguere. ⁷Eropigu ero majarãre erã eropa iira waja dipuwaja moagura yũhũ. Yũhũ eropiira pũhrũ mũ pãramerã i yeba erarãcoma daja. Eropirã i yeba yũ dorerire iirãcoma erã,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁸Eropa arĩgu Goãmũ “Yũ arĩdiro dopa ta iigura,” arĩgu Abrahã ĩgu guñaburire õpa apiñumi ĩgure. Merogã gasirogãre ĩgu ðũpũre wiri aĩdoreñumi ĩgure, ĩgu eropa arĩ wereraguere guñadoregu. Eropiira pũhrũ Abrahã Isaare porãcũñumi. Ocho nuri pũhrũ merogã gasirogãre wiri aĩñumi Isaa ðũpũ sãre. Pũhrũ Isaa Jacobore ĩgu porãcũra pũhrũ wiri aĩñumi ĩgu ðũpũ sãre. Eropigu Jacobo doce gohra porãcũñumi. Erã docepũ mari cururi nũcũ oparãgue árimũriñuma.

⁹“Eropirã erã Jacobo porã mari ñecũ sũmarã mũra Josére erã pagũ magure peyocũmũriñuma. ĩgure cohã, duacãñuma Egiptogue warãre. Eropigu Josére Goãmũ itamumũriñumi. ¹⁰ĩgu ñero taricũ ĩagu Goãmũ ĩgure itamumũriñumi. ĩgu eropa itamucũ Josérũ õaro pee masigu wañumi. Eropigu faraõ Egipto majagu opũpũ Josére ĩgu gamecũ iĩñumi Goãmũpũ. ĩgu eropiicũ faraõpũ Josére Egipto majagu opũ, ĩgu ya wihi majagu opũ apiñumi.

¹¹“Eropii irisubure ta Egiptogue, Canaa waicũri yeba sã ne deco aribiriyoro. Eropirã ero majarã ñero tariñuma. Eropirã Canaague árirã Jacobo porã mari ñecũ sũmarã mũra bari bocabirimũriñuma. ¹²Eropigu Egiptogue trigo áricũ peegu, Jacobo ĩgu porãre erogue bari asũdoregu ne obeogu iĩñumi. ¹³Pũhrũ Egiptogue erã ejacũ José ĩgu tĩrãre wereñumi. “Mũa pagũ magũ ta ãhraa yũhũ,” arĩñumi erãre. Eropigu José acawererãre ne ĩagu iĩñumi opũ faraõ waicũgu. ¹⁴Pũhrũ José ĩgu tĩrãre erã pagũ Jacobore sihudoregu obeoñumi. ĩgu acawererã setenta y cinco masa áriñuma irisubu. ¹⁵ĩgu magũ ĩgu sihubecũ peegu Jacobo Egiptogue wañumi ĩgu magũ pohrogue. ĩgu magũ pohro ãhri, pũhrũ siria wañumi pare. Eropirã ĩgu porã mari ñecũ sũmarã mũra erogue siripehrea wañuma erã sã. ¹⁶Eropirã Siquẽ waicũri yebague erã ðũpũre aĩ, masa goberigue seatuha yaañuma erã ðũpũre. Abrahã ĩgu asũra yebague áriyoro iri yeba erãre yaara yeba. Ero core Abrahã iri yebare Hamor porãre asũyuñumi niyeru mera.

¹⁷Eropigu Goãmũ Abrahãre “I yebare ogũra mũre,” arĩmũriñumi. “Iri yebare ogũra,” ĩgu arĩrasubu ejacũ Abrahã pãramerã Israe masa bajarã masa wañuma. Egiptogue áriñuma. ¹⁸Egipto yeba erã áriñicũ, gajigu opũ ñajañumi. Eropigu ĩgu opũpũ José mũrũre masibiriñumi. ¹⁹Eropigu ĩgu mari acawererãre ñero iidia, erã porãre wejedia, erã porãre wejẽ cóacãdoreñumi erãre. Eropigu mari ñecũ sũmarãre ñero iĩñumi opũ faraõpũ. ²⁰ĩgu eropiirisubu Moise áribupũ masa dehyoañumi. ĩgu õagu, Goãmũ õaro ihasuagu árimũriñumi. Eropirã ĩgu pagũ sũmarã urerã abe gohra õaro ihadibuñuma ĩgũgãre. ²¹Moisere dibunemomasibiricũ ĩgure erã cóara pũhrũ opũ mago ĩgure boca aĩ majaa, igo magũ iro dopa ta dibuñumo ĩgure. ²²Eropirã Egipto majarã õaro masirã yare buheñuma Moisere. Eropigu gũiro mariro wereniguigu opũ iro dopa iigu áriñumi Moise.

²³“Eropigu Moise cuarenta bojori ĩgu opaboro core ĩgu acawererãre Israe masare ñadiagu erã pohrogue curigu wañumi. ²⁴Eropa curigu ejaqu Egipto

majagu Moise acaweregure igu ñero iicũ Moise iañumi. Eropã iagu igu acaweregure itamuñumi Moise. Igu acaweregure itamugu Egipto majagupure pa wejẽcãñumi igu. ²⁵Eropirgu Moise opa arĩ pepiriñumi. Yu acawererã erã acaweregure yu itamucũ iarã, ‘Goãmũ marire ðaro taricũ iidoregu obeoñumi ire,’ yu acawererã yure arĩ pepirãcoma,” arĩ pepiriñumi Moise. Erãpu ne eropa pepibiriñuma. ²⁶Gajinu Moise igu acawererãre perã erã basi gamequeãrãre iapu. Eropigu igu erãre bosariñumi. “¿Mũa basi áriquerã gamequeãri mũa?” arĩñumi Moise erãre. ²⁷Igu eroparicũ peegu yujugu igu acaweregure ñero iigu Moisere tuubeoñumi. “Mũhu gũa opu áribeaa. Gũare doregu áribeaa mũhu. ²⁸¿Carẽre Egipto majagure mũ wejẽdiro dopa ta yu sãre wejẽdiagu iiri mũhu?” arĩñumi igu Moisere. ²⁹Igu eroparicũ pee ñca wa Moise oma duhrigã waha wapũ. Madiãn waicuri yebague waha wañumi. Erogue nomeore boca perã porãcũñumi.

³⁰“Eropii Moise cuarenta bojori gohra ero igu áriãrã puhũrũ Sinaĩ waicudigu utãgu pohro masa marirogue igu áricũ anyu igure dehyoañumi. ³¹Eropa irigugã ujucũ iagu Moise iha ñca wañumi. Iri peamere pohrogã ðaro igu iagu wacũ gohra Goãmũ igure wereñumi. ³²“Goãmũ ahraa yũhu. Mũ ñecu sũmarã, Abrahã, Isaa, Jacobo erã Goãmũ ahraa yũhu,” arĩñumi Goãmũ Moisere. Igu eroparicũ peegu Moiserũ naragãñumi. Ne iha wahgũbiriñumi. ³³Eropigu Goãmũ wereñumi igure. “Dohparagã yu pohro niguigu iiaa mũhu. Eropigu guhyadiaro mera mũ zapature tuweaque. ³⁴Yaharã masa Egiptogue erã ñero taricũ iabũ. Erã siwerrerire peeabũ. Eropigu erãre itamugu ahrabũ. Erã eropa wacũ iagu waque mũ sã. Egiptogue mũre obeogura erãre itamudoregu,” arĩñumi Goãmũ Moisere.

³⁵“Erãpu mari acawererã Israe masa Moisere gamebirituhajañuma. “Mũhu gũa opu áribeaa. Mũhu gũare doregu áribeaa,” Moisere eropa arĩãrã gamebirã iituhajañuma. Eropã erã Moisere gamebiriqerẽcũ Goãmũ igure Egiptogue obeoñumi mari acawererãre, Israe masare itamubure, erãre dorebure. Igu eropa obeogu anyupure igure yucugugue dehyoadigure itamudoreñumi igure. ³⁶Moise ta mari acawererãre Israe masare Egiptogue áriãrãre wiudigu arĩñumi. Eropigu Egiptogue eja, ihĩ Moise Goãmũ turari mera ii ihmũnũgañumi. Eropigu wũariya diariyague eropa ta iĩñumi daja. Pũhrũguere masa marirogue sãre cuarenta bojori gohra Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ihmũmũriñumi igu erãre. ³⁷Ihĩ Moiserũ mari acawererãre Israe masare weremũriñumi. “Yu iro dopa ta Goãmũ yare weremũhtabure Goãmũ obeogucumi. Eropigu igu mũa mera majagu mũa acaweregu árigucumi. Igu eropa eracũ igure ðaro peeque mũa,” arĩmũriñumi Moise erãre. ³⁸Moise masa marirogue mari acawererã Israe masa mera arĩmũriñumi. Eropigu mari ñecu sũmarã iribojegue majarã mera arĩñumi igu. Eropã árigũ Sinaĩ waicudigu utãgugue igure weredigũ anyu mera arĩñumi. Erogue Goãmũ igu dorerire aĩdigũ arĩñumi Moise.

³⁹⁻⁴⁰“Iri dorerire utãgugue Moise waha aĩrisubu mari ñecu sũmarã mũra Egiptogue dujadiarã Moisere tarinũgañuma. Erã igure gamebiriñuma. Eropã gamebirã Aarõre Moise tĩgure opa arĩñuma: “¿Igu Moise marire Egiptogue aĩgãridi dohpa wayuri igu? Masibirica mari. Eropigu goãmãrã wãanirãre iique

mari yarã árĩmorã. Eropirã mu wéanirã marire doreri mari wadiari maha marire aĩgãrãcoma,” arĩñuma erã. ⁴¹Eropa arĩra puhru erã wecure oro mera wéañuma. Eropa iituhaja, erã waimurãre wejẽ, erã wéadigu pohro aĩgãri umupeoñuma ñgure. Eropirã erã erã iidigure wecure ñarã, mucubiri, bosenu iĩñuma. ⁴²Eropigu Goãmũ erã wéadigure erã umupeocũ ñagu, erãre cóacãriñumi. “Erã yure cóarã gajirã ñmaro majarãpure umupeo curaporo,” arĩgu cohãgã wariñumi. Goãmũ yare weremuhtanirã õpa arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire:

Mua Israe masa, yure ñe ñero iiabũ. Masa marirogue cuarenta bojori gohra árĩrã waimurãre mua wejẽñirãre mua soenirãre yure mua obodiro dopa ta umupeorabũ mua. Eropirã yurure umupeobirabũ mua. ⁴³Eropirã mua Molo waĩcũgure umupeorã árĩrã, ñgure umupeori wihire iiabũ mua. Eropirã “Refa gua goãmũ ahrimi,” arĩrã ñgu necãmũ mua wéadigure mua umupeobũ daja. Erã wéanirãre mua iinirãre mua umupeobũ. Mua eropa iira waja muare Babilonia sipũgue cóabeogũra yũhũ, arĩñumi Goãmũ ñgu ya weremuhtanirã mera.

⁴⁴“Eropirã masa marirogue Goãmũ masa mera ñgu árĩri wihire waimurã gasiri wihire opamuriñuma mari ñecu sũmarã iribojegue majarã. Iri wihi Goãmũ masa mera ñgu wereniguirire wihi árĩyoro. Iri wihigue Goãmũ dorerire ñgu gojara mijiri ñtã mijiri árĩyoro. Iri wihire Goãmũ ñgu werediro dopa ta Moiserẽ ñgu ñhmuđiro dopa ta ñ hacũdoreñumi Goãmũ Moiserẽ. ⁴⁵Pũhrũgue majarã mari ñecu sũmarã Josuẽ mera iri wihire aĩgãriñuma mari árĩri yebague erarã. Erã iri yebaguere Goãmũ ñgu apira yebaguere erã eraboro core iri yeba majarã murare Goãmũ cóacãñumi. Irisubure Goãmũre umupeori wihire waimurã gasiri wihire opamuriñuma mari ñecu sũmarã. Ne Davi murũ ñgu árĩcũgue opatuñuma iri wihire. ⁴⁶Eropigu Davi murũ Goãmũre mucubiricũ iĩñumi. Eropigu Goãmũ ya wihi árĩburire iidiagu Davipũ serẽriñumi Goãmũre. ⁴⁷Ñgu eropa serẽquerecũ ta Salomopũ Davi magurũ Goãmũ ya wihire iĩñumi. ⁴⁸Ñgu eropa iiquerecũ ta Goãmũrũ masa erã iira wihiguere árĩbeami. Õpa arĩñumi Goãmũ wereniguirire weremuhtadigu:

⁴⁹Õmarogue yũ doaro aħraa. Ero doagu dorea yũhũ. Eropiro yebapũ yũ guburire duhpereo iro dopa ta aħraa. Yũhũ turatariagu aħraa. Yaha wihi árĩborore iimasibea mua. Goãmũ yũ árĩcũ yũ árĩburi wihire mua iimasibea. ⁵⁰Yũ basi i yebare árĩpehrero iiabũ yũhũ, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Goãmũ yare weremuhtadigu, arĩpũ Esteban. ⁵¹Eropigu õpa werenemopũ Esteban erãre:

—Mua ne yũhridiabrã aħraa. Goãmũ yare peequererã, ñgure yũhridiabeaa. Espĩritu Santore tarinũgataria mua. Mua ñecu sũmarã erã iidiro dopa ta iiaa mua. ⁵²Mua ñecu sũmarã árĩpehrerã Goãmũ ya weremuhtanirãre ñero iĩñuma. Erã Goãmũ yare weremuhtanirãpũ “Pũhrũ õagu Goãmũ yare weremuhtagu arigũcumi,” arĩ erã wererã árĩcũ peeñuma mua ñecu sũmarã murã. Eropa arĩ werenirã murare wejẽmuriñuma. Eropirã “Õagu,” erã arĩgure mua sã dohpaguere ñgu ya curu majarã árĩquererã ta ñgure wejẽabũ. ⁵³Goãmũ

dorerire anyuapũ wereriñuma mũare. Eropirã mũa iri dorerire opariyoro. Eropirã iri dorerire tarinũgabũ mũa, arĩ wereniguitupũ pare Esteban.

Erã Estebanre utãyeri mera dea wejẽñorã

⁵⁴ Ñũ eroparicũ peerã erãpũ buriã gũañorã. Eropa turaro guarã, guhyarã wañorã. ⁵⁵ Erã eropa guaquerẽcũ ta ñũ Espiritu Santo ñũ dorero dopa ta iipehogũ áriũ, ñũ turarire õaro opagũ áriũ, umarogue ñhamemujũ Goãmũ gosesiririre ñapũ Esteban. Jesu Goãmũ diayerũ ñũ niguiçũ ñapũ ñũ. ⁵⁶ Eropa ñagũ õpa arĩpũ —Umarogue merogã ero tuweamaacũ Jesu Goãmũ obeodigũ Goãmũ diayerũ ñũ niguiçũ ñhaa yũhũ, arĩpũ Esteban.

⁵⁷ Ñũ eroparicũ peerã ta erã buriã gaguinigui, erã gamirire bihacã, yujuro mera ñũ pohrogue omagã, ñũre ñeañorã. ⁵⁸ Ñehatuhaja, ñũre aigã, iri maca tũro pohrogue cóãñorã ñũre. Eropirã utãyeri mera dea wejẽcãñorã erã ñũre. Erã eropa wejẽboro core ñũre utãyeri mera deamora erã weca maja suhrirẽ tuwea, mamũre Saulo waicũgũre iri suhrirẽ opabasadoreñorã erã.

⁵⁹ Eropigũ Esteban erã ñũre utãyeri mera dea wejẽrisubu õpa arĩpũ.

—Jesu yũ Opũ, yũ siporãre aĩque, arĩpũ.

⁶⁰ Eropigũ ñũ mereja õpa arĩpũ:

—Opũ Jesu, oã dohpague ñero erã yũre iirire erãre dipuwaja moabita mũhũ, arĩpũ Esteban.

Eropa arĩtuhajagũ ta sĩria wapũ ñũ.

8

¹ Eropigũ Esteban ñũ sĩricũ ñagũ, “Õhaa,” arĩpũ Saulo.

Saulopũ Jesu yarãre ñero iipũ

Eropirã irinũre ta Jesu yarãre Jerusalengũe áriãre ñero iinũgañorã Jesure gamebirãpũ. Erã eropa ñero iicũ Jesu yarã Judea yebague, Samaria yebague yoarogue duhrisirigã wañorã. Jesu ñũ apinirã dihta wabiriñorã. ² Eropirã gajirã Goãmũre umupeorã Esteban dũpũ mũrarore yaa, buriã oreñorã erã. ³ Saulopũ Jesu yarãre ñetariaro iimũriripũ. Ñũ erã ya wirigue ñaja, umare, nomere ñeha, peresugue bihadobomũripũ.

Samariague Jesu yare buhepũ Felipe

⁴ Eropirã yoarogue wasirimirã Jesu yarãpũ Jesu yare buheñorã.

⁵ Eropigũ Felipe Samaria waicũri macague eja, Jesu yare buhepũ iri maca majarãre. ⁶ Ñũ eropa buhecũ ero majarã õaro peeñorã. Eropirã Goãmũ turari mera deyoro moarirẽ ñũ ii ñhmucũ ñañorã erã. Eropa ñarã ñũre õaro peeñorã erã. ⁷ Bajarã watẽa ñajasũnirãre ñũ pohro erã eracũ ñagũ watẽapũre wadorepũ ñũ. Watẽapũ buriã gaguinigui, duhugã waha wañorã erãre. Eropigũ bajarã dũpũ buhanirãre, curimasibirãre dũpũ õarã iimũripũ. ⁸ Ñũ eropa iicũ ñarã iri maca majarã bajarã masa mucubiriñorã.

⁹Irisubure Simo waĩcugu iri maca majagu yee árĩpũ, Eropigu yeea erã iirare ii ãhmumũripũ Samaria majarãre. Ĩgu eropa ii ãhmucũ ero majarã ãha uca wa ĩgure guhyadiaro mera ãarã árĩñorã.

—Yũhũ masipehogũ ãhraa, arĩpũ Simopũ erãre.

¹⁰Ĩgu eropa iicũ ãarã masapũ òpa arĩmũririñorã:

—Ihĩ Goãmũ ya turari opagu ãhrimi. Goãmũ iro dopa turagu ãhrimi, arĩmũririñorã masa erã oparã mera. Erã árĩpehrerã òaro peeñorã ĩgure.

¹¹Ĩgu yeea erã iiri ĩgu purisiriri mera yoiari boje ii ãhmumũripũ erãre. Ĩgu eropa ii ãhmucũ ãarã erã uca wamũriñorã. Eropirã erã ĩgure umupeomũriñorã. ¹²Felipepũ erã ĩgure eropa umupeoquerecũ Goãmũ ĩgu opũ árĩrire, Jesucristo yare òari buherire werepũ. Ĩgu eropa werecũ erã ĩgure òaro peeñorã. Erã eropa òaro peecũ ĩagu ùma, nome mera waĩyepũ Felipe. ¹³Eropigu Simo ĩgu yee sã Felipepe òaro peepũ. Eropigu ĩgu sãre waĩyepũ. Ĩgu eropa iira pũhrũ Felipe mera dujapũ ĩgu. Felipepũ Goãmũ turari mera ii ãhmucũ ĩagu, dorecurã òarã ĩgu iicũ ĩagu Simo ãha uca wamũripũ.

¹⁴Eropirã Samaria majarã Goãmũ yare erã burigã gamecũ peebeomũriñorã Jerusaléngue árĩrã Jesu ĩgu apinirãpũ. Erã eropa peebeorã Pedrorẽ, Ñu sãre obeñorã Samariague. ¹⁵Eroque erã ejara pũhrũ Pedro sã Goãmũre serẽbasañorã. “Oã Samaria majarã mũre umupeorã mũ Espĩritu Santore opaporo,” arĩ, serẽbasañorã erã Goãmũre. ¹⁶Erã Samaria majarã Jesucristo waĩ mera waĩyesũnirã árĩñorã. Iri dihtare masiñorã erã. Eropirã Espĩritu Santore opabiriniñorã dohpã. ¹⁷Eropigu Pedro Ñu mera Samaria majarãre erã mojotorire erã weca duhpeora pũhrũ Espĩritu Santore opanũgañorã erã.

¹⁸Eropigu Pedro sã erã ya mojotori mera erã duhpeora pũhrũ Espĩritu Santo eracũ ĩapũ Simo yeepũ. Eropa ĩagu árĩgu, erã turarire gamegu niyeru mera wajayediariũ. ¹⁹Òpa arĩripũ Simo:

—Yũ sãre oque i turarire. Yũ sã yũ mojotori mera masa weca duhpeodiaca Espĩritu Santore erã ñeaboro dopa. Eropigu i yũ iiburi wajare wajayediaa, arĩripũ Simo erãre.

²⁰Ĩgu eroparĩcũ peegu Pedro òpa arĩpũ.

—Mũ niyeru mera Goãmũ ya turarire mũ asũdiara waja mũ niyeru mera ta peamegue waque mũhũ. ²¹Goãmũ mũ pepirire masimi. Mũhũ ñegu árĩnia. Eropirũ ire gua iirire iimasibea mũhũ. I mũ iirino árĩbeaa. ²²⁻²³Burigã peyocũ mũhũ. Eropigu mũ ñeri iirire ne duhumasibea mũhũ. Eropigu ire mũhũ ñero iirare bujawereque mũhũ. Goãmũre mũ ñero pepirire ero diaye ta serẽque mũhũ. Mũhũ eropa iicũ ĩagu ĩgu mũ ñerire cãdijibocumi, arĩ werepũ Pedro ĩgure.

²⁴Ĩgu eroparĩcũ peegu Simo yũhrĩpũ ĩgure.

—Yũre serẽbasaque mũa Goãmũre mũ arĩdiro dopa yũ wabiriboro dopa. Iri waja peamegue wadiabeaa yũhũ, arĩpũ Simo ĩgure.

²⁵Ero pũhrũ Pedro Ñu mera Goãmũ yare wereñorã. “Jesu ĩgu masa mũriacũ ĩabũ gua,” arĩ, Samaria yeba árĩri macari majarãre òari buherire buheñorã. Erãre Goãmũ yare buhetuhaja Jerusaléngue dujaa wañorã.

Felipe Etiopía yeba majagure buheru

²⁶Eropii Goãmu ïgu obeodigu anyu Felipere werepu:

—Dohpaguere òdoca surgue waque. Jerusalén pohro árii mague Gazague wari mague waque, arí werepu anyu Felipere. Iri maha masa marirogue áriyoro.

²⁷Ïgu eroparicũ peegu ïgurũ iri mague waha warũ. Pũhrũ iri mague yujugu masure bocatĩribu iipũ. Ïgu bocatĩribu áriipũ Etiopía yeba majagu opu. Eropigu Candace waicũgo Etiopía majago opo buru yare niyerure áripehrerire ïhadibugũ áriipũ. Eropigu ïgu Jerusaléngue mari Pagure umupeogu ejadi áriipũ. ²⁸Ïgu ya macague türuduru mera dujaagu irirugue waqueregu ta buhegu iipũ. Goãmu yare weremũtadigu Isaia ïgu gojarapũre buhegu iipũ.

²⁹Eropigu Espĩritupũ Felipere òpa arí werepu.

—Sihĩ türudirugue wagũ pohrogue waque, arĩpũ Espĩritu Santo ïgure.

³⁰Ïgu eroparicũ peegu, Felipepũ türuduru pohrogue omagã, Isaia ïgu gojarare Etiopía majagu ïgu buhecũ peepũ. Eropa peegu Felipe serẽpipũ ïgure.

—¿Mu buherire masiri mũhu? arĩpũ ïgu.

³¹Ïgu eroparicũ peegu Etiopía majagu òpa arí yũhrĩpũ:

—Gajigu yũre weretaugu maricũ òaro masibea yũhũ. Ohõ yũre weredoagu ariqũ yũhũ dipaba, arí yũhrĩpũ ïgu Felipere.

—Áu, arí, doajaru ïgu pohro. ³²Eropii Goãmu yare Etiopía majagu ïgu buheripũ òpa áriyoro:

Ovejare erã ñeha wejẽdiro dopa ta ïgu sãre ñeha wejẽrãcoma masa.

Eropigu ovejagãre ïgu poare erã seacũ ïgu gaguĩnguĩbiro dopa ta ïgu masũ sã ejari mariro áriũcumĩ. ³³Ïgure erã wereyarãcoma.

Eropirã ïgu ïgu ñero iibiriqũrecũ ta erãpũ ñero iirãcoma ïgure. Ïgu i yebague ïgu áricũ erã ïgure wejẽrãcoma. Eropigu ïgu porã marigu sĩria wagũcumĩ, arí gojara áriyoro.

³⁴Iripũ eroparicũ ïagu, Etiopía majagu Felipere serẽpipũ:

—Wereque yũre. ¿Òpa Isaia ïgu arĩgu nihino áricuri ihĩ? ¿Isaia ïgu basi weregu iicuri? ¿O gajĩgure weregu iicuri? arí serẽpipũ Etiopía majagu.

³⁵Ïgu eropa serẽpi ïacũ peegu Felipe iripũre ïha, Jesu yare werepu Etiopía majagure. ³⁶Eropirã erã iriru mera waha, maũgãgue ejañorã.

—Ïaque. Ohõ maũgã aħraa. I maũgãgue yũre waĩyeque, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁷—Jesure mũhũ òaro umupeocũ ïagu mũre waĩyegũra, arĩpũ Felipe ïgure.

—Jesure umupeoa yũhũ. Ïgu Cristo Goãmu magũ aħrimi. Irire òaro masia yũhũ, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁸Eropa arĩgu ta ïgu türuduru autugure yaudorepũ. Iriru yũsumerejara pũhrũ wiriañorã erã. Wiria waha, iriyagãgue eja, ñumu wiri ñugajañorã. Ero ñumunũgaja, Felipepũ ïgure waĩyerũ. ³⁹Waĩyetuhaja erã majajanũgajacũ Goãmu ïgu Espĩritu Felipere aĩgã warũ. Ïgu eropa wara pũhrũ Etiopía majagu òaro mucubirigu ïgu ya yebague dujaa warũ. Ïgu eropa iira mũjutũyacũ ne

dipaturi Felipere ñabiripũ. ⁴⁰Felipepũ eropa iituhaja Azotogue ejarpũ. Eropigũ baja macarire õari buherire buherpũ masare. Pũ Cesareague buhetumãripũ.

Saulo Jesucristore ñagũ ñgũre umupeonũgarpũ

9 ¹Irisubure Saulo Jesu yarãre ñhaturigũ, “Erãre wejẽgũra,” arĩgũ, ñgũ opũ pohrogue wapũ. ²Erogue ejagũ ñgũ gojarapũrĩre serẽpũ pahia opũre. Õpa arĩpũ:

—Damasco maca maja wirigũe mari buheri wirigũe Jesu yarãre, ñmare, nomere yũhũ erãre bocaia, ñeha dihri, Jerusalẽngũe aĩgãrigũra. Iri wirigũe árirãre yũ erãre ñeaburipũre paperapũre yũre goja oque, arĩ serẽpũ pahia opũre.

³Iripũre aĩtuhaja, waha, ñgũ Damasco pohro ñgũ ejabu iicũ gohra ñmaro maja gosesiri medijuyoro ñgũre. ⁴Eropa gosesiri medijucũ ta ñgũ yebague mehmerejagũ, werenigũicũ peerpũ.

—Saulo, Saulo, ¿duhpigũ mũhũ yũre ñero iiri? arĩro cariyoro.

⁵—Opũ, ¿nihino ãhriri mũhũ? arĩpũ Saulo.

—Yũhũ mũ ñero iigũ ta ãhraa arĩpũ Jesu. Mũhũ yũ mera guagũ yũre yũhribigũ, mũ basi ta ñero tariaa, arĩpũ Jesu Saulore.

⁶Ñgũ eroparicũ Saulo güiri mera naragãnijagũ õpa serẽpũre:

—Opũ, ¿dohpa yũhũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Saulo.

Ñgũ eroparicũ õpa arĩpũ Jesu ñgũre:

—Wahgãnũgajaque mũhũ. Macague waque. Iri macague ejacũ ero majagũ mũ iiburire weregũcumĩ mũre, arĩpũ Jesu Saulore.

⁷Ñgũ eroparicũ Saulo mera majarãpũ ñgũ werenigũiri dihtare peeñorã. Jesupũre ñabiriñorã. Ñgũ eropa wacũ ñarã güirã erã wereniguimasibiriñorã.

⁸Eropigũ Saulo yebague oyadigũ wahgãnũgaja, ñgũ ñacũ ñgũ cuiri deyobiriyoro. Eropirã erã ñgũ mojotore ñeha, Damascogue tuã wahgã wañorã erã ñgũre. ⁹Eropigũ ñgũ ñhreneũ gohra ne ñabiri, babiri, ne ihribiripũ.

¹⁰Eropii Jesu ñgũ buhegũ Ananía waĩcũgũ Damasco arĩpũ. Eropigũ Jesu dehyoapũ Ananíare. Eropa dehyoagũ piyupũ ñgũre:

—Ananía, ¿ãhriri? arĩpũ Jesu ñgũre.

—Ãhraa yũ, arĩ yũhripũ Ananía ñgũre.

¹¹Ñgũ eroparicũ Jesu ñgũre werepũ.

—Diaye waĩcũri mague waque. Eropa wagũ Juda ya wihigũe Tarso majagũre Saulo waĩcũgũre amaque. Ñgũ Goãmũre serẽnigũigũ iicumĩ.

¹²Eropigũ quẽro dopa ta ñgũ ñarare ñagũ iicumĩ erogũere. Õpa árirĩre ñagũ iicumĩ. Mũhũ mũ mojotore ñgũ weca duhpeo, ñgũ cuiri õaro wacũ ñagũ iicumĩ ñgũre dehyoarare, arĩpũ Jesu Ananíare.

¹³Ñgũ eroparicũ peegũ Ananíapũ õpa arĩpũ:

—Opũ, ñgũ mũ yarãre õarãre Jerusalén majarãre ñero iiapũ. Bajarã masa yũre eropa arĩ wereama. ¹⁴Eropigũ õre ñgũ arĩpehrerã mũre umupeorãre peresu iigũ arigũ iiapũ. Pahia oparã ñgũre eropa iidoreañorã, arĩpũ Ananía Jesure.

¹⁵Ñgũ eropa arĩquerecũ Jesupũ werepũ ñgũre.

—Īgu Saulopu yu beyedigu āhrimi. Īgu yaha buherire baja macari majarāre, oparāre, Israe masa sāre buhegucumi. ¹⁶Eropigu bajasuburi yahare ĩgu buheri waja ĩgu ñero tarigucumi. Irire ĩgure masicũ iigura. Eropigu waque mũhu, arĩpu Jesu Ananiāre.

¹⁷Īgu eropa arĩra pũhrũ Ananiāpu, waha eja, Saulo ĩgu árĩri wihigue ñaja warũ. Ñajaja, ĩgu mojtore Saulo weca duhpeo, werepu ĩgure:

—Acaweregu Saulo, mari Opũ Jesupu mague mũre dehyoadigu yũre obeoami mũ cuiri mũ ĩaboro dopa. Espĩritu Santore mũ opaboro dopa, ĩgu dorediro dopa mũ ĩaboro dopa yũre obeoami mũ pohrogue, arĩ werepu Ananiā Saulore.

¹⁸Īgu eroparĩcũ ta ĩgu cuirire wai nũtũri dopa bejarire ĩgu cuirire cohrodijacũ ĩapu pare Saulo. Īgu eropa ĩatuhara pũhrũ ĩgu wahgānũgajacũ gajĩgũpu waĩyepũ ĩgure. ¹⁹Eropigu ĩgu, ĩgu bara pũhrũ turagu warũ.

Saulo Damascogue Jesu yare buhenũgarũ

Eropii bajamenũri Damascogue Jesu yarā mera árĩmũripũ Saulo.

²⁰Eropigu irisubure ta ĩgu judio masa buheri wiri árĩgu, Jesu yare buherũ masare. “Jesu Goāmũ magũ ta āhrimi,” arĩ werepu Saulo. ²¹Īgu eropa werecũ ĩarā árĩpehrerā ĩgure peerā uca wañorā.

—Ihĩ Goāmũ yarāre Jesure umupeorāre ñero iidigu āhrimi. Eropigu ĩgu erāre ñeha, dihri, pahia oparāre odiadigu árĩrimi. Eropiidiagu õguere aridigu árĩrimi, arĩñorā masa ĩgure peerā.

²²Erā eroparĩquerecũ Saulo güiro mariro turaro mera buhenũgarũ. Judio masare Damasco majarāre õaro werepu. “Ihĩ Jesu diaye ta Cristo marire taubu āhrimi,” ĩgu arĩ werecũ erāpu ĩgure “Gũyagu iimi ihĩ,” arĩmasibiriñorā ĩgure.

Saulo duhri wahgāpu judio masare

²³Eropirā bajanũri pũhrũ judio masa ĩgure wejēdiañorā. Eropirā erā basi gamenere ĩgure erā wejēburire wereniguiñorā. ²⁴Eropirā ĩgure wejēdiarā, iri maca maja disipororire umũre ñami sāre coremũriñorā. Saulo wiricũ ĩha wejēmorā coreñorā. Erā eropa wejēdiaquerecũ Saulo erā wejēdiarire masipu ĩgu mera majarā mera. ²⁵Eropirā ñamigue Saulo buherā ĩgure puibu wũari puibu mera aĩsā, iri maca maja sārĩro pũrũpũgue duhudijucāñorā ĩgure.

Saulo Jerusalén árĩpu

²⁶Eropigu Saulo Jerusaléngue ejagu, erogue Jesu yarā mera ĩgu árĩdiaripu. Īgu eropa árĩdiacũ erā ĩgure “Jesure umupeogu árĩbeami ihĩ,” arĩñorā. ĩgure güi arĩñorā. ²⁷Erā eropa güiquerecũ ta Bernabépu ĩgure aĩgāpu Jesu ĩgu apinirā pohrogue. Eropigu Saulo mague Jesure ĩgu ĩarare, Jesu mera ĩgu wereniguirare, Damascogue güiro mariro Jesu yare ĩgu buhenũgarare werepu Bernabépu. ²⁸Īgu

eropa werera pũhrũ Saulo erã mera ñajagũ, Jerusaléngue erã mera árimũripũ. ²⁹Eropigũ ãgũ güiro mariro Jesu yare buhepũ. Eropigũ ãgũ judio masare Jesu yare weretarinũgagũ iipũ. Erã judio masa griego masa ya wereniguiã árinõrã. Eropirã Saulo ãgũ eropa weretarinũgari waja ãgũre wejẽdiañõrã. ³⁰Erã eropa wejẽdiacũ ãrã, Saulo mera majarã Jesu yarãpũ ãgũre Cesareague aĩduhriã waha wañõrã. Eroque ãgũre sihu áriniguiã Tarsogue obeñõrã erã ãgũre.

³¹Eropi áripehrerogue Judea yebague, Galilea yebague, Samaria yebague Goãmũ yarã õaro árimũriñõrã. Irisubure ne masa ñero iibirimũriñõrã erãre. Eropirã õaro buheñõrã erã. Eropirã erã Goãmũre gũhyadiaro ãañõrã. Espiritu Santo erãre ãgũ itamucũ erãpũ Jesure umupeorã bajarã wañõrã.

Pedro Eneare õagũ wacũ iipũ

³²Eropii Pedro áripehreri macarigue wagũ, Jesu yarã Lida majarã pohrogue sãre ejarũ ãgũ. ³³Eroque ejaã Enea waĩcũgũre bocaãpũ. Enea dũpũ buhadigũ áriãgũ, ocho bojori gohra erã pũtãpidi oyamũripũ.

³⁴Eropigũ Pedropũ ãgũre õpa arĩpũ:

—Enea, Jesucristo õagũ áricũ iimi mũre. Wahgãnũgajaque. Mũre pũtãpira gasirore amuque, arĩpũ Pedro ãgũre.

Ãgũ eroparĩcũ ta ãgũ wahgãnũgaja waha wapũ. ³⁵Eropirã áripehrerã Lida majarã, Sarón majarã ãgũre ãrã, erã erã ñeri iirare duhu, Jesure umupeonũgañõrã.

Dorca waĩcũgore masupũ Pedro Jesu turari mera

³⁶Eropii Jope waĩcũri macague Jesure umupeogo Tabita waĩcũgo áriã. Igo waĩ Tabita griego ya wereniguiã mera Dorca ãhraa. Igo õarire iigo baja omũripo masare. ³⁷Eropigo irisubure iigo dorecũ wahgũ, sĩa wamũripo. Igo síricũ ãrã, erã iigo dũpũ mũrarore õaro coe, umaro maja taribugue apiñõrã igore. ³⁸Lida waĩcũri maca Jope pohrogue áriyoro. Ero eropa áricũ Jesure umupeorã Jope maca majarã Pedro Lidague ãgũ áricũ peebeñõrã. Eropa peebeorã perã umare obeñõrã Pedro pohrogue. ãgũ pohrogue ejarã wereñõrã Pedrorerã.

—Yojaro mera waque gũa árirogue, arĩ wereñõrã erã.

³⁹Erã eroparĩcũ peegũ erã mera waha wapũ ãgũ. Eroque ãgũre erã aĩ ejara pũhrũ umaro maja taribugue síridigo pohro aĩmũria wañõrã ãgũre. Pedro áricũ ãrã áripehrerã wapeweyarã nome orerã ãgũ pohro ejanũgamũriñõrã. Tabita erã mera árinigogue baja suhrire iibasamũripo. Eropirã erã iigo eabasara suhri mũrare ãhmuñõrã Pedrorerã. ⁴⁰Pedro erãre iri taribugue áriãre wiriadorepũ. Erã wiriara pũhrũ ãgũ mereja, Goãmũre igore serẽbasapũ. Eropigũ iigo dũpũ mũrarore maji ãrã,

—Tabita, wahgãque, arĩpũ ãgũ.

Ãgũ eroparĩcũ ta igorpũ ãrã wahgũ, Pedrorerã ãrã, wahgã doajapo. ⁴¹Igo eropa wahgã doajacũ ãrã, ãgũ iigo mojtore ñeha tarawahgũ nugupũ igore. Eropigũ ãgũ ero majarãre Jesu yarãre, wapeweyarãre sihubeo, igore

ojocarigore wiapũ eräre. ⁴²Ïgu eropa iira pũhrũ árĩpehrerã Jope majarã irire masirã bajarã masa Jesure umupeonũgañorã. ⁴³Pũhrũ Jopegue Simo waimurã gasirire amugu mera bajanuri Pedro ïgu mera árĩpu.

Pedro Corneliore Jesu yare werenũgapũ

10 ¹Irisubure Cesareague Cornelio waĩcũgu árĩgu. Ïgu cien surara opu árĩpu. Erã surarapu erã ya curu Italiano waĩcũyo ro. ²Cornelio ïgu ya wihi majarã mera mari Pagũre umupeorã, gũhyadiaro ïarã árĩñorã. Eropigu ïgu judio masa mojomorocũrãre itamugu baja gajinore omũripũ. Eropigu ïgu umuri nũcu mari Pagũre serẽmũripũ. ³Eropii ñamicague tres árĩcũgue Goãmu yagu anyu ïgure dehyoapu. Eropa dehyoagu Cornelio pohrogue ñajajapu.

—Cornelio, arĩ piyupu anyu ïgure. ⁴Eropigu Cornelio ïgure ïha güigu õpa arĩpu:

—Opũ, ññehenore gahmeri? arĩpu ïgu.

—Masare mũ orare, mari Pagũre mũ serẽniguirare Goãmu peeami.

⁵Eropigu Jopegue mũ umare oboeque. Erogu Simo Pedro waĩcũgu ãhrimi. Ïgure aĩgãrdoreque mũ umare. ⁶Ïgu gajigu Simo waimurã gasiri amugu pohro, wũariya tũro árĩri wihi ta ãhrimi, arĩpu anyu Corneliore.

⁷Anyu eropa arĩtuhaja, wiria waha wapũ. Ïgu wiriara pũhrũ Cornelio peãre ïgure itamurãre yujugu ïgu surara mera majagure sihupu. Surarapu Goãmũre umupeogu árĩgu, umuri nũcu Corneliore itamudigu árĩpu. ⁸Eropigu Cornelio erãre werepeho, Jopegue oboepũ erãre.

⁹Eropi gajinũ Jopegue erã warisubu goeri boje gohra árĩcũ Pedropũ wihi wecague Goãmũre serẽgu wapũ. ¹⁰Eropigu ïgure oa pũricũ badiapu. Eropigu gajirã barire erã moarisubu ïgũpũ dehyoacũ ïapu. ¹¹Umarore pãrimaacũ, wũari gasiro wapicũrisubu pepũri ojogorori dirira gasiro dijaricũ ïapu. ¹²Iri gasiro pohecague bajarã waimurã nũgu majarã, yebague paha curirã, mirimagũ porã majarã árĩñorã. ¹³Iri ïgu ïara pũhrũ, Pedrorẽ wereniguiro caricũ peepũ.

—Pedro, wahgãnũgajaque. Oãre wejẽ baque, arĩro cariyoro ïgure.

¹⁴Ïgu eroparicũ peequeregu ta Pedro õpa arĩpu:

—Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre, Goãmu ïgu badorebirinirãre ne babirimũrabũ yũhũ, arĩpu Pedro.

¹⁵Eropigu Pedro dipaturi wereniguiro caricũ peepũ.

—Goãmũ, “Oarã ãhrima,” ïgu arĩnirãre “Ñerã ãhrima,” arĩbircãque mũhũ erãre, arĩro cariyoro Pedrorẽ.

¹⁶Eropii uhresubu eropa arĩ wereniguiara pũhrũ iri gasiro umarogue mũria wayoro daja. ¹⁷Eropigu Pedro bũrigã guña “¿Dohpa arĩdiari iiri yũre eropa dehyoaro?” arĩ pepipu ïgu ïgu basi. Ïgu eropa pepirisubu Cornelio uma ïgu oboenirãpu Pedro ya wihigue ejañorã. “¿Simo ya wihi nohogue ãhriri?” arĩ, erã serẽpira pũhrũ ïgu ya wihigue ejañorã erã. ¹⁸Eropirã erã serẽ ïha purumuñorã. “¿Simo Pedro waĩcũgu i wihire ãhriri?” arĩ serẽpi ïañorã erã.

¹⁹Eropigu Pedro igu pepirisubu Espiritu Santo igure wererũ:

—Ïaque. Ûrerã ãma mure amarã iima. ²⁰Wahgãnugajaque. Dijaque. Erã mera waque. “¿Dohparĩri?” arĩ pepibigu ta waque ðaro mera. Yũrũ erãre õguere oboeabũ, arĩrũ Espiritu Santo Pedroe.

²¹Ïgu eroparĩcũ peegu Pedro erã pohrogue dija wa,

—Ïaque. Ohõ àhraa yũhu mua amagãrigũ. ¿Duhpirã arirã iiari mua yũ pohro arirã? arĩrũ Pedro erãre.

²²Ïgu eroparĩcũ ta erãrũ õpa arĩñorã.

—Cornelio cien surara orũ, ðarire iigu, mari Pagure guhyadiaro mera umupeogu, árĩpehrerã judio masa “Õagu” erã arĩgu mure sihgãridoregu oboeami guare. Goãmu õagu anyu Corneliore mure sihudoreapũ. Õpa arãrũ: “Pedroe mua ya wihigue aĩgãridoreque mu ãmare. Eropii igu mure weregucumi,” arĩ, sihudoreapũ anyu Corneliore, arĩ wereñorã Cornelio Pedroe igu sihudorenirãrũ.

²³Erã eroparĩcũ Pedropũ erãre ñajaridore, bari oho, igu ya wihigue carĩdorepũ erãre. Eropigu gajinũ Pedro wahgã, erã mera waha warũ. Eropirã gajirã Cristo yarã Jope majarã Pedroe wapicũgãñorã.

²⁴Gajinũ erã Cesareague ejañorã. Eropigu Corneliopũ igu acawererãre, igu mera majarã sãre sihu gameneo, Pedroe corepũ. ²⁵Eropigu Pedro Cornelio ya wihi pohrogue igu aricũ ïagu Corneliopũ igure bocatĩri wiria, igu guburi pohro merejarũ. ²⁶Ïgu eropa iicũ Pedropũ igure aĩ wahgũnugurũ.

—Niguique mũhũ. Yu sã mu iro dopa ta árĩgu àhraa. Goãmu árĩbeaa, arĩrũ Pedro igure.

²⁷Ïgu eropa arĩtuhajara pũhrũ Cornelio igure aĩñaja warũ igu ya wihigue. Erogue ñajajagu masa bajarã iri wihigue gamenere igure corerãre ïapũ Pedro. ²⁸Eropigu Pedro erãre wererũ:

—Judio masũ árĩqueregu ta gajĩ curu majarã mera árĩgu gua dorerire tarinugagu iiaa yũhũ. Irire ðaro masia mua. Eropigu gajĩ curu majarãre “Ñerã àhrima,” arĩdorebirami Goãmu. Õpa arĩ wereami igu yure. ²⁹Ïgu eroparĩcũ peegu õguere mua pohroguere ahrabũ. Mua yure sihubecũ “Ne wasome,” arĩbirabũ. ¿Dohpa árĩronore yũhũ õgue aricũ gahmeari mua? arĩrũ Pedro erãre.

³⁰Ïgu eroparĩcũ peegu Corneliopũ õpa arĩrũ:

—Tres árĩcũ i horano gohra ta mari Pagu yagu anyu yure dehyoami. Wapicurinũ wahaa igu yure dehyoara pũhrũ. Irinũ ta mari Pagure yũ serẽniguirisubu cuimijuri suhricũgu yũ pohro dehyonugajami. ³¹Eropigu igu yure õpa arãmi: “Cornelio, mũhũ mari Pagu mera mu serẽcũ igu peeami. Eropigu mojomorocũrãre erã gamerire mu ocũ ïagu mari Pagu mu mera mucubirigu itamugucumi. ³²Eropigu Jopegue mu ãmare oboeque Simo Pedro waĩcũgure mu pohrogue erã aĩgãricũ. Ïgu gajigu Simo waimũrã gasiri amugu ya wihi, wũariya tũro pohro árĩri wihi àhrimi igu. Ïgu mu pohro eragu mure weregucumi,” arĩ wereami igu yure. ³³Ïgu eroparĩcũ peegu yũ ãmare mure aĩgãridoregu oboeabũ yũhũ. Eropigu ðaro iigu ahraya mũhũ gua pohroguere. Eropirã gua árĩpehrerã

õre mari Pagu ïgu ïhabeoro árirã iiaa gña. Árípehrerire mari Pagu Goãmũ mure ïgu weredorera peediarã, cohreabu gña, arĩpu Cornelio Pedrose.

Pedro Jesu yare werepu Cornelio ya wihi majarãre

³⁴Ïgu eroparĩcũ peegu, Pedro õpa arĩ werepu:

—Dohpague masia pare. Diaye ta áhraa. Goãmũ yujuropa ta õaro iimi marire. ³⁵Eropigu árípehreri macari majarã Goãmũre guhyadiaro erã ïacũ, õarire erã iicũ, Goãmũpu erãre mucubirimi. ³⁶Goãmũ gña judio masa pohro Jesucristore obeomi. Masa Goãmũ mera õaro erã áriboro dopa Jesupu õari buherire weremi. Iri buherire mua masia. Jesucristopũ árípehrerã masa opu áhrimi. ³⁷Ñu waĩyegu “Mua ñerire bujawereque. Eropirã waĩyenirã árique,” masare ïgu eropa arĩ werera puhru Galileague õari buherire Jesupu werenũgami. Puhru Judea yebague iri buherire werepehomi. ³⁸Ihĩ Jesu Nazare majagure Goãmũpu ïgu turarire, Espĩritu Santo mera ïgu iimasiburire odi árimi Jesure. Eropigu Jesu õaro iigu wami. Eropa wagu watẽa ñajasunirãre, ñero tarirãre, árípehrerãre õarã wacũ iimi. Mari Pagu Jesu mera áridi árimi. ³⁹Judea yeba, Jerusalén sãre árípehreri ïgu iirare gña íabu. Puhru erã crusague pabia wejẽma ïgure. ⁴⁰Eropigu uhrenũ waboro Goãmũ ïgure masudi árimi. Eropigu Jesure ïgu masura puhru gajirãre dehyoacũ iidigu árimi mari Pagu. ⁴¹Irisubu Jesure árípehrerã íabirima. Guare bajamerãgãre dehyoami. Mari Pagu ïgu gamerãre, Jesure íamorãre iribojegue Goãmũ guare beyepũ. Guapu Jesu ïgu siridi masara puhru ïgu mera baha, ihrĩbu. ⁴²Eropigu ïgu guare doremi õpa arĩgu: “Masare wereque. Yũhu Jesu árípehrerã ojocarirãre, sirinirãre erãre dipuwaja moabu yũ áricũ iiami yãre Goãmũ. Eropirã irire wereque,” arĩ doremi Jesu guare. ⁴³Árípehrerã Jesure erã umupeocũ íagu Goãmũ erã ñerire cãdijigucumi. Irire árípehrerã Goãmũ ya weremuhtanirã iribojegue majarã wereyuũuma, arĩ werepu Pedro.

Judio masa áribirã Espĩritu Santore opanũgañorã

⁴⁴Iri árípehrerire ïgu eropa arĩ wererĩsubu, árípehrerã irire peerã mera Espĩritu Santo árinũgamurĩpu. ⁴⁵⁻⁴⁶Eropirã erã judio masa áribirã peeyamariri werenĩguiri mera mucubiriri mera werenĩguinũgañorã. Erã ya werenĩguiri mera “Goãmũ turagu, õagu áhrimi”, arĩrã iĩnorã. Erã eroparĩcũ peepũ Pedro ïgu acawererã judio masa mera. Eropirã Espĩritu Santo judio masa áribirã mera ïgu árinũgacũ íarã judio masapu uca wañorã. Eropigu Pedro õpa arĩ werepu judio masare:

⁴⁷—Mari iro dopa ta Espĩritu Santore opama oã sã. Erã eropa opacũ íarã oãre waĩyedoremasia mari, arĩpu Pedro erãre.

⁴⁸Eropa arĩtuhaja Jesu waĩ mera judio masa áribirãre waĩyedorepu Pedro. Erã eropiira puhru “Gña mera bajamenũrigã dujanique,” arĩñorã erã Pedro sãre.

Pedro Jerusalén majaräre Jesu yaräre werepü

11 ¹Eropii judio masa árìbirã sã Goãmü yare erã òaro gamecũ Jesu ìgü apinirãpü erã acawererã Judeague árìrã mera peebeoñorã. ²Eropirã Pedro Jerusaléngue ìgü dujajacũ iarã judio masa Jesu yarã bajamerãgã ìgüre òpa arĩnorã: ³—¿Judio masa árìbirã pohro duhpigü ejari mũhũ? ¿Dohpa árĩronore erã mera bahari mũhũ? arĩ turiñorã erã Pedrore. ⁴Erã eroparicũ peegü Pedro ìgü iirare werepehopü erãre. ⁵Òpa arĩ werepü: —Yũhũ Jopegue árìgü Goãmüre serẽgü iibũ. Eropigü yũre òpa dehyoabũ. Yũhũ ìacũ wũari gasiro wapicũrisubu pepũri dirira gasiro umarogue yũ pohrogue dijaricũ ìabũ. ⁶Eropigü iri gasirore òaro ìabũ “¿Ñeheno iri gasiroguere àhriri?” arĩbũ. Eropigü ìabũ iri gasiroguere árìrãre. Waimũrã nũgũ majaräre, yebague paha curirãre, mirimagü porã majaräre ìabũ. ⁷Eropigü Goãmü ìgü yũre wereniguirire peebũ. “Pedro, wahgãnũgaque. Wejẽ baque oãre,” arìgü carimi yũre. ⁸Ìgü eroparicũ peegü òpa arĩbũ yũhũ. “Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre Goãmü badorebirinirãre ne babirimũrabũ yũhũ,” arĩbũ yũpũ. ⁹Eropigü umarogue yũre dipaturi wereniguigü carimi daja. “Goãmü ìgü ‘Òarã àhrima,’ ìgü arìrãre ‘Ñerã àhrima,’ arìbircãque mũhũ,” arìgü carimi yũre. ¹⁰Eropigü uhresubu ìgü eropa arĩ wereniguira pũhrũ iri gasiro dipaturi mũria wabũ daja. ¹¹Yũ eropa ìarisubu ta urerã uma gua árìri wihigue ejanirã árìma. Erã Cesarea majagü ìgü obeonirã árìnirã árìma. ¹²Eropigü Espĩritu Santopũ yũre erã mera wadoregũ “‘Erã ñerã àhrima,’ arìbircãque erãre,” arĩ weremi ìgü yũre. Eropirã oã seis mera yũ acawererã mera Cesarea majagü ya wihigue ñajajabũ gua. ¹³Eropigü ìgü gũare òpa arĩ weremi. “Anyu yaha wihi dehyoacũ ìabũ yũhũ. Òpa weremi yũre. ‘Jopegue Simo waĩcũgure aĩgãridoreque. ¹⁴Ìgü mũre mũ acawererã mera mũare árìpehrerãre peamegue wabonirãre mũa tariborore weregũcumĩ,’ arĩmi anyu yũre,” arĩ weremi yũre Cesarea majagü. ¹⁵Eropii yũhũ erãre wereniguirisubu Espĩritu Santopũ erã mera árìnũgami marire ìgü iimũhtadiro dopa ta. ¹⁶Eropigü Jesu ìgü wererare guñabũ yũhũ. Òpa arĩ weremi ìgü: “Ñu mũare waĩyegü deco mera waĩyemi. Yũpũ iri tauro iigũra mũare. Pũhrũ Espĩritu Santore mũa mera árìniguicũ iigũra,” arĩ weremi. ¹⁷Eropigü Jesucristo mari Opũre mari umupeocũ ìagü Goãmü ìgü Espĩritu Santore ohãmi marire. Eropigü Goãmü marire ìgü Espĩritu Santore ìgü odiro dopa ta judio masa árìbirã sãre ìgü ohãmi. Goãmü ìgü eropa iicũ ìagü ìgüre tarinũgamasibea yũhũ, arĩpũ Pedro erãre judio masare Jesu yaräre. ¹⁸Ìgü eroparicũ peerã, erã ìgüre ne arĩnemobiriñorã. Ìgüre erã turimasibiriñorã. Eropirã erã Goãmüre mucubirãrã, —Goãmü òagü, turagü àhrimi, arĩñorã. Òpa arĩnemoñorã erã: —Judio masa árìbirã sã erã ñerire bujawererã árìrã Goãmü ìgü taunirã árìrãcoma. Eropa ìgü taunirã árìrã erã sã umũri nũcũ ìgü mera árìniguirãcoma, arĩnemoñorã erã.

Antioquía gajirã Jesu yarã árĩñorã

¹⁹Eropii Estebanre erã wejẽra pũhrũ masa Jesu yarãre ñero iĩñorã. Erã eropa iicũ ĩarã Jesu yarã duhrisirigã wañorã. Eropirã erã Feniciague, Chipregue, Antioquíague waha, judio masa dihtare Goãmũ yare wereriñorã erã. ²⁰Gajirãpũ Jesu yarã mera majarã Chipre majarã, Cirene majarã Antioquíague eja, judio masa árĩbirãre Jesu yare buheñorã Goãmũ erãre ĩgũ tauboro dopa. ²¹Eropigũ mari Opũ erãre itamupũ. Eropirã masa bajarã Jesure umupeo, òaripũre gohrotoñorã.

²²Eropii “Antioquía majarãgue Jesure gamecoma,” arĩ peebeñorã Jerusalén majarã Jesu yarã. Erã eropa peebeora pũhrũ Jerusalén majarã Bernabé waicũgũre Antioquíague obeñorã. ²³Eropigũ ĩgũ Antioquíague eja, Goãmũ itamuri mera judio masa árĩbirã ĩgũ yarã erã wacũ ĩagũ, bũrigã mucubiripũ. Eropigũ ĩgũ ero majarãre òpa arĩ werepũ:

—Jesure eropa umupeoniguicãque. ĩgũ yare ne duhubiricãque, arĩ werepũ ĩgũ árĩpehrerãre erãre.

²⁴Bernabé òagũ árĩgũ, Espĩritu Santore wũaro opagũ árĩgũ, Jesu dorediro dopa iigũ árĩgũ Jesure òaro umupeodigũ árĩpũ. Eropirã ĩgũ buhera pũhrũ bajarã masa Jesure umupeñorã.

²⁵Pũhrũ ĩgũ Tarso waicũri macague Saulore amagũ wapũ. ²⁶Eroque ĩgũre bocajapũ. ĩgũ bocajara pũhrũ Antioquíague aigãpũ Saulore. Eroque erã ejara pũhrũ yuju bojori gohra erã Goãmũ yarã mera gamenere, bajarã masare buhemuriñorã erã. Eropirã Antioquíague Cristo yarã Cristiano waicũnũgañorã.

²⁷Irisubure Goãmũ ya weremũhtarã Jerusalén árĩnirã waha, Antioquíague ejañorã. ²⁸Eropigũ erã mera majagũ Agabo waicũgũ Jesu yarã watope nigũgũ, Espĩritu Santo ĩgũ turari mera werepũ erãre. “Árĩpehreri yebaguere bũrigã oanũ waroca,” arĩ wereyupũ ĩgũ. Irisubure bari maririsubu árĩcũ árĩpehrerã weca opũ Claudio árĩpũ. ²⁹Eropirã Jesu yarã árĩpehrerã erã oparopẽ erã acawererãre odiarã erã basi game wereniguiñorã. “Judea yeba majarãre Jesu yarãre niyerure obeorã,” arĩñorã erã basi. ³⁰Erã eropa arĩra pũhrũ Bernabé Saulo mera erã iri niyerure aigãbasañorã. Eroque ejarã Judea majarãre Jesu yarãre wiañorã iri niyerure.

Pedrore peresu iĩñorã

12 ¹Irisubu opũ Herode yujurãyerire Jesu yarãre ñero iinũgãpũ. ²Eropigũ ĩgũ Ñu tĩgũre Santiagopũre matamiji mera ĩgũ wejẽdorecũ gajigũpũ ĩgũre wejẽpũ. Santiagore ĩgũ wejẽcũ judio masa mucubiriñorã. ³Erã mucubiririre Herode masigũ, “Eropa dihta iicũ gahmema erã,” arĩgũ Pedro sãre peresu iipũ. Irinũrĩre bũgabiriri pan erã bari bosenu Pascua árĩyoro. ⁴Eropigũ Herode Pedrore ñeha, peresu iipũ. Eropigũ diez y seis surarare ĩhadibudorepũ ĩgũre. Wapicũrã surara ĩgũre ĩhadibumuriñorã. Pũhrũ wapicũrã erã gohrotonirã ĩgũre ĩhadibumuriñorã. Eropa ta iĩñorã erã diez y seis surara. Herodepũ Pascua pũhrũ Pedrore peresugue árĩgũre masa core

duhudobodiaripũ ĩgure wejẽdorebu. ⁵Eropigũ Pedro peresugue áriřũ. ĩgu erogue áricũ ta Jesu yarãřũ Goãmũre burigã serẽbasañorã ĩgure.

Goãmũ peresugue árigure Pedroke wiupũ

⁶Iri ñamire ta Pedro comedari peda mera erã diridigũ perã surara watope carĩgũ iipũ. Eropirã perã surara disiporo coreniguiñorã ĩgure. Eropigũ iri ñami boyoro Herode Pedroke judio masa core duhudobodiaripũ ĩgure wejẽdorebu. ⁷Eropigũ Goãmũ anyupũ Pedro carĩgũ pohro ĩgu niguiçũ ĩgu peresu áriři taribu boyopehrea wayoro. Eropigũ anyu Pedro pohro niguiğũ ĩgu patorere puucarepũ ĩgũre.

—Duru wahgãque, arĩpũ ĩgu Pedroke. ĩgu eroparicũ ta ĩgu mojotorire erã dirira comedari pãrisiri dija wayoro. ⁸Eropigũ anyu ĩgũre werepũ:

—Mũ ya suhrire sañaque. Mũ zapatu sãre sañaque, arĩpũ ĩgu.

Ĩgu eroparicũ Pedropũ ĩgu arĩro dopa ta iipũ.

—Mũ weca majañe suhrirore saña, yũ mera arique, arĩpũ anyu.

⁹Ĩgu eroparicũ iri taribugue áridigũ wiria anyu pũhrũ waha warũ ĩgu. Eropa waquereğũ ta opa arĩ pepiripũ ĩgu. “¿I diaye áribiricuri? ¿O quẽğũ iicuri yũhũ?” arĩ pepiripũ ĩgu. ¹⁰Eropirã erã ĩgu áriři taribu pohro niguirã surarare tarigã, gajirã yoañariro niguirã sãre tarigã, wũari disiporogue ejañorã. Iri disiporo macague wari mare cãhmotayoro. Iri biharise irise basi pãricũ erã wiriañorã. Wiria wa erã mague waha wañorã. Anyupũ waha warũ. Eropigũ Pedro yujugũ ta dujapũ. ¹¹Eropa ĩgu anyu ĩgu wara pũhrũ ĩgu iirare Pedro masipũ pare. Opa arĩ pepiripũ ĩgu. “Anyu Goãmũ ĩgu obeodigũ peresugue árigũre yũre wiugũ erami. Dohpague irire masia ĩgu eropa iirare. Judio masapũ yũre erã ñero iidiarare Goãmũpũ erãre iidorebiramĩ. Eropigũ yũre Herode ĩgu peresu iidigure wiuami,” arĩ pepiripũ Pedro.

¹²Ĩgu eropa arĩ pepira pũhrũ María Ñũ pago ya wihigue ejarũ Pedro. Ñupũ Marco waicũğũ arĩpũ. Iri wihigue masa bajarã gamenere, Goãmũre serẽrã iñorã. ¹³Eropigũ Pedro disiporore eraa dotepũ. Rode waicũgo pohro majago ĩgu dotecũ peego, ĩago ejaipo igo. ¹⁴Eropigo Pedro igore piyucũ peego ĩgu wereniguirire pee masi, burigã mucubiri disiporore pãgũbiripo. Eropa mucubirigo ĩgure pãgũbodio cãdija wapo. Pedro ero niguiçũ ta igo majinũgaja oma ñaja wapo.

—Pedro disiporogue erami, arĩ werego ñajapo. ¹⁵Eropirã iri wihi áriřã igo eroparicũ peerã,

—Eropa arĩmaacãgo iiaa mũhũ, arĩñorã erã igore.

—Diaye ta áhraa. Diaye ta arĩgo iiaa, arĩpo igo. Igo eroparicũ peerã,

—Ĩgu áribiricumi. ĩgu siporã mũraro eraro iica, arĩñorã erãpũ.

¹⁶Erã eropa arĩrisubu Pedro disiporore eropa ta doteniguiçãpũ. ĩgu eropiicũ peerã, erã disiporore pãgũ, ĩgure ĩha, uca wañorã. ¹⁷Eropigũ Pedro ĩgu mojoto mera “Ejarimaricãque,” arĩğũ, Goãmũ peresugue ĩgũre ĩgu wiurare werepũ erãre.

—Ire wereque Santiagore gajirã Jesu yarã sãre, arĩpũ Pedro.

Eropa arĩ weretuhaja, ĩgu gajipũgue tarigã waha wapũ.

¹⁸Eropii boyodijiricũ surara Pedrore ĩhadibunirã ĩgu dohpa ii wiriarare ne masibirĩnorã. Eropa masibirã uca wañorã. ¹⁹Eropĩgu Herode Pedrore amadoreripũ. Eropĩgu ĩgu surarare peresu corerãre ĩgu serẽpira pũhrũ erãre wejẽdorepũ Herodepũ. Eropii Herode Judeague áridĩgu waha Cesareague árigũ waha wapũ.

Herode sĩria wapũ

²⁰Ero pũhrũ Tiro waĩcũri maca majarã mera Sidón waĩcũri maca majarã mera sãre Herode guapũ. ĩgu eropa guacũ ĩarã iri macari majarãpũ Herode mera amurã wañorã. ĩgu erã mera ĩgu guarare wereniguirã wañorã. Ejaa Herodere ĩaboro core Herode itamugũ Blasto waĩcũgu mera weretamuñorã. Eropirã erã ĩgu Blasto ĩgu itamuri mera Herode pohro ejañorã. ĩgu pohro ejarã õpa arĩñorã:

—Mari õaro árirã. Mari basi ĩhaturibiricãrã, arĩ serẽñorã erã Herodere.

Erã ya yeba majarã Herode ya yeba barire bocamũriñorã. Eropirã Herode erãre ĩhaturicũ gamebirĩñorã erã. ²¹Eropĩgu Herode erã ĩgũre ĩarinũ ĩgu queoranũ áricũ, opu ĩgu sañari suhri õari sañamũripũ ĩgu. Eropĩgu ĩgu ĩgu doaro doanijagũ, masare werenigui ĩhmumũripũ.

²²ĩgu eropa werenigui ĩhmucũ peerã masapũ gaguiniguĩñorã:

—ĩhĩ wereniguiũ masũ áribeamĩ. Goãmũ áhrimi, arĩ gaguiniguimũririñorã erã Herodere.

²³Erã eropa arĩra pũhrũ Goãmũ ĩgu anyu Herodere dore õpũ. “Goãmũ áribea yũhũ,” ne arĩbiripũ Herode. ĩgu eropa arĩbirira dipuwaja anyu ĩgu dorecũcũ iipũ. ĩgu eropa dorecũcũ ĩgũre beca ba wejẽcãñorã.

²⁴Eropii Jesu yarã masa bajarãre Jesu ya buherire buheñorã.

²⁵Eropirã Bernabé, Saulo mera Jesu yarãre itamupehotuhaja Jerusalengue árinirã Antioquíague dujaa wañorã. Eropirã Ñure Marco waĩcũgũre erã aĩgãñorã erã mera.

Jesu yarã Bernabére Saulo mera Goãmũ yare buhedore obeñorã

13 ¹Irisubure Antioquíague Jesu yarã gamenererã mera majarã, Goãmũ yare weremuhtarã áriñorã. Masare buherã ta áriñorã erã sã. Bernabé, Simo Negro waĩcũgu, Lucio Cirene majagu, Manaén, Saulo mera erã áriñorã. Manaénpũ opu Herode mũru mera erã perã yujuro mera ta masanirã áriñorã. ²Eropirã erã Goãmũ yare erã buherisubu, erã ba duhurisubu, Espĩritu Santopũ werepũ erãre:

—Bernabé, Saulo mera apique yũ gamero dopa iimorãre. Irire iimorãre beye apĩgu iiaa erãre, arĩpũ Espĩritu Santo.

³ĩgu eroparĩcũ erãpũ ba duhu Goãmũre serẽ, Bernabé weca Saulo weca erã mojotorire duhpeñorã. Eropa duhpeorã erãre buhedorerã obeñorã.

Chipregue Jesu ĩgu apinirã buheñorã

⁴Eropirã erã Espĩritu Santo ĩgu obeonirã árĩrã, Seleuciague eja, iri macare tariğã, Chipre waĩcũri nuğurogue ejañorã erã. ⁵Eropirã Salamina waĩcũri peramague ejañorã. Iri maca judio masa buheri wirigue Goãmu yare werenuğañorã erã. Eropigu Ñu Marco sã erã mera waha, erãre itamupũ.

⁶Eropirã erã iri nuğuro ojogoro maja. Pafu waĩcũri macague ejarã, yeere bocajañorã erã. ĩgu judio masũ Barjesu waĩcũgu árĩpu. Barjesu griego ya mera Elima erã arĩ piyugu árĩpu. “Goãmu yare weremuhtagu ãhraa yũhũ,” arĩ masare guyaniguicãgu árĩpu ĩgu. ⁷Eropigu ĩgu Sergio Paulo waĩcũgu mera majagu árĩpu. Sergio Paulopũ iri nuğuro majarã opu masipehogu árĩpu. Eropigu Goãmu yare peediagu erãre Bernabé, Pablo mera bocatĩripũ ĩgu. ⁸Eropigu Elima yeepũ erãre buhedorebiriripũ. ĩgu Sergio Paulo Jesu yare ĩgu umupeocũ gamesãbiripũ yeepũ. Sergio Paulore Goãmu yare ĩgu peecũ cãhmotadiaripũ. ⁹⁻¹⁰Ĩgu eropa buhedorebiriquerecũ ta Saulo, Pablo waĩcũgu Espĩritu Santore õaro opagu árĩgu yeere õaro ãdihupi ĩgure wererũ:

—Mũhũ guyaricũgu, ñegu, watĩ ĩgu dorerire ĩgu, õarire ĩhaturigu ãhraa mũhũ. ¿Duhpigu mari Opũ yare “Ñeri ãhraa. Guyarĩ ãhraa,” eropa arĩniguicãri mũhũ? ¹¹Mũhũ eroparĩra waja Jesu mari Opũ mũre ĩgu pẽhrecũ cuiri ĩhajibigu árĩguca mũhũ. Eropigu bajamenurigã mũhũ inũrire ĩarisome, arĩpu Pablo.

Ĩgu eroparicũ ta ĩgu yeepũ imica iro dopa árĩrĩre ĩamũhtagu, naitĩaro dihtare ĩapu ĩgu. Eropigu ĩgure tuã curibure amapũ ĩgu. ¹²Ĩgu eropa wacũ ĩagu, Sergio Paulopũ Jesu yare “Diaye ta ãhraa,” arĩ masipũ. Mari Opũ yare ĩgu pee, uca wa, Jesure umupeonũgarũ.

Pablo Bernabé mera Antioquía Pisidia yebague árĩri macague árĩñorã

¹³Eropi Pablo sã Pafogue árĩnirã dohodiru mera waha, Pergegue ejañorã. Perge Panfilia yebague ãhraa. Eroque eja, Ñu Marcopũ erãre cohã wahgã, Jerusalengue waha wapũ. ¹⁴Erãpu Pergegue árĩnirã waha, Antioquíague ejañorã. Antioquía Pisidia yebague ãhraa. Eroque ejarã, Sabadonũ aricũ erã judio masa buheri wihigue ñajaja, erogue doañorã. ¹⁵Eropirã iri wihi majarã oparã Goãmu dorerire, Moisegue marire ĩgu apirare, Goãmu yare weremuhtanirã erã gojarare erã buhera pũhrũ erã sihubeñorã Pablo sãre.

—Acawererã, ¿masare mũa werediarã iiri? Irire werediarã wereque dohparagã, arĩñorã iri wihi majarã oparã.

¹⁶Erã eroparicũ peegu, Pablo wahgãnuğaja, “Wereniguibiricãque,” arĩgu ĩgu mojoto mera paatupũ. Erã ejarimaricũ ĩha, ĩgu õpa arĩpu:

—Israe masa, mũa mari Pagũre umupeorã, peeque. ¹⁷Mari ñecu sumarã mũra Goãmure umupeomũriñuma. Erã mũrare Goãmu beyemũriñumi. Eropirã erã mari ñecu sumarã yoari boje Egiptogue arĩmũriñuma gajirã arĩquererã. Eroque erã aricũ Goãmu õaro iimũriñumi erãre. Eropirã bajarã masa pore arĩñuma erã. Õpa iĩnumi erãre. Erãre Egiptogue arĩrãre ĩgu turari mera aĩ wiuñumi

Goãmũ. ¹⁸Ïgu eropa wiura pũhrũ erã cuarenta bojori gohra masa marirogue curimuriñuma. Erogue ïgure erã tarinugacũ Goãmũ eropa ta pepicãñumi.

¹⁹Eropigu Canaa waicuri yebaguere siete cururi majarãre cóatuhaja, Goãmũ iri yebare oñumi Israe masapũre. ²⁰Iri yebare otuhaja cuatrocientos cincuenta bojori gohra masare doremorãre apimuriñumi Goãmũ Israe masare.

—“Goãmũ ïgu apinirã Samue ïgu áricũgue áritumuriñuma. Samuerũ Goãmũ yare weremuhtagũ árimuriñumi. ²¹Samue árisubũ Israe masapũ erã opu áribure amamuriñuma. Eropirã Goãmũre serẽmuriñuma. Erã eropa serẽcũ ïagu Goãmũ Saulore apimuriñumi. Saulo Cis magũ áriñumi. Benjami ya curu majagu áriñumi. Eropigu cuarenta bojori gohra erã opu áribure apiñumi Goãmũ ïgure. ²²Eropigu Goãmũ Saulore ïgu cóara pũhrũ Davire apimuriñumi ïgu. Õpa arĩñumi Goãmũ Davire. “Davi Isai magũre bocabu yũhũ. ïgure mucubiria yũhũ. ïgu yũ gamerire iipohogũcumĩ,” arĩñumi Goãmũ. ²³Ihĩ Davi ïgu pãrami árituriagu áhrimi Jesu. Goãmũ Jesure apidigu árimi Israe masare itamubure. “Masare õaro iigũca,” arĩñumi Goãmũ. ïgu arĩdiro dopa ta iidi árimi ïgu Jesu. ²⁴Ïgu eropa iiboro core Jesu ïgu ariboro core Ñũ waiyegu õpa arĩ buherũ: “Mũa ñerire bujawereque. Õaripũre gohrotoque. Eropirã waiyẽsunirã árique,” arĩ buherũ Ñũ áripehrerã Israe masare. ²⁵Eropigu Ñũ ïgu buhetuboro core, ïgu siriboro core õpa arĩ weremuriũ. “¿Nihino áhriri yũhũ mũa pepicũ? Iribojegue majagu Goãmũ yare weremuhtadigu áribeaa yũhũ. Cristo áribeaa yũhũ. Gajigu áhraa. Cristo yũhũ áribiriqerẽcũ yũ pũhrũ yũ tauro turagũpũ arigũcumĩ. ïgũpũ õatariagu áhrimi. ïgu iro dopa áribeaa yũhũ,” arĩ werẽpũ Ñũ masare, arĩpũ Pablo.

²⁶“Acawererã, Abrahã pãramerã, áripehrerã mari Pagũre guhyadiaro ïarã, marire i ïgu tauborore wereri buherire obeodi árimi mari Pagũ. ²⁷Jerusalén majarã erã oparã mera Jesu erãre taugũ ïgu áricũ masibirinirã árima. Sabadonũri áricũ Goãmũ yare weremuhtanirã erã gojarare buhequererã ta Jesure masibirinirã árima. Eropa masibirã Jesure wejẽdoreñorã. Eropa iirã Goãmũ yare weremuhtanirã erã gojadiro dopa ta iirã iinõrã. ²⁸Ïgure erã wejẽboro core erã Jesure weresãriñorã. ïgu ñerire iibiriqerẽcũ ta erã Pilatore Jesure wejẽdoremorã serẽñorã. ²⁹Eropirã iribojegue majarã erã gojadiro dopa ta Jesure iituhaja, ïgure crusague árigure aĩdiju, masa gobegue utãyegue erã seara gobegue apiñorã erã ïgure. ³⁰Eropa erã ïgure wejẽquerecũ ta Goãmũ masudi árimi ïgure. ³¹Eropirã Galileague arinirã Jerusaléngue ïgu mera ejanirã bajanũri ïgure siri masa deyodigure ïañorã. Eropirã dohpaguere ïgure erã ïarare masare werema erã.

³²⁻³³Eropa masare wereniguigu õpa arĩ werenemopũ daja Pablo:

—Eropirã õari buherire werea gũa mũare. Goãmũ mari ñecũ sũmarãre “Masare õaro iigũca,” iribojegue ïgu arĩdiro dopa ta dohpaguere marire erã acawererãre iiami. Irire ïgu wererare õpa iiami ïgu. Goãmũ Jesure masudi árimi. Eropirã Jesure ïgu masurare werea gũa mũare. Salmopũgue iribojegue ïgu õpa arĩ gojadiro dopa eropa wayoro Jesure: ““Mũhũ yũ magũ áhraa. Dohpagãre mũre dehyoacũ iiabũ,” arĩmi Goãmũ ïgu magũre,” arĩ gojañumi iribojegue.

³⁴Eropigü Goãmü Jesure ïgu masuburire dipaturi ïgu s̄iribirborore weregü òpa ar̄i were gojadoreñumi Salmopũgue: “Davire yũhũ mojomoro ïadiro dopa ta diaye ta òaro iigũra mũa s̄ãre,” ar̄i gojadoreñumi. ³⁵Eropigü gajì Salmo s̄ãre òpa ta ar̄i wereñumi: “Goãmü mũ òagu ïgu dũpũre boadorebirabũ mũhũ,” ar̄i gojañumi. ³⁶Eropigü Davi Goãmü ïgu gamediro dopa ta ïgu árrasubu majarãre itamumũriñumi. Pũhrũ ïgu s̄iria wañumi. ïgu s̄iria pũhrũ ïgu pagũ sũmarãre erã iidiro dopa ta yaañuma ïgu s̄ãre. Eropigü ïgu boa wañumi. ³⁷Eropigü ih̄i Jesu Goãmü ïgu masudigũpũ ne boabiridi árrimi. ³⁸Eropirã mũa, yũ acawererã, ire masique: Goãmü mũa ñerire ïgu cóãborore mũare ire werea gũa. Jesupũ mũa ñerire cóãbu àhrimi. ³⁹Eropigü ïgũre umupeorãre erã ñero iirare cãdijicãgũcumi ïgu. Moiserẽ ïgu apira dorerire mũa iira mera Goãmü pohrogue wasome mũa. Eropigü iri dorerire iiri mera taridiarãre erã ñerire cóãsome Goãmü. ⁴⁰Eropirã òaro iique. Mũa òaro iibiricũ Goãmü ya weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta mũare waroca. Òpa ar̄i gojañuma:

⁴¹Peeque mũa queoricũrã. Yũre ïhaturirã àhraa mũa. Yũ òpa iicũ güique mũa. Eropirã peamegue waque. Mũa árrinũrere mũare ii ïhmugũra. Yũ eropa ii ïhmucũ ïaquererã “Diaye ta àhraa,” ar̄isome mũa. Gajigũ irire mũare ïgu òaro werequerecũ ta “Diaye ta àhraa,” ar̄isome mũa, ar̄i gojañumi Goãmü yare weremũhtadigũ, ar̄i werepũ Pablo erãre.

⁴²Ïgu eropa ar̄i werera pũhrũ judio masa buheri wihigue erã wiriara pũhrũ judio masa árribirãpũ erãre serẽñorã.

—Gajì semanague Sabado áricũ ire buheba daja gũare, ar̄i serẽñorã erã Pablore.

⁴³Eropirã iri wihigue árrinirã wiria, judio masa bajarã, judio masa árribirã sã Pablo, Bernabé sã mera wañorã. Judio masa árribirã judio masa yare buherã árrinorã. Erã erã mera wacũ Pablo Bernabé mera òaro wereñorã erãre. “Goãmü mũare mahimi. Eropirã ïgũre umupeorã árriniguicãque,” ar̄i buheñorã erã.

⁴⁴Eropirã gajì semanare Sabado áricũ árripehrerã Jesu yare peediarã gamenereñorã. ⁴⁵Eropirã judio masapũ bajarã masa Jesu yare peediarã gamenerecũ ïarã guañorã. Eropa guarã, erã gajiropa ar̄i werenigui, Pablore ñero quere goroweonorã. “Mũare ïgu buheri diaye árribeaa,” ar̄inorã erã. ⁴⁶Erã eroparicũ peerã, Pablo, Bernabé mera erãre quere goroweonirãre güiro mariro wereñorã.

—Goãmü ïgu doreldiro dopa ta mũare judio masare buhemũhtarabũ gũa. Mũapũ irire gamebirituhabũ. Ùmũri ñũcũ Goãmü mera árriniguicũ sãre gamebirituhabũ mũa. Eropirã gũapũ judio masa árribirãpũre buhenũgarãca. ⁴⁷Òpa ta doreñumi mari Opũ gũare:

Mũa judio masa árribirãre buherã erãre Goãmü yare òaro masicũ iirãca mũa. Eropigü mũa yorogue árrirãre mũa buhecũ peerãre erãpũre peamegue wabonirãre taugũca yũhũ, ar̄i wereñumi Goãmü gũare ïgu yare gojarapũgue, ar̄i werepũ Pablo, Bernabé mera.

⁴⁸Erã eroparicũ peerã judio masa árribirãpũ mucubirinorã. “Mari Opũ yapũ òari àhraa,” ar̄inorã erã. Eropirã Goãmü ïgu gamenirã, ùmũri ñũcũ ïgu mera erã árriniguiborore ïgu odianirã Jesure umupeonũgañorã. ⁴⁹Eropirã mari Opũ

Cristo yare iri yebague werepehoñorã. ⁵⁰Erã eropa iicũ ïarã judio masa suabiria wañorã. Erogue mari Pagure umupeorã nome, òarã nome árĩñorã. Eropirã judio masa Pablo sãre ñero wereniguñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã erã nome Pablo mera Bernabé mera guañorã. Eropirã iri maca majarã oparã sã erã mera guañorã. Eropa quarã ero majarã ñero iñorã Pablo sãre. Erã eropiira, puhru Pablo sãre erã ya yebague árĩrãre cohã wiucãñorã. ⁵¹Erã eropa iicũ ïarã, Pablo Bernabé mera erã guburi maja nicure pasiripiñorã iri maca majarã erã ñeri wajare ïhmurã. Eropa iituhaja erã Iconiogue waha wañorã. ⁵²Eropirã erã Jesu yarã wuaro mucubiri, Espĩritu Santo wuaro ïgu dorediro dopa iirã iñorã.

Pablo Bernabé mera Iconiogue árĩñorã

14 ¹Eropirã Iconiogue árĩrã Pablo Bernabé mera judio masa buheri wihigue ñaja, Jesu yare wereñorã. Eropirã judio masa bajarã Jesure umupeonãgãñorã. Eropirã judio masa árĩbirã sã Jesure umupeñorã. ²Judio masa Jesu yare peediabirãpu judio masa árĩbirãre Jesu yarã mera erã guacũ iñorã daja. Erã eropa iicũ judio masa árĩbirã ñero pepiñorã Jesu yarãre. ³Erã eropa pepicũ ïarã Jesu yarãpu Pablo sã erogue yoari boje árĩrã, güiro mariro mari Opũ yare òari buherire buheñorã. Goãmũ masare ïgu mahirire buheñorã. Erã eropa buherisubũ Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ïhmuñorã, “I buheri diaye ta ãhraa,” arĩ ïhmurã. ⁴Eropirã iri maca majarã deco mera judio masa yare gamerã dujañorã. Deco mera ta Jesu yare gamerã sã dujañorã. Erã pe curu ðaca wariñorã. ⁵Eropirã Jesu yare gamebirãpu judio masa sã árĩbirã, judio masa sã erã oparã mera gamenere Jesu ïgu apinirãre ñero iidariñorã. Utã mera dea wejediariñorã erãre. ⁶Erã eropa iidarire masirã, Pablo, Bernabé mera Licaonia yebague duhriã waha wañorã. Iri yeba árĩri macari tari wahã Litra waĩcũri macare Derbe waĩcũri maca sãre ejañorã. ⁷Erogue ejarã, òari buherire buheñorã daja erã.

Listrage Pablora utã mera deañorã

⁸Eropii Listrage curimasibigu doapu. ïgu ne masa dehyoagugue ta curimasibiridigu árĩpu. ⁹⁻¹⁰Eropigu ïgu Pablo ïgu buhecũ peepũ. ïgu peerisubũ Pablopũ ïgu dihtare ïapu. ïgure ïanũru òpa arĩ pepipũ: “Ihĩ Jesure umupeomi. Eropigu ‘Jesu yare ðupu òacũ iimasimi,’ arĩ pepigu iicumi,” arĩ pepipũ Pablo curimasibigure. Eropa pepigu turaro mera òpa arĩpu Pablo ïgure:

—Wahgãnãgajaque, arĩpu Pablo ïgure.

ïgu eroparicũ peegu ta curimasibigupu buhrimanãgaja, wapu. ¹¹Pablo ïgu eropa iicũ ïarã masa gaguiniguñorã. Erã Licaonia ya mera òpa arĩ gaguiniguñorã:

—Goãmarã masa dopa bejarã umarogue árĩrã mari pohrogue dijarama, arĩ gaguiniguñorã erã.

¹²Eropirã erã Bernabé “Mari goãmũ Zeus ãhrimi,” arĩ piyuñorã. Eropirã Pablo buhemũtadigu opu iro dopa ïgu árĩcũ ïarã “Mari goãmũ Hermes ãhrimi,” arĩ piyuñorã erã ïgure. ¹³Eropirã Zeure umupeorã ya wihi iri maca tũro pohro

árīyoro. Eropigu Zeus yarā erā pahipu iri wihigue árīgu macague ñajariri disiporo pohroque wecuare, gori amurare aīgāripu. Iri mera Pablöre Bernabére “Mari goāmarā āhrima,” arī umupeodiarīñorā. Eropirā erā wecuare soemuju Pablöre, Bernabére umupeodiarīñorā. ¹⁴Erā eropa iidiacū iarā Pablo, Bernabé mera erā basi erā ya suhrire yehguenugañorā erā bujawererire masare ihmurā. Erā yehguenugara puhrū masa watope omagā, gaguiniguñorā erā.

¹⁵—Mua ōpa iibiricāque. Gua sā mua iro dopa ta masa āhraa. Mua ōpa iiri ne duhpiburi árībeaa. Eropirā mware ōarire buherā ahrabu. Ōpa iirire duhudorerā arirā iiaabu. Oā mua goāmarāre mua wéanirāre ñerāre cóacāque. Eropirā Goāmure ojocarigupure umupeoque. Goāmuru umarore, yebare, wuariyare, árīpđerire, árīpđerero majarāre iigu āhrimi. ¹⁶Eropigu igu iribojegue árīpđereri macari majarā erā gamero iirare eropa iācāñumi. ¹⁷Igu eropa iācāqueregu igu árīricurire ihmumi marire. Igu masare ōarire ii, deco aricū ii, ducare oo, masare barire oniguimi. Igu eropa ocū masa mucubirima. Eropa ta igu árīricurire ihmumi masare, arīpu Pablo, Bernabé mera.

¹⁸Eropirā erā eroparīcū peequererā ta masa wecuare wejē soemuju erāre umupeodiarīñorā. Eropa erā umupeodiācū iarā erāre eropa iidorebirīñorā Pablo sā. Erā eropa iirire duhudiabiriquererā duhuñorā.

¹⁹Eropii gajirā judio masa Antioquía majarā, Iconio majarā sā Listrague ejañorā. Erogue ejarā, Pablöre ñero wereniguñorā ero majarāre. Erā eropa wereniguicū peerā masa igu mera guanugañorā. Eropa guarā masapu utā mera deañorā Pablöre. Utā mera igure deatuhaja, “Ihī sīria wahāmi,” arīrā, iri maca turo pohroque igure taragā mehpicā, waha wañorā. ²⁰Erā eropiiquerecū Jesu yarā Pablo pohro erā gamenerenugajacū gohra Pablo masa wahgānugaja, erā mera macague waha wapu. Eropirā gajinu igu Bernabé mera Derbegue wapu.

²¹Eropirā erā erogue erā ōari buherire bajarā masare erā werera puhrū, erā Listrare eja daja iri macare tarigā, Iconiore eja daja iri macare tarigā, Antioquía Pisidia yebague árīri macare ejañorā daja. ²²Iri macarigue ejarā, ero majarā Jesu yarāre ōari buherire wereñorā daja. Erāre ōaro siporācucū iñorā. Eropirā Jesure umupeodoreniguicārā ōpa arī wereñorā erāre.

—Goāmu árīroguere mari wadiarā, burigā marire ñero tariro gahmea, arī wereñorā erā.

²³Eropirā macari nucu majarāre Jesu yarāre erā oparā árīmorāre apiñorā Pablo Bernabé mera. Eropirā erā ba duhura puhrū Goāmure serēñorā.

—Opu, oā mu yarāre ihadibuque, arī serēbasañorā erā Goāmure erā umupeogure.

Pablo Bernabé mera Antioquíague erā árīmūhtara macague dujaa wañorā

²⁴Erā eropa iira puhrū erā Pisidia yebague tariara puhrū waha wañorā Panfilia yebague. ²⁵Eropirā Pergeguere erā buhetuhaja Atalia waicuri macague buha wañorā. ²⁶Eropirā iri macague eja, Antioquíague dujaarā,

dohodiru mera waha wañorã. Iri maca coregue erã árînicũ Jesu yarã Goãmũ yare buhedorerã Pablo sãre obeñorã. Eropã obeorã Goãmũre òpa serẽñorã:

—Goãmũ, mũ mahiri mera oãre ìhadibuque, arĩ serẽ, obeñorã erã.

Eropirã erã buhedorerare buhepehonirã árĩrã Pablo Bernabé mera dujaniñorã iri macare. ²⁷Eropirã erã Antioquíague erã dujajara pũhrũ Goãmũ yarã mera gamenere, Goãmũ ìgu turari mera erã iirare werepehoñorã erã. Judio masa árĩbirã sã Goãmũ yarã erã warare wereñorã erã. ²⁸Eropirã Pablo sã erogueere Jesu yarã mera yoari boje árĩcãmuriñorã.

Jerusaléngue Jesu yarã gamenereñorã

15 ¹Eropi Judea yeba majarã bajamerãgã Antioquíague ejarã, Jesu yarãre òpa arĩ buhenũgañorã erã.

—Goãmũ ìgu dorerire Moiserẽ apigu òpa arĩ apimũriñumi. Árĩpehrerã erã dũpũre miri gasirogã erã wiri aĩborore were apimũriñumi Moiserẽ. Mũa irire iibiricũ Goãmũ mũare tausome, arĩ buheñorã erã ero majarãre.

²Erã eropa arĩ buhecũ peerã Pablo Bernabé mera gamebiriñorã. Iri buherire bũrigã game dũyasoñorã Judea yeba majarã mera. Erã eropa game dũyasora pũhrũ Jesu yarãpũ Pablõre, Bernabére, gajirã ero majarã sãre Jerusaléngue obeñorã. Judea yeba majarã erã buherire Jesu ìgu apinirãre Jesu yarã oparã sãre serẽpi ìadorerã obeñorã Pablo sãre.

³Eropirã Jesu yarã erãre erã obeocũ waha, Fenicia yebare eja tarigã, Samaria yebague ejañorã. Iri macarigue ejarã, judio masa árĩbirã Goãmũ yare erã gemenũgarare wereñorã erã ero majarãre. Erã eropa werecũ peerã ero majarã Jesu yarã bũrigã mucubiriñorã.

⁴Eropirã erã Jerusaléngue ejacũ ìarã ero majarã Jesu yarã Jesu ìgu apinirã, ìgu yarã oparã mera mucubiriri mera òaro bocatĩriñorã erãre. Eropirã Pablo, Bernabé gajirã mera Goãmũ ìgu turari mera erã iirare wereñorã Jerusalén majarãre. Judio masa árĩbirã Jesu yarã erã wara sãre wereñorã erã. ⁵Erã eropa werequerecũ erogue fariseo masa Jesu yarã bajamerãgã árĩñorã. Eropirã erã erogueere wahgãnũgaja, òpa wereñorã.

—Erãre judio masa árĩbirãre erã dũpũre miri gasirogãre wiriro gahmea. “Goãmũ Moiserẽ ìgu dorerare iique mũa sã,” arĩro gahmea erãre, arĩñorã erã fariseo masa.

⁶Erã eroparĩcũ pee, Jesu ìgu apinirã, Jesu yarã oparã mera irire amudiarã, gamenereñorã. ⁷Eropirã erã yoari boje erã wereniguira pũhrũ Pedro wahgãnũgaja, werepũ erãre.

—Acawererã, iribojegue yũhũ mũa mera árĩgũre Goãmũ òpa iidoregũ yũre apimi. ìgu yũre òari buherire judio masa árĩbirãre weredoregũ apimi. Erãre Jesure umupeodoregũ yũre erãre buhedoremi. ⁸Eropigu Goãmũ masa erã pepirire masimi. Eropigu ìgu judio masa árĩbirãre ìgu yarãre ìgu iirare ìhmubu ìgu Espĩritu Santore ohãmi erãre marire ìgu iidiro dopa ta. ⁹Eropa ogũ ìgu marire erã sãre yujuropa ta òaro iimi. Erã ìgũre umupeocũ erã ñerire cadijimi

ĩgu. ¹⁰Maripũ Moise dorerire yujuro bojebeaa. Mari ñecu sũmarã mũra sã irire yujuro bojebirimũriũma. ¿Eropa mari yujuro bojebiriquererã duhpirã Jesu yarãre judio masa áribirãre irire Moise dorerire iidorediari mũa? ¿Duhpirã Goãmũ judio masa áribirãre ĩgu yarã wacũ ĩgu iirare “Ero wabeaa,” arĩri mũa? ¹¹Eropa arĩbirã mari õpa pepia. Dohpaguere judio masa áribirã iro dopa ta mari sãre mari Opũ Jesu mahiri mera Goãmũ taugũcumi, arĩpũ Pedro erãre.

¹²Ĩgu eroparĩcũ peerã áripehrerã ejarimaria wañorã. Eropirã Pablo Bernabé mera judio masa áribirã watope Goãmũ turari mera erã ii ihmurare wereñorã erãre. ¹³Eropa erã weretuhajara pũhrũ Santiago sã werepũ.

—Acawererã, peeque yũre. ¹⁴Goãmũ judio masa áribirãre ĩgu yarã árimorãre ĩgu ne iirare weretuhajami Pedropũ. ¹⁵Iribojegue Goãmũ ya weremũhtanirã erã werediro dopa ta eropa wahabũ judio masa áribirãre. Õpa arĩ Goãmũ wereniguirire gojañuma erã iribojegue:

¹⁶Iribojeque Davi mũrũ ya curu majarã erã oparã áriira pehrea wabũ. Pũhrũ dujarigũca yũhũ. Eropigũ dipaturi ĩgu ya curu majagũre opũ acugũca. ¹⁷Yũ eropa acura pũhrũ áripehrerã judio masa áribirã yũre erã opũre gamerãcoma erã. “Yaharã áriique,” yũ arĩ sihubeorãpũ yũre gamerãcoma. ¹⁸Eropa ta arĩmi mari Opũ. Iribojegue ĩgu ire masare weremũripũ, arĩ gojañuma Goãmũ ya weremũhtanirã.

¹⁹“Eropigũ õpa pepia yũhũ, arĩpũ daja Santiago. Judio masa áribirãre Goãmũ yare ne gamenũgarãre baja iidorebircãrã mari. ²⁰Eropirã erãre goja, obeerã mari. Õpa arĩ gojabeorã. “Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babiricãque. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã ũama mera ñero iibiricãque. Eropirã wũnũgu mohwejẽnirãre waimurãre babiricãque. Dire ihribiricãque,” iripẽta arĩ were gojabeorã. Iri doreri Moise apira doreri sã áhraa. ²¹Yoari boje judio masa buheri wirigue Sabado áricũ Goãmũ Moiserẽ ĩgu apira dorerire buhemũrima masa. Eropii áripehreri macarigue Moise dorerire buhemũrima masa. Eropirã yũ arĩdiro dopa ta judio masa áribirãre Jesu yarãre were gojabeocũ, judio masapũ pee, “Gũa iiguari ta áhraa,” arĩrãcoma, arĩpũ Santiago.

Judio masa áribirãre erã gojarapũ obeñorã

²²Eropirã Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã áripehrerã Jesu yarã mera Santiago arĩrare peerã, “Eropa ta iirã,” arĩñorã. Tuhajanugu erã mera majarãre beyeñorã erã obeomorã. Antioquíague Pablo, Bernabé mera erã wamorãre erã beyeñorã. Eropirã erã Judare, Sila mera beyeñorã erã obeomorã. Judapũ Barsabá peñe waĩcũpũ. Erã beyerã acawererã Jesu yarã erã umupeonirã áriñorã. ²³Erãre erã beyera pũhrũ Jesu yarã gojabeorapũre obeñorã erã mera. Õpa arĩ gojañorã erã:

—Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã, mũa acawererã Jesu yarã mera gũa õadorea mũare. Áripehrerã judio masa áribirã Antioquíague, Siriague, Ciliciague áriřãre mũare Jesu yarãre õadorea gũa. ²⁴Gũa mera majarã mũa pohrogue ejarã,

mũare baja dorerire iidoreañorã. Eropirã mũare gariboañorã. Erã Goãmũ dorerire Moiserẽ ìgũ apiraguere, mũa ðũpũ merogã gasirogãre wiriri sãre iidoreañorã. Guapũ erãre irire buhedorerã obeobirabu. ²⁵⁻²⁶Eropirã gũa árìpehrerã mũa pohrogue obeomorãre gũa beyeabũ. Mari mera majarãre, mari mahirãre, Pablo, Bernabé mera Cristo Jesu mari Opũ yare güiro mariro erã buhecũ bajasuburi gajirã erãre wejẽbocuriñorã. Erã eropa wejẽbocuricũ merogã mera tarimũriñorã erã. Erã Pablo, Bernabé mera gũa beyenirãre dohpaguere obeoa. ²⁷Eropirã Juda, Sila mera mũa pohrogue obeoa. Gũa gojabeorare erãpũ mũare wererãcoma. ²⁸Espíritu Santo ìgũ guñaro dopa ta gũa sã pepia. Òpa àhraa iri: Gaji doreriguere apibea mũare. I doreri dihtare apirãca mũare. ²⁹Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babiricãque. Dire ihribiricãque. Wũnũgũ mohwejenirãre waimũrãre babiricãque. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã mũa mera ñero iibiricãque. I gũa eropa dorera iibirã õarire iirã iica mũa. Iripẽta àhraa mũare gũa werediari, arĩ gojabeoñorã Jesu yarã Jerusaléngue árĩrã.

³⁰Iripũre gojatuhaja, wiañorã Antioquíague warãre. Erã wiara pũhrũ waha, Antioquíague ejañorã. Erã erogue ejara pũhrũ bajarã masare gamenedore, erã gojarapũre wiañorã erãre. ³¹Iripũre erã buhera pũhrũ, iri õarire erã werebeorare peerã, õaro mucubiriñorã. ³²Juda, Sila mera Goãmũ yare weremũhtarã árĩñorã. Eropirã yoari boje Jesu yarãre Goãmũ erãre ìgũ weredorerare wereñorã. Erã eropa werecũ peerã, Jesu yarãpũ mucubiri õaro siporãcũñorã. ³³Eropirã Juda, Sila mera erogue bajamenũrigã erã árĩra pũhrũ erã dujaricũ, ero majarã erã goeriserecũ, “Õaro waque mũa,” arĩñorã Antioquía majarã. Eropirã Juda sãre obeonirãre õadorebeoñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ Juda waha wapũ. ³⁴Silapũ dujapũ Antioquíague. ³⁵Eropirã Pablo Bernabé sã bajamenũri dujañorã iri maca ta daja. Eropirã erã gajirã bajarã mera Jesu yare buhe wereñorã.

Dipaturi Pablo õari buherire buhecurigũ wapũ daja

³⁶Eropii bajamenũri pũhrũ Pablo werepũ Bernabére.

—Ina, árìpehrerãre mari buhenũganirãre ìhacurirã warã daja, arĩpũ Pablo.

³⁷Eropigũ Bernabépũ Ñure erã mera aigãdiaripũ. Ñu Marco peñe waĩcũpũ. ³⁸Pablopũ ìgũre aigãdiabiripũ. Ero core ìgũ erã mera Panfiliague ejagũ erãre cohã dujaa wapũ. Eropigũ ìgũ erã iirire yujuro bojebiri dujaa wapũ. ìgũ eropa yujuro bojebiricũ ìagũ Pablo dipaturi ìgũre aigãdiabiripũ. ³⁹Ìgũ aigãdiabiricũ ìagũ Bernabé Pablo mera erã basi perã burigã arĩ game erã basi purumujucãñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ Bernabépũ Chipre waĩcũri nũgurogue Marcove aĩtaribuja wapũ. ⁴⁰Pablopũ Sila mera waha wapũ. Eropirã erã buherã waboro core Jesu yarã erãre obeorã, “Goãmũ mũare õaro ìhadibuporo,” arĩñorã. Erã eropa arĩra pũhrũ, Pablo Sila mera waha wapũ. ⁴¹Eropa warã, Siria yeba, Cilicia yeba sãre eja, erogue Jesu yarãre õaro siporãcũ iri erã mucubiricũ iĩñorã erã.

Timoteo Pablo Sila mera wapicugāpu

16 ¹Erā eropa iira pūhrū Pablo sã Derbegue, Listrague ejañorã. Eroque ejagū Timoteore bocajapu. Timoteo Jesu yagu árīgū, judio maso magu árīpū ĩgu. ĩgu pago sã Jesu yago ta árīpo. ĩgu pagupū Griego masu árīpū. ²Eropirã Lистра majarã, Iconio majarã, Jesu yarã Timoteore masa “Ōagu àhrimi,” arĩ weremuriñorã. ³Eropigū Pablo Timoteore aīgãdiapu. Eropirã iri yeba majarã judio masapu Timoteo pagū griego masu ĩgu árīcū masiñorã. Eropigū Pablo judio masare guari arīgū, Timoteo dūpūre miri gasirogã wiri aīpū. Judio masa doreri iri arĩro dopa ta iipū ĩgure. ⁴ĩgu eropa iira pūhrū waha erã ejari macari majarãre erã gojabeorapū majare wereñorã. Iripū Jesu ĩgu apinirã, Jesu yarã oparã mera Jerusaléngue árīrã erã gojabeorapū árīyoro. Eropirã erã iri dorerire ōaro wereñorã ero majarã Jesu yarãre. ⁵Erã eropa werecū peerã, Jesu yarãpū Jesure umupeonemoñorã. Eropirã Jesu yarã mūri nūcū bajarã waniguicãñorã.

Pablo quéroque Macedonia majagūre ĩapu

⁶⁻⁷Eropigū Asia yebaguepūre ōari buherire buherã wadobiripū Espírītu Santo erãre. Eropirã erã Frigia yebare taria, Galacia yebare taria, Misia yeba turo pohro ejañorã. Bitinia yebapū wadiariñorã erã. Eropigū Espírītu Santopū erãre eroguerē wadobiripū. ⁸ĩgu eropa dorera pūhrū erāpū Misia yebare tarīgã, Troague erañorã. ⁹Eroque ĩgu erara pūhrū iri ñamire ōpa quēpū Pablo. Macedonia yeba majagū ĩgu pohro niguicū ĩapu ĩgu. “Guare Macedonia yeba majarãre itamugū arique,” arĩ, sihupū ĩgu Pablōre. ¹⁰ĩgu eropa quēra pūhrū wahgã, gūa yare amutuhaja, Macedoniague waha wabū gūa. “Goāmū iri yebare ōari buherire buhedoregū iimi marire,” arĩ pepibū gūa.

Pablo, Sila mera Filipogue árīpū

¹¹Eropirã gūa Troague árīrã dohodiru mera Samotracia waīcūri nūguroque taribujajabu gūa. Eropirã gajinū Neápoligue wabū gūa. ¹²Iri macare taria, Filipogue Roma majarã ya macague ejabu gūa. Iri maca Macedonia yeba árīri maca árībū. Guhyadiari maca árīro iibū. Eroguere bajamenurīgã gūa árībū. ¹³Eropirã Sabado árīcū gūa iri maca turo pohroque, dia weca pohroque ejabu. Ero Goāmū mera erã wereniguiro árībū. Ero doarã ero gamenererã nome mera weretamubū gūa. ¹⁴Yujugo guare peego Tiatira majago Lidia waīcūgo árīmo. Eropigo igo ōari suhri wajacūri suhrire duago árīmo. Mari Pagū Goāmū sãre umupeogo árīmo. Eropigū Pablo ĩgu wererire ōaro peecū iimi Goāmū igore. ¹⁵Eropii igore igo ya wihi majarã mera waīyemi Pablo. ĩgu eropa waīyera pūhrū ōpa arīmo igo:

—“Jesu yago àhraa,” arãa mūa sã yūre. Eropirã yaha wihi ñajarinique mūa. Yū mera dujanique, arīmo igo guare.

Igo eroparīcū peerã igo ya wihi dujanibū gūa. ¹⁶Gajinū Goāmū mera erã wereniguiroque gūa wacū watī ñajasūdigo bocatīrimo guare. Igo

gajirã pohro majago árĩmo. Eropigo igo masare “Ôpa waroca mũare,” arĩ wereyugo árĩmo. Irire masare werego wũaro wajatabasamo igo oparãre. ¹⁷Eropigo Pablo mera gua wacũ, guare nũrusia, gaguiniguimo igo.

—Oã Goãmũ turatarigũ ãgu itumurã àhrima. Mari sũrira pũhrũ Goãmũ marire ãgu òaro tauborore werema erã, arĩ gaguiniguimo igo.

¹⁸Bajanũri eropa arĩ garibomo Pablöre. Igo eropa arĩ gaguiniguicũ daja Pablo gamebigũ maji ãha, òpa arĩmi watĩre:

—Jesucristo turari mera dorea mũre. Igoire duhuque. Wanisa mũhũ, arĩmi Pablo.

Ïgu eroparicũ ta watĩpũ waha wapũ.

¹⁹Watĩ igore eropa wara pũhrũ igo òago dujago masa erã waburire werego árĩbirimo pare. Eropirã igo oparãpũ niyerure igo wajatabigo igo wacũ ãrã, erã Pablo Sila mera ñeama. Ñehatuhaja, erãre taragãma iri maca decogue oparã pohrogue. ²⁰Eropa aĩgãrã, dipuwaja moadorerã pohrogue erãre apima erã òpa arĩrã:

—Oã judio masa mari ya macare gariborã iima. ²¹Erã mari dorerire cóadorerã, gaji buherire buherã iima. Mari ya dorerire tarinũgacũ iidiarã iima. Mari Roma majarã árĩrã oã erã wereripũre iimasibea mari. Eropirã erã buherire mari gamebeaa, arĩma igo oparã dipuwaja moadorerãre.

²²Erã eroparicũ peerã masa bajarã Pablo sã mera guatariacãma. Eropirã dipuwaja moadorerãpũ Pablo Sila sã ya suhrire erã yehgue cóara pũhrũ mũta yucũgã mera tãradorema erãre. ²³Bũrigã erã tãrara pũhrũ peresu iima erãre. Erã eropa peresu iira pũhrũ peresure coregũre òaro ãhadibudoreñorã erã.

²⁴Erã eropa dorera pũhrũ erãre coregũpũ iri wihi poheca maja taribugue erãre api, taboamiji goberigue sãhacu erã guburire bihacãpũ. ²⁵Ñami deco Pablo, Sila mera Goãmũre serẽ ãgure bayapeñorã. Erã eropa bayacũ peeñorã gajirã peresugue árĩrã. ²⁶Erã eropa bayacũ ta iri wihi bũrigã ñohmeyoro. Ero eropa ñohmecũ yujuro mera árĩpehreri disiporori pãrimaapehrea wayoro. Peresugue árĩrãre erã diriradari sã pãrisiri dija wayoro. ²⁷Eropa wacũ ãagu, iri wihire coregũpũ wahgã, ãgu ñoserimijire aĩbeo, ãgu basi ñosediaripũ.

²⁸Ïgu eropa iicũ ãagu Pablo ãgure bũrigã gaguinigui òpa arĩpũ.

—Mũ basi ñero iibiricãque. Árĩpehrerã òre àhraa gua, arĩpũ ãgu erãre coregure.

²⁹Ïgu eroparicũ peegu erãre coregũpũ sihãgodore, erã pohrogue omagã Pablo, Sila guburi pohrogue naragã merejapũ ãgu. ³⁰Eropigũ ãgu erãre iri taribugue árĩrãre aĩ wiria, serẽpipũ erãre.

—¿Dohpa iigũcuri yũhũ Goãmũ ãgu yũre taucũ gamegũ? arĩ serẽpipũ ãgu.

³¹—Jesucristore umupeoque mũhũ. Mũ acawererã sã ãgure umupeoporo. Mũa eropa iicũ Goãmũ mũare taugũcumĩ ãgu pohro mũa waboro dopa, arĩ wereñorã erã.

³²⁻³³Erã eropa arĩrisubu ñami deco pũhrũgã árĩyoro. Erã eropa arĩra pũhrũ erãre coredigũ ãgu ya wihigue aĩgãpũ erãre. Ïgu ya wihigue aĩja, erã camire coerpũ ãgu. Ïgu eropa coetuhajara pũhrũ ãgu acawererã mera Goãmũ yare

buhepu Pablo sã. Erãre ãgu buhera puhrũ waĩyepu. ³⁴Erãre waĩyetuhajara puhrũ erãre coredigũ Pablo sãre bari peopu. Eropirã ãgu ãgu acawererã mera õari buherire erã peera puhrũ burigã mucubiriñorã. Goãmure masinugañorã.

³⁵Boyodiji merecũ ãarã oparãpu erã surarare peresugue obeoñorã Pablo sãre wiudorerã. ³⁶Erã eropa wiudorera puhrũ iri wihire coregupu Pablo sãre werepu. —Oparã muare wiudoreañorã. Eropirã guiro mariro wirique, arĩpu ãgu Pablo sãre.

³⁷Eropa erã wiudiaquerecũ ta Pablo werepu surarare:

—Gua ñero iibirabu. Eropirã gua ne dipuwaja mara. Bu gohra ta erã oparãpu masa bajarã erã ãhurore yucu mera tãrama guare. Gua Roma majarã gua áriquerẽcũ ta guare tãrama. Tãratuhaja peresu iama guare. Eropirã dohpaguere masa erã ãabiro wiudiama guare, guare erã ñero iirare guhyasiuro tariri, arĩã. Oparã erã basi ta ahri aĩ wiurã ariporo guare, arĩpu Pablo surarare.

³⁸Ãgu eropa arĩ werecũ peerã dujaa wereñorã oparãre surarapu. Erã eropa arĩ werera puhrũ Pablo Sila mera Roma majarã erã áricũ masirã oparãpu guii áriñorã. ³⁹Eropirã erã Pablo sã pohro ejarã, õpa arĩñorã:

—Ñero iiaabu gua muare. Ne eropa dipaturi iisome, arĩñorã oparã Pablo sãre.

Eropa arituhaja oparã erãre peresugue aĩ wiu, erã ya macare wiridoreñorã. ⁴⁰Eropirã Pablo Sila mera peresugue árinirã wiri, Lidia waicũgo ya wihigue eja, Jesu yarãre bocafiriñorã. Eropirã erã Jesu yarãre õaro wereñorã. Õaro siporãcũcũ iñorã erãre. Erã eropa iira puhrũ Pablo Sila mera waha wañorã.

Tesalónica majarã guañorã Jesu yarã mera

17 ¹Eropirã erã Anfípoglie eja taria, Apoloniague eja taria, Tesalónicague ejañorã erã. Ero judio masa buheri wihi áriyoro.

²Eropigu Pablo iri buheri wihigue wapu ãgu iiguaro dopa ta gajĩ macarigue árigũ. Eroque eja, uhre semana gohra erã soorinũre Sabadonũre Goãmu yare iribojegue erã gojarare masare buhe, irire erã mera wereniguipu Pablo. ³Eropigu ãgu Goãmu yare werepu õpa arĩgu:

—Judio masa, mua Opu mua coregu Cristo arĩpu masa ya áriburire ñero taribu. Eropigu ãgu sãria waha masa mũriapu. Eropigu ihĩ Jesu yũhu arĩ weregu, ãgu Cristo gohra ta áhrimi marire taubu. ãgu ta áhrimi mua coregu. Eropa ta werea Goãmu yare erã gojarapu, arĩ werepu Pablo.

⁴ãgu eparicũ peerã bajamerãgã ero áriã “Diaye ta áhrea,” arĩñorã. Eropirã erã Pablo sã mera wañorã. Eropirã gajirã sã griego masa bajarã Goãmure umupeorãpu, Pablore peerã erã mera majarã nome sã, bajarã oparã nome sã, ãgure peerã Jesu yarã dujañorã. Eropirã Pablo sã mera wañorã. ⁵Judio masapu erã eropa iicũ ãarã erãre ãhaturiñorã. Eropirã erã ñerãre mohmebirãre bajarãre sihu gameneo, õpa aridoreñorã: “Pablo ãgu mera majarã mera ñero iirã iima,” arĩ gaguiniguidoreñorã erãre iri maca majarãre. Eropa gaguiniguirã áripehrerã iri maca majarãre guacũ iñorã Pablo sã mera. Eropirã erã judio masa Jasõ ya wihigue ñaja Pablo sãre amariñorã erãre masaguere omorã.

⁶Eropa amarã erãre bocabiriñorã. Eropirã Jasõre, gajirã Jesu yarã sãre ñeha tarawiriañorã erãre. Oparã pohrogue aĩ eja, õpa arĩ weresãñorã erã.

—Pablo sã masare áripehroguere garibotariañorã. Eropirã dohpaguere mari ya macaguere eratuhajama. ⁷Eropigũ ihĩ Jasõ erãre ãgũ ya wihigue ñajaridoreami. Erã áripehrerã mari weca opũ Roma majagũ ãgũ dorerire tarinũgama. “Gajigũ mũa opũ áhrimi. Jesu ãgũ ta áhrimi,” erã erĩcũ mari opũ César dorerire tarinũgama erã, arĩ weresãñorã judio masa erã oparãre.

⁸Erã eropa arĩ weresãcũ peerã, áripehrerã masa, oparã sã gua “¿Dohpa wahari?” arĩ pepiñorã. ⁹Eropirã oparã Jasõre, ãgũ mera majarã sãre niyerure wajayedore, wiucãñorã.

Pablo Sila mera Bereague ejañorã

¹⁰Iri eropa wacũ iri ñami ta mata Jesu yarã Pablo sãre dihbu obeocãñorã Bereague. Erogu eja judio masa buheri wihigue ñaja wañorã. ¹¹Judio masa Berea majarãpũ Tesalónica majarã tauro Goãmũ yare õaro peerã áriñorã.

Eropirã erã Jesu yare erã peera pũhrũ “¿Diaye ta áhri?” arĩ masidiarã, mũmũri nũcũ Goãmũ yare erã gojarapũre eropa buheniguicãñorã erã.

¹²Eropirã erã bajarã Jesure umupeñorã. Griego masa sã, mũma, oparã nome mera Jesure umupeñorã. ¹³Eropirã Pablo Bereague Goãmũ yare ãgũ buhecũ sãre peebeo Tesalónica majarã judio masa Bereague ejañorã. Erogu ejarã, Berea majarãre quere goroweñorã. Pablo sã mera guacũ iñorã erã. ¹⁴Erã eropa iicũ ãarã Jesu yarã Pablõre yojaro mera wũariya tũrogue obeñorã. Eropigũ Sila, Timoteo mera Bereague ta dujañorã. ¹⁵Eropirã gajirã Pablõre Atenague aĩgã soñorã. ãgũre sotuhaja maji dujaa wañorã. Erogu ejarã,

—Yojaro mera waha, wapicũrã waque Pablõre, arĩ wereñorã Silare, Timoteo sãre. Eropa arĩ weredorepũ Pablo erãre.

Pablo Atenague áripũ

¹⁶Eropigũ Pablo Atenague coregũ iipũ Sila, Timoteo sãre. Eropigũ Atena majarã erã goãmarã wéanirãre bajarã erã opacũ ãagũ Pablo burigã bujawerepũ erã mera. ¹⁷Eropa bujaweregũ judio masa buheri wihigue judio masa mera dũyaso wereniguiũ ãgũ. Eropigũ daja judio masa áribirã mera sãre wereniguiũ ãgũ. Erã yujurãyeri Goãmũre umupeorã áriñorã. Eropigũ Pablo iri maca deco mũmũri nũcũ ãgũ pohrogue eropa curimaji ñajarã mera wereniguiũ. ¹⁸Gajirã epicũreo yare buherã, estoico yare buherã sã Pablo mera wereniguiñorã.

—¿Ihĩ wereniguiuri pehrebũgũ dohpa arĩ wereniguiũ iiri ãgũ? arĩñorã erã.

Pablo Jesu yare, ãgũ masa mũriarare ãgũ werecũ peerã õpa arĩ pepiriñorã erã masa. “ãgũ gajirã goãmarãre weregũ iicumĩ,” arĩ pepiriñorã erã. ¹⁹Erã peera pũhrũ erã wereniguirogue Areópago waicũrogue Pablõre aĩgãñorã.

—I buheri, mama buherire mũhũ dohpague wererare masidiaa gũa. ²⁰Mũ buheri gajiropa áhraa. Eropirã gua irire masidiaa, arĩñorã erã Pablõre.

²¹Árîpehrerã Atena majarã umuri nucû mama buherire wereniguidiañorã. Eropirã irire peediañorã. Gaji yeba majarã sã Atenague erarã eropa dihta iidiañorã. Eropirã Pablo îgû wererire peediañorã erã.

²²Eropigû Pablo Areópago waicuro wahgânugaja ôpa arî wererû:

—Atena majarã, bajarã goãmarã wéanirãre mûa burigã umupeocû masia yûhu. ²³I maca mûa ya macare goãmarã wéanirãre mûa umupeori gororire îhacuriabû yûhu. Eropa îhacurigû yû sã yuju gorogue mûa goja apirare buheabû. “Goãmû, mari masibigû yare umupeori goro âhraa,” arî gojarare buheabû mûa irire apiroguere. Mûa îgûre masibiriquererã îgûre umupeoabû mûa. Îgûre ta mûa masibigûre wererû iiaa yûhu mûare.

²⁴“Goãmû árîpehreri yebare, yeba maja sãre deyoro moañumi. Îgû umarore, yebare opu árîgû îgû masa erã iira wiri árîbeamî. ²⁵Eropigû îgû mari árîricûre ogu mari itamurire gamebeamî. Îgû mojomorocûgû árîbeamî.

²⁶“Îgû yujugû umûa mera árîpehreri yeba majarãre masare iinûmî. Eropigû árîpehreri yebaguere marire apiñumî îgû. “Ipê yoari boje ôguere árîrãcoma,” arîgû queo apiñumî marire. ²⁷“Erã amarã yûre bocarãcoma,” arî pepiñumî Goãmû. Eropigû Goãmû yorogue árîbeamî. Mari mera ta âhrimi. Ôpa arî gojañumî gajigû. ²⁸“Marire áricû iimî îgû. Îgû maricû mariboya mari sã. Eropigû masa nucûre eropa árînigucãmî îgû,” arî gojañumî. Mûa mera majarã iribojegue majarã bayarire ôaro gojarã erã gojara âhraa iri. “Mari sã Goãmû porã âhraa,” arî gojañorã erã. ²⁹Eropirã mari îgû porã árîrã, goãmarã wéanirãre, oro, plata, utã mera mûa gamero mûa iinirãre “Goãmû âhrimi,” arî pepibiricãque mûa.

³⁰Iribojegue masa masibirã erã árînicû erã ñero iiquererû ta Goãmû eropa îacãniñumî. Eropa iiquererû dohpaguepûre árîpehreri yeba majarãre erã ñerire bujaweredoremî Goãmû. ³¹Pûhrû îgû queorinû árîpehreri yeba majarãre diaye ta beyegucumî Goãmû ôarãre, ñerãre. Îgû beyedore îgû apidiro dopa Jesurû beyegucumî. Jesure siridiguguere masurû îgû. Eropa masugû “Îhî yû apidigû âhrimi,” arî, îhmugû iipû Goãmû masare, arî wererû Pablo Atena majarãre.

³²Îgû eroparicû sirinirã masa mûariarare îgû werenigucû peerã gajirã îgûre wereyañorã.

Gajirãpû ôpa arîñorã:
—Dipaturi ire mû wererû gûa peediaa daja, arîñorã erã Pablöre.

³³Erã eropa arîra pûhrû Pablo waha warû. ³⁴Eropirã bajamerãgã îgû mera árîrã Jesure umupeonûgañorã. Dionisio Areópago majagû oparã mera majagû Jesure umupeonûgarû. Dámari waicûgo sã, gajirã mera Jesure umupeonûgaro.

Pablo Corintogue árîpû

18 ¹Eropigû Pablo Atenague árîdigû waha Corinto waicûri macague ejarû. ²Erogu ejağû judio masû Aquila waicûgûre bocajarû îgû. Árîpehrerã weca opu Claudio waicûgû judio masare Romague árîrãre îgû cóacû Aquilarû îgû marapo Priscila mera waha, Corintogue ejarû. Aquilarû Ponto waicûri yeba masa dehyoadigû árîpû. Eropirã erã Corintogue áricû Pablo erã pohrogue ejarû. ³Aquila

sã suhri wirire iirã árfĩnorã. Pablo sã suhri wirire iigu ta árfĩpu. Eropigu iigu erã mera mohme ero dujapu. ⁴Eropigu Pablo Sabado árfĩcũ semanari nũcu judio masa erã buheri wihigue judio masare, judio masa árfĩbirã sãre Goãmũ yare werepu.

—Ihĩ iigu wereniguirĩ diaye ta áhraa, arĩñorã masapu erã peera puhru.

⁵Eropigu Sila, Timoteo mera Macedoniague árfĩnirã Pablo pohrogue ejañorã. Erogue erã ejara puhru, Pablo suhri wiri mohmerire duhcã mũmũri nũcu judio masare buhemũripũ.

—Jesucristo marire taubu mari coredigu ta áhrimi, arĩ werepu erãre.

⁶Igu eropa arĩ buhequerecũ ta judio masapu iugre peediabirĩñorã. Eropirã erã ñero quere goroweñorã iugre. Erã eropa iicũ Pablo erãre iigu turibodiro dopa ta, iigu suhri maja mera pasiri mehpipu.

—Mũa ya dipuwaja peamegue warãca. Goãmũ iigu dorediro dopa ta mũare buherabu yũhũ. Mũapu yũre peediabirabu. Dohpaguere yũpu judio masa árfĩbirãre buhegu wagũra, arĩpu Pablo judio masare.

⁷Igu eropa arĩra puhru iigu erogue árfĩdigu waha, Tito Justo waĩcũgu ya wihigue ejapu. Justo Goãmũre umupeogu árfĩpu. Igu ya wihipu judio masa buheri wihi pohro árfĩyoro. ⁸Eropirã Crispo waĩcũgu iri buheri wihi opu, iigu marapo, erã porã mera mari Opu Jesure umupeñorã. Eropirã gajirã Corinto majarã bajarã Goãmũ yare peerã, Jesure umupeñorã. Erã eropa umupeorã árfĩcũ erãre waĩyepũ. ⁹⁻¹⁰Yuju ñami Goãmũ quẽrogue werepu Pablora. Iugre opa arĩpu:

—Mũ mera áhraa. I macare yaharã bajarã áhrima. Eropirã gajirã masa mũre ñero iimasibeama. Eropigu gũibita mũhũ. Eropigu yahare burigã wereque. Eropa pepibiricãque, arĩ werepu Goãmũ Pablora.

¹¹Eropigu yuju bojori ñaro gaji bojori deco gohra ero majarãre Goãmũ yare buhe, árfĩmũripũ Pablo.

¹²Igu eropa árfĩrisubu Galiõ waĩcũgu Acaya yeba majarã opu iigu árfĩcũ, judio masa árfĩpẽrerã yujuropa ta Pablora ñero weresãrã erañorã. Iugre ñeha dipuwaja moadorerã pohrogue aĩgãñorã erã Galiõ pohrogue. ¹³Aĩgã opa arĩ weresãñorã iugre:

—Ihĩ masare Goãmũre umupeodoregu i yeba maja doreripũre cõãdoremi, arĩ weresãñorã judio masa dipuwaja moadorerãre.

¹⁴Erã eropa arĩ weresãcũ peegu Pablorũ erãre werediaripu. Eropigu Galiõ opu judio masare werepu.

—Ihĩ ñerire iidigu árfĩcũ gua Romano majarã ya dorerire tarinũgagu árfĩcũ, mũare yũhriboaya yũhũ. ¹⁵Mũa ya doreripũre ihĩ tarinũgagu iigu árfĩcũ mũa basi ire amuque. Ire masibeaa yũhũ mũa mera, arĩ werepu iigu judio masare.

¹⁶Eropa arĩgu ta erãre Pablora weresãñirãre iigu ya taribugue árfĩrãre cohã wiucãpu iigu. ¹⁷Igu eropa cohã wiura puhru árfĩpẽrerã iri wihi árfĩrã Sõstenere judio masa buheri wihi opu Jesu yagure ñeha, dipuwaja moadorerã pohrogue pañorã iugre. Erã eropa pacũ iagu Galiõ eropa iacãpu.

Pablo Antioquíague dujaa wapũ daja

¹⁸ Eropigũ Pablo Corintogue yoari boje áridigũ “Wagũ iiaa,” arĩ goeriserepũ ãgũ Jesu yaräre.

Ïgũ eropa arĩra pũhrũ ãgũ Priscila, Aquila mera Siria yebague áriiri macague taribuja wapũ. Cencrea waĩcũri macague erã taribujara pũhrũ Pablo Goãmũre “Ōpa mũre iibasagura,” ãgũ arĩrare iituhajagu áriipũ. Eropigũ eropa iigu judio masa erã iiro dopa ta ãgũ poarire wuapehocãdorepũ. ¹⁹ Eropirã erã Efeso waĩcũri macague eja, Priscilare, Aquila sãre apipũ Pablopũ. Erãre ero api, ãgũpũ judio masa erã buheri wihigue wapũ. Iri wihigue eja, Goãmũ yare werepũ. Eropa weregũ judio masa mera dũyaso wereniguipũ. ²⁰ Ïgũ eropa werera pũhrũ ãgũre erã mera dujadoreriñorã erã. Erã eroparĩquerecũ,

—Dujabeesa mũa mera, arĩpũ Pablo erãre. ²¹ Eropa arĩgũ ta,

—Jerusaléngue yũre waro gahmea. Bosenũre ãagũ wabu iiaa. Eropigũ wagũ iiaa. Goãmũ gamecũ dipaturi dujariboca, arĩpũ erãre.

Ïgũ eropa arĩtuhaja Efesogue áridigũ taribuja wapũ. ²² Eropigũ Cesareague taribujaja tarigã, Jerusaléngue ejarũ. Erogue eja, ero majarã Jesu yaräre “¿Ne áhriri mũa?” arĩ, erãre ãha taria Antioquíague ejarũ daja. ²³ Ero bajamenũri arĩpũ. Ero áridigũ tariapũ. Galacia yeba áriiri macarigue, Frigia yeba áriiri macarigue dipaturi eja, iri macari majarãre Jesu yaräre buhe õaro mucubiricũ iipũ.

Apolo waĩcũgũ Efesogue buhepũ

²⁴ Irisubure, judio masũ Apolo waĩcũgũ, Alejandría maca majagu Efesogue ejarũ. Ïgũ õaro weremehregũ arĩpũ. Eropigũ ãgũ Goãmũ ãgũ gojarare õaro masipũ. ²⁵ Gajigu ãgũre Goãmũ yare weretuhamũripũ. Eropigũ ãgũ Ñũ waĩyegũ ãgũ buheri dihtare masipũ. Eropa arĩqueregũ ãgũ burigã mucubiriri mera Jesu yare õaro buhepũ. ²⁶ Eropigũ judio masa erã buheri wihigue ãgũ güiro mariro erãre buhenũgapũ. Ïgũ eropa buhecũ erã peera pũhrũ Priscila Aquila mera ãgũre erã mera aĩgãñorã. Goãmũ yare õaro diaye õaro ãgũ werepehobiricũ ãarã diaye werepehocãñorã erã ãgũre. ²⁷⁻²⁸ Eropigũ ãgũ Apolopũ Acaya yebague ãgũ wadiacũ Jesu yarã ãgũre “Ōaro waque,” arĩ, erã gojarapũrire õñorã ãgũre. Iripũri Acayague áriirã Jesu yaräre Apolore õaro bocatĩridoreripũri arĩyoro. Eropigũ Apolo erogue eja gũ ero majarãre Jesure umupeorãre Goãmũ mahiri mera õaro itamupũ. Judio masare iri maca arĩrãre õpa arĩ werepũ:

—Goãmũ ãgũ obeodigũ mũa coredigũ áhrimi Jesu. Cristo gohra áhrimi, arĩ werepũ judio masare gajirã masa erã ãaro.

Ïgũ eroparĩcũ, Goãmũ wereniguiri gojarapũre õaro queroro werecũ erã pee “Diaye arĩbeaa,” arĩmasibiriñorã erã. Eropigũ Jesu mahiri mera Jesure umupeorãre ãgũ õaro itamupũ erãre Apolo.

Pablo Efesogue wapu

19 ¹Corintogue Apolo igu árisubú, Pablopú utā yucugue mūri taria, Efesogue ejapú. Erogue eja, yujurāyeri Jesu yarāre boca japú.

²Erāre igu bocajara pūhrú igu erāre serēpi iapú.

—¿Mūa Jesure umupeora pūhrú mūapú Espírítu Santore opanūgari? arī serēpi iapú Pablo.

Ígu eroparícū peerā igure ōpa arī wereñorā erā:

—“Espírítu Santo āhrimi,” arī ne werebirama guare, arī wereñorā erā.

³Erā eropa arī werera pūhrú Pablo erāre serēpi iapú daja:

—¿Noa ya buherire mūa peera pūhrú wāyēari mūare? arīpú igu daja.

—Ñu ya buherire gūa peera pūhrú wāyēama guare, arī wereñorā erā.

⁴Erā eroparícū peegū ōpa arīpú Pablo:

—Masa erā ñeri iirare erā duhucū iagu wāyēpú Ñu. Eropiro igu wāyēripú erā ñeri iirare erā duhurare masare íhmuburi áriyoro. Eropigu gajino šare werenemopú Ñu. “Yú pūhrú aribure igure umupeoque mūa,” arīpú Ñu masare. Eropa arīgu Jesure ta umupeodoregú iipú, arī werepú Pablo erāre.

⁵Igu eroparícū erā peera pūhrú, Jesu wāi mera wāyēpú erāre.

⁶Eropigu Pablo erā yujurāyeri weca igu mojotorire igu duhpeocū, Espírítu Santopú erapú erāguere. Igu eropa erara pūhrú erāpú peeyamariri yare werenigui, Goāmú yare wereñorā. ⁷Erā árīpehrerā doce ūma erā árīñorā.

⁸Pūhrú Pablo judio masa erā buheri wihigue ñaja, ūrerā abe gohra güiro mariro Goāmú igu opú árīrare were, werenigui pú erā mera. Igure erā eropa peera pūhrú “I diaye ta āhraa,” arīñorā erā. ⁹Gajirāpú peediabirñorā. Eropirā erā masa erā peeuro iri ōare buherire ñero arī werenigui íhmuñorā. Erā eroparícū peegú Pablopú Jesu yarāre sihu wiria, gajirūgue waha wapú. Waha, Tirano wāicugú ya buheri wihigue ūmuri nūcu masare Goāmú yare werepú igu. ¹⁰Pe bojori gohra buhepú erāre. Ígu eropa buhecū árīpehrerā Asia yeba majarā judio masa, judio masa árībirā mera mari Opú Jesu yare peeñorā. ¹¹Eropigu Goāmú turari mera Pablo bajasuburi deyoro moarire ii íhmupú. ¹²Pablo igu suhri gasirore, igu suhrirore igu dūpú pēhrera gasirore dorecūrāre aigāñorā gajirāpú. Masa dorecūrā iri suhri pēhrerā ōarā wañorā. Eropirā watēa ñajasūñirā iri suhri erā pēhrera pūhrú watēa wiria wañorā erāre.

¹³⁻¹⁴Gajirā judio masa eropa curiniguirā watēare cóārā judio masa yea árīñorā. Esceva wāicugú siete igu porā árīñorā. Escevapú judio masú pahia opú árīpú. Eropirā erā Pablo igu iidiro dopa ta Jesu turari mera watēare cóadiarñorā. Eropirā watēa ñajasūdigure boca watēare dorerñorā erā.

—Jesu Pablo igu weregú igu turari mera dorea mūare. Duhuque íre, arīñorā erā. ¹⁵Watēare erā wadorera pūhrú, watēapú masūguere ōpa arīñorā erāre.

—Jesure masia. Pablo sãre masia. M̄ap̄ure masibea, arĩñorã watẽa erãre.

¹⁶Erã eroparicũ ta watẽa ñajasũdigup̄u b̄urigã erãre ñehamaa wap̄u. Eropigũ erãre ñetariaro iip̄u. Ìgũ eropa iira p̄uhrũ suhri marirã, camicurã oma wiriañorã erã iri wihire watẽa cóadiarãp̄u. ¹⁷Erã eropa iira p̄uhrũ árìpehrerã Efeso majarã, judio masa, judio masa árìbirã mera irire pee, giitariacãñorã erã. Eropirã mari Op̄u Jesu yare wereyaro mariro wereniguiñorã masap̄u.

¹⁸Eropirã masa bajarã Jesure umupeorã erã ñero iirare wererã ariñorã. ¹⁹Erã mera majarã bajarã yeea árĩñorã. Eropirã erã erã gojarap̄urire purisiriri wererip̄urire erogue aĩgãri, masa erã ñaro irip̄urire soe cóacãñorã erã. Irip̄uri wajacurare erã queocũ, árìpehrerip̄uri cincuenta mil plata árìrip̄uri wajacuriyoro irip̄uri. ²⁰Eropirã Goãmũ yare gamerã bajarã wañorã. Goãmũ turari mera ìgũ yarã wañorã.

²¹Erã eropa wara p̄uhrũ Pablo òpa arĩ pepip̄u: “Macedonia yeba ejamũhta, iri yebare taria Acaya yebaguere ejağũra. Iri yebare yũ ejara p̄uhrũ Jerusalengue wagũra. Iri macare yũ ejara p̄uhrũ Romague ñagũ wagũra,” arĩ pepip̄u Pablo. ²²Eropigũ perãre ìğũre itamurãre ìgũ core obeomũhtar̄u Macedonia yebague. Timoteo Erasto sã árĩñorã erã. Eropigũ Pablop̄u yujugũ ta dujar̄u Asia yebague.

Efesogue masa gua gaguiniguĩñorã

²³Irisubure Efesogue Jesu yare gajirã gamebirã Pablo sãre ìhaturĩñorã.

²⁴Yujugũ platare mohmegũ Demetrio waicũgũ árìp̄u. Ìgũ plata mera erã goãmõ Artemisa waicũgo umupeori wihi wẽara wirire muta wirigãre iigũ árìp̄u. Eropigũ ìgũ gajirã plata mohmerã mera erã wéanirãre wũaro dua wajatamuriñorã erã. ²⁵Eropigũ Demetrio gajirã plata mohmerãre sihu gameneo, werep̄u erãre.

—Peeque m̄ua. I mohmeri mera mari wéanirã mera wũaro mari wajatarare masia m̄ua. ²⁶Ihĩ Pablo ìgũ iirare ìgũ buhera sãre masia m̄ua. Òpa arĩ buhemi ìgũ: “Goãmarã wéanirã masa erã iinirã ojocarirã árìbeama,” arĩ weremũrami ìgũ. Ìgũ eroparicũ peerã, Efeso majarã, árìpehrero Asia yeba majarã sã ìgũ buherare “Diaye ta ãhraa,” arãñorã irire. ²⁷Eropa arĩrã mari mohmerire mari wéarare masa gamesome. Eropirã mari goãmõ wũago Artemisa ya wihire cóãbocoma. Eropirã árìpehrerã Asia yeba majarã, árìpehreri yeba majarã igore umupeosome pare. Eropirã masa igore masibirã mari wéarare asũsome, arìp̄u Demetrio erãre.

²⁸Ìgũ eroparicũ peerã b̄urigã gua, gaguiniguĩñorã:

—Artemisa Efeso majarã yago goãmõ turago ãhrimo, arĩ gaguiniguĩñorã erãp̄u.

²⁹Erã eropa gaguiniguicũ Efeso majarã árìpehrerã sã gaguiniguitaria wa pee masiri pehrea wañorã. Eropa warã Gayore, Aristarco sãre ñeha, masa erã gamenererogue erãre taragãñorã. Gayo, Aristarco mera Macedonia majarã árĩñorã. Pablo mera curirã árĩñorã. ³⁰Erãre ñeacũ ìha Pablop̄u masa pohro weregũ wadiarip̄u. Jesu yarãp̄u ìğũre wadorebiriñorã. ³¹Eropirã gajirã sã iri yeba majarã oparã, Pablo mera majarã árìrã erã pohro majarãre weredoreñorã Pablore:

—Masa erã gamenererogue wabiricãque, arĩ weredoreñorã oparã Pablore.

³²Eropirã ero gamenererã mera majarãpu bajarã “¿Duhpimorã mari gamenererã iiri?” arĩ masibirĩnorã. Eropirã erã gaguiniguinemoñorã. Ipuque árĩrã gajiropa arĩ gaguinigui, gajirã sã gajiropa arĩ gaguiniguĩnorã. ³³Eropirã judio masapu Alejandro waĩcuçure masare weredorerĩnorã. Eropigũ Alejandro “Ejarimaricãque,” arĩgu ãgu mojoto mera paatupu. “Oã guare judio masare turirã iima,” arĩ pepigu judio masare cãhmotadiagu wereniguiripu. ³⁴ãgu eropa wereniguĩdiaquerecũ judio masũ ãgu árĩcũ ãrã masa árĩpehrerã yujuro mera pe hora gaguiniguĩnorã.

—Artemisa, Efeso majarã yago mari goãmo turago àhrimo, arĩ, gaguiniguĩnorã erã.

³⁵Erã eropa arĩ gaguiniguicũ ãgu Efeso majarã oparãre itamugu masare “Ejarimaricãque,” arĩ, werepu erãre.

—Mũa Efeso majarã peeque. Mari Efeso majarã turago Artemisa ya wihi corerã mari árĩcũ árĩpehreri yeba majarã masima. Eropirã igo wéarare ñmarogue dijaridigore diburã mari árĩcũ sãre masima masa. ³⁶Eropirã “I diaye árĩbeaa,” arĩmasibeama. Eropirã guabiricãque mũa. Óaro pepique mũa. ³⁷Oã mũa ñeagãrirã mari goãmore ñero arĩ wereniguibirama. Eropirã erã goãmarã ya wiriguere ñaja, yajabirama. Eropirã óaro iique mũa. ³⁸Demetrio, plata mohmerã mera oãre mũa ñearãre weresãdiarã, dipuwaja moaropure wereporo erã. Erã oparãre oãre weresãmasima. ³⁹Mũa gajino iidiarã, óaro mera irire gamenere iique. Mũa iiro dopa iinembiricãque. ⁴⁰Dohpagãre mũa gua, gaguinirare mari oparã peerã, erã marire weresãbocoma. “Marire cóarã iicoma,” arĩ pepirãcoma oparã marire. Eropirã mari arĩ gaguiniguirare erãre óaro diaye weremasibea mari, arĩpu oparãre itamugupu masare. ⁴¹Eropa arĩ weretuhaja, “Iripãta àhraa. Waque,” arĩpu ãgu masare.

Macedonia yebague sãre, Grecia yebague sãre Pablo eja pu

20 ¹Erã eropa wara puhrũ, Pablopũ Jesu yarãre sihu gameneo werepu. Weretuhaja, mojoto ñeha, goeriserepu. Goeriseretuhaja, Macedoniague waha wapu. ²Eroque eja were, ero majarã Jesu yarãre mucubiricũ iipu ãgu. Erãre weretuhaja, Greciague eja pu ãgu. ³Erore ãgu urerã abe gohra árĩpu. Ero árĩgu Siria yebague taribuja wadiaripu. Eropirã judio masa duhri, ãgure ñeadiariñorã. Irire pee Pablo gaji mague Macedonia wari mague waha wapu. ⁴Eropa wagu Asiague ta eja pu. Ero Berea majagu Sópater waĩcuçu Pablora wapicuçãpu. Eropirã Tesalónica majarã Aristarco, Segundo sã ãgure wapicuçãñorã. Eropirã Asia majarã Tíquico, Trófimo sã Asiague ãgure wapicuçãñorã. Derbe majagu Gayo waĩcuçu Timoteo sã ãgu mera wañorã. ⁵ãgu mera majarã ãgu core waha, Troa waĩcũri macague ãgure coreñorã. ⁶Erã eropa corecũ bugabiriri panre bari bosenu puhrũ guapu Filipogue árĩnirã dohodiru mera waha, cinco nuri taribujarã Troague gua eja pu. Siete nuri gohra árĩbu gua eroguerẽ.

Troague Pablo curigu waru

⁷Soorinu áricü Jesu yarã gamenere panre duhpeñorã Goãmu yare bocatirimorã. Erã eropa iiboro core Pablo erãre buhepu. Eropigu Pablo gajinupure wabu árigu yoari boje igu buhepu. Ñami deco mera buhe duhubu iiripu. ⁸Eropirã erã umaro maja taribugue baja dipu sihãgori dipu árii taribugue gamenereñorã. ⁹Pablöre erã peerisubu mamu Eutico waicugu ventana weca murebejaja doapu. Eropigu Pablo erãre yoari boje buhenemocü igu mamure wuja ariyoro. Eropigu igu caria wa uhre caya wecague doadigu majimadija waru. Igu eropa yuhridijara puhru erã igure siriadigugure aiwahgü doboñorã. ¹⁰Erã eropa iicü iagu Pablo dijari, mamure papeoru. Igu eropa iira puhru Jesu yarãre werepu igu:

—Siporã ñebiricãque. Siribeami ihí. Ojocarimi, aripu Pabloru.

¹¹⁻¹²Igu eroparicü mamuru siriadiguru masa waru. Igu masacü ñha erã mucubiritaria wañorã. Eropa mucubirirã umaro maja taribugue muria, panre duhpeñorã bocatirimorã. Erã eropa iira puhru yoari boje Pablo erãre buhepu daja. Boyoboro coregã erãre buheduhuru. Buhetuhajacã waha waru Pablo.

Pablo Troague áridigu waha, Miletogue ejapu

¹³Pablo core dohodiru mera Asogue guaru ejamutabu. Pabloru mague wadiami. Pablo igu aridiro dopa ta Asogue igure gua bocatiribu. ¹⁴Igure gua bocatiricü, gua mera ñajami dohodirugue. Iriru mera waha, Mitilenegue gua ejabu. ¹⁵Eroguere eja taria gajinu Quíore tariabu gua. Gajinu Samogue ejabu gua. Gua caria puhru gajinupure Miletogue ejabu pare gua. ¹⁶Pablo Pentecosten gohra Jerusalenguere ejadiami. Eropigu Asia yebague yoari boje árdiadirimi. Eropigu Efesore diaye taria, Miletogue ejatuhajabu gua.

Pablo Efeso majarã Jesu yarã oparãre werepu

¹⁷Eropigu Pablo Miletogue árigu, Goãmu yarã Efeso majarã Jesu yarã oparãre sihubeomi igu. ¹⁸Eropa igu sihubeora puhru erã Pablo pohroguere erama. Erã eracü iagu erãre Pablo weremi.

—Asiague ne eragu mua mera yu iirare masia mua. ¹⁹Mua mera árigu ne gajiropa ariro mariro Jesu mari Oru yare iimuribu yuhu. Eropigu mure mojomoro iabu. “Mure tarinugaa,” aribirimuribu yuhu. Judio masa erã yure ñero iquerecü ta Goãmu yare iimuribu yuhu. ²⁰Eropigu mua ñaro waburi dihtare mure buhepehocãbu yuhu. Masa erã ñaro mua wirigue sãre buhebü yuhu. ²¹Eropigu judio masare, judio masa árbirã sãre yujuropa ta buhebü yuhu. “Mua ñerire bujawereque. Goãmu yare gohrotoque. Eropirã Jesu mari Orure umupeoque,” arí weremuribu yuhu. ²²Eropigu Espiritu Santo igu dorediro dopa ta dohpaguere Jerusalengue wagu iiaa. Yu erogue wagu yu gajiropa waborore masibea yuhu. ²³Õpa arãmi Espiritu Santo yure: “Jerusalengue muhu ñero tariguca. Eropirã mure peresu iirãcoma,” arãmi Espiritu Santo yure. Dohpaguere yu ejara macari nucugue eropa arí wereama

yure. Jerusaléngue wagu Espíritu Santo ñgu werera dihtare masia. ²⁴Eropigu ñari buherire, Goãmü ñgu mahiri buherire werebu ãhraa yũhũ. Jesu mari Opũ ñgu ya áriburire iipehodiaa yũhũ. Ire iigu árigũ, yũ sãborore güibeaa yũhũ.

²⁵“Eropigu mua mera árigũ Goãmü ñgu opu árirare weremuribũ yũhũ muare. Mua yũ eropa arĩ buhenirãre ne dipaturi muare ñasome yũhũ. Ire masia yũhũ. ²⁶⁻²⁷Eropa masigu dohpagãre ire werea muare. Áripehreri Goãmü yare werebu yũhũ muare. Eropirã áripehrerã mua mera majarã Goãmü yare gamebirã erã áricũ yaha dipuwaja áribeaa. ²⁸⁻²⁹Mua basi ñaro iique. Eropirã mua Jesu yarãre Espíritu Santo muare ñgu ñhadibudorerare ñhadibuque. Ovejare ñhadiburã ovejare erã ñhadiburo dopa ta Goãmü yarã sãre ñhadibuque mua. Goãmü magũ ñgu sãrigũ ñgu di cóãro mera Goãmü erãre ñgu yarã árimorã iidi árimi. Yũhũ ñre wara pũhrũ gajirã ñerãpũ mua pohro ahri erã buheri mera muare goroweo ñuca waricũ iirãcoma. Eropirã Jesu yarãre ñaro ñhadibuque. ³⁰Pũhrũguere gajirã mua mera majarã ta Jesu yarãre gũya, gaji buherire peedorerãcoma. Erã eropa peedorecũ erã peerãcoma. ³¹Eropirã ñaro iique mua. Umũri nũcu, ñamiri nũcu mojomoro ñari mera buhemuribũ yũhũ muare. Uhre bojori gohra ñaro buhebu mua áripehrerãre. Irire yũ buhera ñaro guñaniguicãque mua.

³²“Dohpague yũ wara pũhrũ Goãmü muare ñhadibugũcumi. Ñgu mahiri buherire mua buherã ñaro árirãca mua. Goãmü ñgu buheri mera muare ñgu yarãre ñaro itamumasimi. Eropigu ñgu yarã dihtare ñgu iidiadiro dopa ta mua tamerare ñaro iigũcumi. ³³Mua niyeru oparire, mua suhri opari sãre “Yũre oque,” arĩbirimuribũ. ³⁴Yũ basi mohme wajatabũ yaha áriburire. Eropigu yũ gamerire, yũ mera majarã erã gameri sãre yũ mohme wajatara mera aĩmuribũ. Yũhũ eropa iirare masia mua. ³⁵Mari ñpa burigã mohmerã gajino moorãre itamuro gahmea marire. Ire muare ii ñhmumuribũ yũhũ. Jesu mari Opũ ñgu arĩrare guñaque mua. “Ñgu ocũ ñeadigu tauro odigũpũ mucubirimi,” arĩpũ Jesu ñgu basi, arĩ weremi Pablo Jesu yarãre.

³⁶Eropa arĩtuhaja Pablo erã mera mereja, Goãmũre serẽma. ³⁷Ñgu eropa serẽtuhajacũ erã áripehrerã Pablöre pabua wayuporã mimi ore goeriserema. ³⁸“Muare dipaturi ñasome yũhũ,” ñgu aricũ peerã burigã bujawerema erã. Eropirã erã ñgũre tuunũrusia buhama peramague. Eroque ñgũre ñhanũrusiama gua wacũ.

Pablo dipaturi Jerusaléngue wapũ

21 ¹Jesu yarãre “Wagu iiaa,” arĩ, dohodiru mera, Cos waĩcũri nũgũrogue diaye waha taribujajabu gua. Gajinũ Roda waĩcũri nũgũrogue taribujaja, taria, Pátara waĩcũri macague ejabu gua. ²Pátara árirã, Feniciague waburidirure dohodirure bocajabu gua. Eropirã iriru mera wabu gua. ³Eropa warã Chipre waĩcũri nũgũrore diaye ta ñha tariabu gua. Copũ dujabu iri nũgũro. Iri nũgũrore taria, Siria waĩcũri yebague ejabu gua. Eropirã dohodiru maja doberire dohodiru majagu Tiro waĩcũri maca ñgu durimujucũ, ero payanibũ. ⁴Ero Jesu yarãre ñarã, siete nũri gohra dujanibũ gua iri maca ta. Eropirã ero majarã Jesu yarã Espíritu Santo ñgu werediro dopa ta erã Pablöre

Jerusaléngue wadorebiririma. ⁵Erã eropa aríquerecũ iri macare siete nũri gua ářira pũhrũ, waha wabu daja. Gua waboro coregã árĩpehrerã Jesu yarã, erã marasã nome mera, erã porã mera, maca tũro pohro guare ìhadujarã wama. Eropirã árĩpehrerã gua imiporogue eja, mereja Goãmure serẽbu. ⁶Gua eropa serẽra pũhrũ, “Warã iiaa,” arĩ, erãre pabuatuhaja goeriseretuhaja waha wabu gua. Gua wacũ ìhanurusia, erãpu majaa wama erã ya wirigue.

⁷Tiro waicũri macare maja tariabu gua. Eropirã Tolemaidague tuhajabu gua. Ero ta wũariyare watubu. Iri macare eja, Jesu yarãre “Acawererã, ìãhriri mua?” arĩ, yujunũ erã mera árĩribũ. ⁸Eropirã iri maca ma buharo árĩcũ gajinũ daja Pablo mera mague wabu gua Cesarea waicũri macague warã. Erogue eja, õari buherire weregũ Felipe waicũgu ya wihigue ejabu. Eropirã ìgu mera dujabũ gua. Felipe Jesu yarã erã siete beyenirã mera majagu árĩmi. ⁹Eropigu ìgu wapicũrã nome pagũ árĩmi. Erã nomepu Goãmũ yare wererã nome árĩma. ¹⁰⁻¹¹Erogue gua bajamenũri gua árĩra pũhrũ, Agabo waicũgu Goamũ yare weremũhtagu Judeague árĩgu guare ìagu erami. Eropigu ìgu Pablo yadare tũãdiuridare aĩ, ìgu basi ìgu guburire, ìgu mojotorire diri ìhmu wereyũmi.

—Õpa arĩmi Espĩritu Santo. “Idare opagu Jerusaléngue ìgu ejacũ, judio masa eropa ta dirirãcoma ìgure. Dirituhaja, judio masa árĩbirãre orãcoma erã ìgure,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ wereyũmi Agabo.

¹²Ìgu eroparĩcũ peerã, gua Cesarea majarã mera Pabloure burigã mahibũ. Ìgure “Jerusaléngue wabiricãque,” arĩribũ. ¹³Gua eroparĩcũ Pablopũ yũhrimi:

—¿Dohpa arĩ orerã iiri mua? Yũpũre bujawerecũ iiaa mua. Erã yũre peresu iicũ õaroca. Yũhũ Jerusaléngue Jesu mari Opũ yare yũ iira waja yũ sĩricũ õaroca, arĩmi Pablo guare.

¹⁴“Wabeaa,” ìgu arĩcũ peediarã iiribũ gua. Ìgu “Wagũra,” ìgu arĩcũ, eropa pepicãbũ gua. Õpa arĩbũ:

—Mari Opũ ìgu gamero dopa ta iiporo, arĩbũ gua.

¹⁵Irire weretamutu, gua yare ahmu, waha wabu daja Jerusaléngue warã. ¹⁶Erogue gua wacũ bajamerãgã Cesarea majarã Jesu yarãpu gua mera wama. Eropirã Jerusaléngue eja erã mera majagu Mnasón waicũgu ya wihigue ejabu gua. Mnasón Chipre majagu ìgu yoari boje Jesu buhegu árĩmi. Eropirã ìgu ya wihi gua árĩguri wihi árĩbũ. Eropirã Jerusaléngue ejabu gua.

Pablo Santiagore ìagu wapu

¹⁷Jerusaléngue gua ejacũ, ero majarã Jesu yarãpu “¿Erarari?” arĩ, mucubiriri mera bocatĩrima guare. ¹⁸Gajinũ Pablo gua mera Santiagore ìagu ejami. Gua erogue ejacũ ero árĩpehrerã Jesu yarã oparã árĩma. ¹⁹Eropigu Pablo erãre ìgu mojoto ñeara pũhrũ judio masa árĩbirãre ìgu buherare werepehomi. Goãmũ ìgu itamuri mera ìgu iirare werepehomi Pablo Jesu yarãre. ²⁰Ìgu eropa arĩ werecũ peerã,

—Goãmũ õagu, turagu ãhrimi, arĩ umupeoma erãpu. Eropa arĩtuhaja erã Pabloure õpa arĩ werema.

—Acaweregu, dohpaguere bajarã judio masa Jesure umupeorã áhrima. Mũhũ irire masia. Eropirã erã õpa arĩ pepima: “Goãmũ ãgu dorerire, Moisegue marire ãgu apirare marire iipehoro gahmea,” arĩrã iima. ²¹Õpa arĩnemoma erã. “Gajipugue árirãre judio masa áribirã watope árirãre judio masare Goãmũ Moiserẽ ãgu apirare ‘Iibiricãque,’ arĩ doremi Pablo,” arãma õ majarã judio masa mũre. “Pablo judio masa porãre mari dorero dopa miri gasirogãre wiri aĩdorebeamĩ,” arãma erã mũre. “Judio masa erã iidorerire Pablo duhudoremĩ,” arĩ i sãre werewũama mũre. ²²Eropirã mũhũ õre eracũ peerã erã gamenererãcoma mũre turimorã. Eropigu õpa iiro gahmea mũre. ²³Mũre gũa dorero dopa ta iique. Dohpague õre wapicũrã ũma Goãmũre umupeorã “Õpa iirãra,” arĩrã áhrima. ²⁴Erã mera waque. Eropirã Goãmũ Moiserẽ ãgu doreiro dopa ta erã basi Goãmũ yare iiburire iimorã erã ñeri iirire coerã iima. Mũ sã eropa ta iique. Eropa iigu erã eropa iira wajare wajayeque mũrũ. Mũhũ eropa wajayera pũhrũ erã poaire wuadoremãsima erã. Mũ eropa iicũ ãrã masa mũre erã arĩra iri gũyara áricũ masirãcoma erã áripheerã. Goãmũ Moiserẽ ãgu apira dorerire iigu mũ áricũ masirãcoma erã. ²⁵Judio masa áribirã Jesu yarãpũre gũa gojarapũre obeotuhajabũ. Õpa arĩ gojabũ gũa. “Goãmarã wãanirãre umupeora barire, dire, wũũũũũũũ mohwejenirã waimũrãre babiricãque mũa. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã ũma mera ñero iibiricãque,” arĩ were gojabũ gũa gojarapũre, arĩma erã Pablore.

Goãmũ wihigue judio masa Pablore ñeãnorã

²⁶Erã eropa arĩ wereniguirã pũhrũ gajinũ Pablopũ wapicũrã ũma mera erã basi Goãmũ yare iimorã erã ñeri iirire coemorã, Goãmũ wihigue ñaja wañorã. Iri wihigue ñajajagu, erãre werepũ Pablo: “I nũcu nũri duhyaa mũa coeboro,” arĩ werepũ ãgu wapicũrãre. Eropirã erã coeturinũ erã nũcu Goãmũre waimũrãre erã oburinũ áribũ.

²⁷Eropii erã coepethodiro merogã duhyacũ gohra Goãmũ wihigue Pablo ãgu áricũ Asia yeba majarã judio masapũ ããnorã ãgure. Eropa ãrã gajirãre iri wihi árirãre Pablo mera guacũ iĩnorã erã. Eropa guarã judio masa Pablore ñeha õpa arĩ gaguiniguĩnorã:

²⁸—Mũa gũa acawererã Israe masa guare itamurã arique. Ihĩ áhrimi. Moise dorerire i wihi sãre cóadore buhemi áripheerãre. Eropigu ãgu Goãmũ wihiguere judio masa áribirã sãre aĩñajadi áhrami. Eropigu i wihire ñeri mariri wihire ãgu goroweoadi áhrami, arĩ gaguiniguĩnorã judio masa Asia yeba majarã ero majarãre.

²⁹Ero core Jerusalén Pablo Trófimo mera ãgu áricũ judio masa ããnorã. Trófimo Efeso majagu judio masũ áribiridigu arĩmi. ãgu eropa áricũ masirã õpa arĩ pepiñorã erã: “Pablo Trófire Goãmũ wihire aĩñajagu iicumĩ,” arĩ pepiñorã judio masa.

³⁰Masare erã eropa arĩ were erã gaguiniguira pũhrũ iri macã majarã áripheerã burigã gũãnorã. Bajarã omagãri, Goãmũ wihi árigure Pablore ñeha tarawiria wañorã. Tuhajanugu iri wihi disiporore bihañorã erã ãgũgue ñajariri arĩrã. ³¹Eropirã erã ãgure wejẽmorã iiriñorã. Erã eropa iicũ ãrã gajirãpũ

wererã wañorã surara opure. “Árĩpehrerã Jerusalén majarã gamenere gua, gaguiniguirã iiaama,” arĩ wererã wañorã surara opure. ³²Erã eroparĩcũ peegu opurũ ĩgu surarare, erã dorerã sãre gameneo, erã mera Pablöre wejẽdiarã pohrogue omagã ejañorã. Surara erã ejacũ ĩarã Pablöre panirã pa duhuñorã. ³³Eropigũ surara opũ Pablo pohrogue eja, ĩgure ñeha, peda comeda mera diridorepũ. Erã dirituhajacũ ĩha, opũ Pablöre serẽpipũ masare:

—¿Nihino áhriri ihĩ? ¿Ñeheno dipuwaja ĩgure eropa iiri mũa? arĩ serẽpipũ ĩgu erãre.

³⁴Ĭgu eropa serẽpicũ peerã masapũ “Ōpa iiami ĩgu,” arĩ, gajirã sã gajiropa arĩ, gaguinigui wereñorã surara opure. Erã eropa gaguiniguiicũ surara opũ ñaro peebiripũ. Eropigũ ĩgu surara ya wihigue Pablöre aigãdorepũ. ³⁵Iri wihigue eja, Pablo mũriariñere ĩgu mũriacũ masapũ ĩgure padiarã cãhmoañorã. Erã eropa iicũ surarapũ ĩgure aicoã muria wañorã. ³⁶Masa bajarã erãre nũrsia, gaguinigui nũrsiañorã. —Ĭgure wejẽcãque, arĩ gaguiniguiñorã erã Pablöre.

Pablo “Ne masare ñero iibea yũhũ,” arĩ werepũ

³⁷Eropii Pablöre iri wihigue erã peresu iiboro core, Pablopũ opure serẽpipũ.

—Yũhũ mũ mera weretamudiaca, arĩ serẽpipũ Pablo.

—¿Mũhũ griego masa yare wereniguiiri? ³⁸¿Sohõ áridigũ, Egipto majagu áribeari mũhũ? Ĭgu masare ĩgu oparãre cóãdoregũ, cuatro mil masa gamewejẽrãpũre masa marirogue aigãapũ. ¿Ĭgu áribeari mũhũ? arĩpũ opũ Pablöre.

³⁹Ĭgu eroparĩcũ peegu Pablo yũhrĩpũ.

—Ĭgu áribea yũhũ. Judio masũ áhrraa. Tarso Cilicia yeba árirĩ maca masa dehyoabũ yũhũ. Bu árirĩ maca majagu áribea yũhũ. Yũhũ oã masa mera wereniguidiaa, arĩpũ Pablo ĩgure.

⁴⁰Ĭgu eroparĩcũ peegu opurũ wereniguidorepũ masa mera. Eropigũ Pablo mũriariñegue nigui, ĩgu mojotori mera “Ejarimaricãque,” arĩpũ masare. Ĭgu eropa iicũ ĩarã, ejarimaripehrea wañorã. Erã ejarimaripehrecũ ĩha, Pablo judio masa ya mera werepũ erãre.

22 ¹Yũ acawererã, yũ iirare weregũra mũare. Yũhũ werecũ peeque mũa, arĩpũ Pablo.

²Ĭgu eroparĩcũ Pablo judio masa ya mera ĩgu wereniguiicũ peerã masa ejarimariro dujañorã. Eropigũ Pablo erãre werepũ:

³—Yũhũ judio masũ ta áhrraa. Tarso waĩcũri maca, Cilicia yeba árirĩ maca masa dehyoabũ yũhũ. Eropigũ i maca ta Jerusalén ta masabũ yũhũ. Eropigũ yũre Gamalie waĩcũgũ buhemũrimi yũre. Eropigũ yũhũ mari ñecũ sũmarã mũra dorerire ñaro buhebũ. Dohpaguere Goãmũre mũa umupeoro dopa ta yũ sã umupeoniguiã. ⁴Eropigũ Jesure umupeorãre ñero iimũricarabũ yũhũ. Yũjurãyeri erãre wejẽcãmũricarabũ yũhũ. Ŭmare, nome sãre ñeha, peresu iimũribũ yũhũ. ⁵Pahia opũ, mũrã mera yũ eropa arĩri “Diaye ta áhrraa,” arĩ weremasima mũre. Erã gojaripũrĩre Jesu yarãre ñeadoreburipũrĩre yũre gojabasama. Mari acawererãre Damasco majarãre

iripüre ïhmubu iiribũ Jesu yaräre ñeabu. Eräre ñeha, aïgãri peresu iibu iiribũ. Jerusaléngue eräre aïgãdiaribũ eräre dipuwaja moabu, arĩpu Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu warare werepu

⁶Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Jesu yaräre ñeari masũ wadigu arĩqueregu goeri boje árĩcũ, Damascogue yũ ejaboro pohro gohra árĩcũ umarogue gosesiri medijubũ yũre. ⁷Ero eropa wacũ yebague mehmerejacobũ yũhũ. Yũ mehmerejara puhũ wereniguigu carimi yũre. “Saulo, ¿duhpigu yũre ñero iiri mũhũ?” arĩgu carimi yũre. ⁸“Opũ, ¿nihino ãhriri mũhũ?” arĩ serẽpibũ yũhũ. “Yũhũ Jesu Nazare majagu, mũ ñero iigu ta ãhraa yũhũ,” arĩ yũhrimi ïgu yũre. ⁹Yũ eropa wacũ yũ mera majarã boyorore ïama. Eropirã yũ mera ïgu wereniguicũ peebirima erã. ¹⁰“Opũ, ¿dohpa iigucuri yũhũ?” arĩ serẽpibũ Jesure. “Wahgãnũgajaque. Damascogue waque. Ero mũhũ wacũ, mure árĩpehreri yũ iidoreburire gajigu weregucumi mure,” arĩmi ïgu yũre. ¹¹Burigã ero cuimijuro wacũ yũ cuiri boboa wacarabũ yũhũ. Eropirã yũ mera majarã yũ mojtore ñeha, Damascogue tuã wahgãma yũre.

¹²“Ero Ananía waicũgu, Goãmure umupeogu, marire Goãmũ dorerire iipehogũ árĩmi. Ero majarã judio masa árĩpehrerã erã umupeogu árĩmi. ¹³Eropigu ïgu yũ pohro eranũgara yũre weremi. “Acaweregu Saulo, ïaque dipaturi daja,” arĩmi ïgu. ïgu eropa arĩra puhũ dipaturi ïabu yũhũ daja. Eropigu ïgure ïabu yũhũ. ¹⁴Yũ eropa ïacũ ïgu Ananía yũre weremi. “Mari Pagu ïgu gamerire õaro masibure iribojegue beyetuhapu mure. Eropigu ‘Yũ magũ õagure ïha peegucumi,’ arĩ weremũhtapu mure mari Pagu iribojegue mũ árĩboro core. ïgu ãhrimi mari ñecũ sumarã mura erã umupeodi. ¹⁵Eropigu mũ ïarare mũ peerare weregũca árĩpehrerãre. ¹⁶Eropirã dohpaguere yoari boje árĩbiricãrã. Wahgãnũgajaque. Eropigu waïyedigu árĩque. Jesure mũ serẽcũ mũ ñerire cóagucumi,” arĩmi ïgu yũre, arĩpu Pablo.

Pablo judio masa árĩbirãre ïgu buherare werepu

¹⁷Ïgu eropa arĩtuhaja Pablo masare werenemopũ:

—Eropa iituhaja yũhũ Jerusaléngue dujari, Goãmũ wihigue Goãmure serẽgu ejabu. ¹⁸Yũhũ ero árĩcũ yũ Opũ Jesu yũre dehyoami. Eropa dehyoagu yũre weremi. “Jerusalén majarã yahare mũ wercũ peediabeama. Eropigu duru gajipũgue waque,” arĩmi yũ Opũ Jesu yũre. ¹⁹Ïgu eroparicũ peegu werebũ ïgure: “Opũ, mũ yaräre judio masa buheri wiri árĩrãre yũ ñeha para sãre, peresugue eräre iimũrirare masima Jerusalén majarã. ²⁰Eropigu mũ yare weregure Estebanpũre erã wejẽcũ ïagu õaro iirã wejẽma, arĩribũ. ïgure erã wejẽcũ erã ya suhrire opabasabũ yũhũ. Iri sãre masima i maca majarã,” arĩ werebũ yũhũ Jesure. ²¹Yũ eroparicũ peegu yũ Opũ yũre weremi: “Yoarogue judio masa árĩbirãre buhebure obeogura mure. Eropigu waque mũhũ,” arĩmi yũre yũ Opũ, arĩpu Pablo masare.

Surara opɯ Pablo mera weretamupɯ

22 Ɔɣu weremuhtara dihtare ɔaro peeriñorã masa. Eropa peequererã judio masa áribirã pohro Jesu Pablore Ɔɣu obeoburire Ɔɣu werecũ peerã erã gua gaguiniguiñogañorã daja.

—Ihĩ dohpague tamerare s̄ricuraporo, arĩ gaguiniguiñorã erã.

23 Eropirã erã gaguiniguinemo, guari mera erã suhrire wejēsiribeo, nicu mera deañorã. 24 Erã eropa iicũ Ɔha surara opɯ surara ya wihigue Pablore aññajadorepɯ Ɔɣu surarare. Eropiɣu surara opɯ “¿Duhpirã Pablo mera gua eropa siari gaguiniguirã iiri masa?” arĩ serēpidiaripɯ. Pablore irire serēpibu, yuradari mera t̄radoreripɯ Ɔɣure. 25 Ɔɣu t̄radorequerecũ Ɔɣure erã dirira pɯhɯ, Ɔɣu pohro áriɣure surarare werepɯ Pablo.

—Yuhɯ Roma majagu añhraa. Eropirã “Ñero iigu añhrimi,” yũre arĩmasibea mɯa. Eropirã yuradari mera t̄ramasibea mɯa, arĩpɯ Pablo Ɔɣure.

26 Ɔɣu eroparĩcũ surara Ɔɣu opɯre wereru warɯ.

—Ihĩ Roma majagu añhrimi. Eropiɣu ɔaro iique Ɔre, arĩ wereru Ɔɣu Ɔɣu opɯre.

27 Ɔɣu eropa arĩra pɯhɯ surara opɯpɯ Pablore serēpiɣu warɯ.

—¿Diaye ta mɯhɯ Roma majagu añhriri? Wereque yũre irire, arĩpɯ Ɔɣu.

—Ɔɣu ta añhraa yuhɯ, arĩ yuhriɣu Pablo.

28 Ɔɣu eroparĩcũ peegu opɯpɯ Ɔɣure wereru.

—Yuhɯ Roma majagu áriɣu niyeru wɯaro wajayebu, arĩpɯ Ɔɣu.

—Yuhɯ Roma maja macague masa dehyoabɯ. Eropiɣu Roma majagu añhraa, arĩpɯ Pablo.

29 Ɔɣu eroparĩcũ peerã Ɔɣure t̄rabonirã waha wañorã. Eropiɣu Pablo Roma majagu Ɔɣu áricũ masiɣu, Ɔɣure comedari mera erã dirirare guñagu, gũi áriɣu surara opɯ.

Pablo judio masa opɯre wereru

30 Eropiɣu surara opɯ judio masa Pablore erã weres̄arare ɔaro masidiapɯ. Eropa masidiagu gajinugue comedarire Ɔɣure Ɔɣu p̄dorera pɯhɯ pahia oparãre, judio masa erã m̄rã mera gamenedorepɯ surara opɯ. Ɔɣu eropa gamenedorerera pɯhɯ Ɔɣu erogue Pablore aĩgã, erã core duhudobopɯ Ɔɣure.

23 1 Eropiɣu Pablo judio masa m̄rã oparãre Ɔabocatiunugaja wereru: —Acawererã, Goãmɯ Ɔɣu Ɔaro ɯm̄ri nɯcɯ ɔaro iiniguicãbɯ yuhɯ, arĩpɯ Pablo.

2 Ɔɣu eroparĩcũ peegu áripehrerã pahia weca áriɣu opɯ Ananíapɯ Pablo disirore padorepɯ. 3 Ɔɣu pohro niguirãre padorepɯ. Ɔɣure erã para pɯhɯ Pablo Ananíare turipɯ.

—Masa erã Ɔaro dihtare ɔaro iigu añhraa mɯhɯ. “Goãmɯ dorerire tarinugagu iiaa,” yũre arĩqueregu ta yũre padorea mɯhɯ. Eropa padoregu m̄pɯ dorerire tarinugagu iica, arĩpɯ Pablo Ɔɣure.

4 Ɔɣu eroparĩcũ peerã Pablo pohro niguirã ɔpa arĩñorã Ɔɣure:

—Goãmũ ïgũ beyedigũ pahia opũre ñero wereniguibiricãque mũhũ, arĩñorã erã Pablöre.

⁵Erã eroparicũ peegũ Pablo arĩnemopũ:

—Acawererã, ïgũ, ïgũ pahia weca opũ ïgũ árĩre masibirabũ yũhũ. Eropigũ eroparĩmaacãbũ yũhũ. Goãmũ ya erã gojarapũ òpa arĩ werea ïgũre: “Mũa maca majarã opũre ñero arĩ wereniguibiricãque,” arĩ gojara ãhraa, arĩpũ Pablo erãre.

⁶Eropirã ero pe curu majarã árĩñorã. Yuju curu saduceo masa árĩñorã. Gaji curupũ fariseo masa árĩñorã. Pe curu erã árĩcũ masigũ, Pablo erãre busũro mera werepũ:

—Acawererã, yũhũ fariseo masũ ãhraa. Fariseo masũ magũ ta ãhraa yũ sã. “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” yũ arĩ wereri dipuwaja yũre ñero iidiaa mũa, arĩpũ Pablo.

⁷Ïgũ eroparicũ peerã fariseo masa, saduceo masa erã basi gameturiñorã. Eropirã erã basi pe curu dũca wariñorã. ⁸Saduceo masa òpa arĩrã árĩñorã: “Sĩrinirã masa mũriasome. Espĩritua anyua sã ne marima,” arĩrã árĩñorã. Eropirã fariseo masapũ erã arĩro dopa arĩbirĩñorã. Eropirã Pablo “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” ïgũ arĩcũ erã erã basi gameturiñorã. ⁹Eropa gameturirã, bũrigã gaguiniguĩñorã. Eropirã fariseo masa mera majarã judio masa buherã wahgãñũgaja, tuhri, wereñorã:

—Ihĩ Pablo ñero iibirami. Eropigũ Espĩritu, o anyu diaye ïgũ mera wereniguigũ árĩbocumi. Eropirã ïgũre dipuwaja moarã Goãmũre ïhaturirã árĩboca mari. Eropiibiricãque, arĩñorã erã.

¹⁰Erã eropa arĩra pũhrũ erã árĩpehrerã gameturi, bũrigã guañorã. Erã eropa bũrigã guacũ ïha gũisãpũ Pablöre surara opũpũ. “Pablöre patasiricãrãcoma,” arĩgũ ïgũ ya wihigue aĩgãridoregũ ïgũ masa watope ïgũ surarare obeopũ.

¹¹Gaji ñami Jesu mari Opũ Pablo pohro dehyoa, werepũ ïgũre:

—Gũibiricãque. Dohpague òre Jerusalẽgue yaha buherire wereabũ mũhũ. Eropigũ Romague sãre òpa ta iigũ waque, arĩpũ mari Opũ Pablöre.

Judio masa Pablöre wejẽdiariñorã

¹²Gajinũ ñamiñarigã árĩcũ judio masa bajamerã gamenereñorã.

—Òpa iirã, arĩñorã. Pablöre wejẽcãrã. Eropirã ïgũre mari wejẽboro core ihribiricãrã. Babiricãrã. Ïgũre wejẽbirã oa mera sĩrirã. Ïgũre mari wejẽbiricũ Goãmũ marire wejẽporo, arĩñorã erã.

¹³Erã eropa arĩrã cuarenta weca ñari judio masa árĩñorã. ¹⁴Erã eropa arĩ wereniguira pũhrũ erã pahia oparãre, mũrã sãre wererã wañorã:

—Pablöre gũa wejẽboro core barire babeaa gũa. ¹⁵Eropirã mũa, mari mũrã mera òpa arĩ sihubeoque. “Pablöre dipaturi serẽpidiaca,” arĩbeoque surara opũre. Mũa eropa arĩra pũhrũ surara opũre aĩgãridoreque Pablöre. Eropirã Pablo ïgũ òre ïgũ eraboro pohro gohra árĩcũ ïgũre wejẽrãca gũa, arĩñorã erã pahia oparãre.

¹⁶Eropigũ Pablo tĩgo magũ erã eropa arĩ wereniguicũ peerũ. Erã eroparicũ peegũ waha, surara ya wihigue Pablöre weregũ ñajapũ. ¹⁷Ïgũ eropa werera pũhrũ Pablöpũ yujugũ surarare sihubeo, werepũ ïgũre.

—Ihĩ mamũre mũ opu pohrogue aĩgãque. Ihĩ mũ opũre werediagu iimi, arĩpũ Pablo.

¹⁸ Īgu eroparĩcũ peegu surarapu Pablo tĩgo magũre ĩgu opu pohrogue aĩ eja, wereru.

—Peresugue árĩgu Pablopũ yũre sihubeo, ĩre mamũre mũ pohrogue aĩgãridoreami. Ihĩ mũre weregũ arĩgu iiami, arĩpũ surara ĩgu opũre.

¹⁹ Īgu eroparĩcũ peegu opu mũ mamũre ĩgu mojtore ñeha tuãgã, masa marirogue ĩgũre serẽpi ĩapu.

—¿Dohpa arĩbu iiarĩ mũhũ yũre? arĩpũ ĩgu Pablo tĩgo magũre.

²⁰ Īgu eropa serẽpicũ peegu õpa arĩ wereru.

—Judio masa yujuro mera, “Õpa iirã,” arĩ, wereniguiama. Ñamĩgãre judio masa oparã pohrogue mũre Pablora aĩgãdorerãcoma. “Mũrã dipaturi Pablora serẽpidiama,” arĩ gũyarãcoma. ²¹ Eropirã cuarenta weca ñari masa ĩgũre wejẽdiarã mague duhrinĩjarã corerãcoma. Erã ĩgũre wejẽboro core barire basome. Eropirã iħrisome. “Īgũre mari wejẽbircũ, Goãmũ marire wejẽporo,” arãma erã erã basi. Eropirã dohpaguere mũre Pablora aĩgãridorerã erãpũ duħri coretuhajama Pablora wejẽmorã. Eropĩgu erã wererã eracũ erãre yũħribita mũhũ, arĩ wereru mamũ surara opu.

²² Īgu eroparĩcũ peegu surara opu õpa arĩpũ:

—Yũre mũ wererare gajirãre werebircãque, arĩ wereru mamũre. Eropa arĩtuhaja mamũre “Wahanisa,” arĩpũ.

Pablora opu Feli waĩcuũ pohrogue obeopũ

²³ Eropĩgu surara opu perã ĩgu surarare sihgã, erãre dorepũ:

—Doscientos surarare, setenta cabayu peyarãre, doscientos ñoseri mijiri oparãre Cesareague wamorãre erã yare amudorerã waque. Eropirã dohpagã ñami nueve árĩcũ mũa waborore coreque. ²⁴ Eropirã Pablora cabayuare ĩgu peyamorãre amubasaque. Opu Feli pohrogue, Cesareague õaro sorã waque ĩgũre, arĩpũ surara opu.

²⁵ Eropa arĩtuhaja papera gojapu. Õpa arĩ gojapu ĩgu: ²⁶ “Yũhũ Claudio Lisia mũre turagu opu Felire õadore. ²⁷ Judio masa ĩre ñeha, wejẽrama. Eropĩgu ĩgu Roma majagu ĩgu árĩcũ masigu, yũ surara mera ĩgũre itamugu ejabu. ²⁸ Eropĩgu ĩgũre erã weresãrare masidiagu judio masa oparã pohro aĩgãbu ĩgũre. ²⁹ Eropĩgu ĩgu judio masa ya doreri dihtare ĩgu tarĩnũgacũ, mari ya dorerire ĩgu tarĩnũgabircũ ĩagu, ĩgũre peresugue apidiabirabu. Ñeha dipuwaja sĩriro mara ĩgũre. ³⁰ Eropĩgu judio masa ĩgũre wejẽdiarã, erã duħri corecũ ĩagu gajĩgu wereami yũre. Īgu eropa werera pũħrũ Pablora dohpaguere mũ pohro obeogu iiaa. Eropĩgu ĩgũre weresãnrãre ĩgu ñero iirare mũre weredoretuhajabu yũhũ,” arĩ gojapu surara opu.

³¹ Eropirã surara erã opu ĩgu dorediro dopa ta iĩnorã. Iri ñamire Antĩpatri waĩcũri macague Pablora aĩ ejañorã. ³² Gajĩnũ gajirã surara cabayua weca peyabirã iri maca ta dujariñorã erã ya macague. Gajirã surara cabayua peyarã dihta ĩgũre aĩ tarigãñorã. ³³ Pũ Cesareague aĩ ejañorã Pablora. Eropirã surara

opu ĩgu obeorapũre opu Felire wiañorã. Eropirã Pablora aĩ ejañorã opu pohrogue.

³⁴ Erã eropa wiara puhrũ iripũre ĩgu ĩara puhrũ ĩgu gajirãre serẽpi ĩapu:

—¿Di yeba majagu aħriri ihĩ Pablo? arĩ serẽpi ĩapu.

—Cilicia yeba majagu aħrimi, arĩ wereñorã ĩgure.

³⁵ Erãre serẽpituhaja, Feli Pablora werepu:

—Mũre weresãnrã õre erã eracũ mu wererire peegura, arĩpu Feli Pablora.

Ĩgu eropa arĩra puhrũ Herode ya wihigue ĩgure apĩpu. Eropigu ĩgu umare ĩgure coreadorepu ĩgu opu.

Pablo “Ñero iibirabu,” arĩ werepu Felire gajirã weresãra puhrũ

24 ¹ Cinco nrĩ puhrũ Ananía pahia opu, judio masa erã murã, dorerire weremehregu Tértulo waĩcugu mera Cesareague ejañorã. Eropirã erã Pablora weresãdiarã, opu Feli pohrogue ejañorã.

² Eropigu Pablora erã gamenererogue erã aĩ ejara puhrũ Tértulo ĩgure weresãnugapu. Eropa weresãnugagu õpa arĩpu Felire:

—Mũhu õaro masigu, gua opu mũhu õaro dorecũ gua i yeba majarã õaro áricãa gua gamequeãro mariro. Mu doreri mera õaripũre gohrotoro iiaa i yeba.

³ Eropirã gua õaro áricãrã mucubiria. Eropirã mu mera õaro mucubiria.

⁴ Dohpague merogã mũre garibogura yũhu. Merogã mu mera weretamudiaca. Guare peenique dohpa.

⁵ Ihĩ guare garibotariami. Árĩpħereri yebari majarãgue judio masare erã gua gaguiniguicũ iimi ihĩ. Eropigu masa erã basi gameturicũ iimi ihĩ. “Oparãre cóarã,” arĩrã mera majagu aħrimi ihĩ. Eropigu nazareno waĩcũri curu opu aħrimi.

⁶ Eropigu Goãmu wihire ñero ĩgu iidiacũ ĩarã gua ñeabu ĩre. Gua ñeara puhrũ gua ya dorerire ĩgu tarinugagu áricũ ĩgure dipuwaja moadiarabu gua.

⁷ Eropa moadiaquerecũ surara opuũ Lisia waĩcugu ĩgure guare turaro mera emacãmi. ⁸ Puhrũ ĩgure weresãnrãre mu pohrogue wadoreami Lisia. ĩgu eroparicũ peerã aħrabu gua. Mu tamera ĩre serẽpigũ, árĩpħererire ĩgu ya dipuwajare masigũca mũhu, arĩpu Tértulo Felire.

⁹ ĩgu eropa arĩra puhrũ gajirã judio masa Tértulo ĩgu arĩdiro dopa ta “Diaye ta aħraa,” arĩñorã erã sã. ¹⁰ Erã eropa arĩ weresãra puhrũ opu Feli Pablora weredorepu. Õpa arĩ werepu Pablo:

—Baja bojori i yeba majarãre mu dorerare masia yũhu. Eropigu yũ iirare mũre weregu mucubiria.

¹¹ Doce nrĩ ta waha Jerusaléngue Goãmũre yũ umupeora puhrũ. Mũhu i diaye áricũ masidiagu gajirãre serẽpi ĩaque. ¹² Judio masa yũre Goãmũ wihiguere boca erã ñeacũ masare arĩ gaguiniguigu iibirabu. Eropigu

“Oparãre cóãque,” arĩgu iibirabu. Eropigu judio masa buheri wirire, erã ya maca sãre ne ñero iibirimũrabu. ¹³ Eropirã yũre weresãnrãpu erã weresãrãre “Õpa iiami ihĩ,” arĩ weremasibeamã mũre. ¹⁴ Dohpague yũ iirare weregũra mũre. Matague ta gua ñecũ sumarã erã umupeodiro dopa ta Goãmũre umupeoa yũ sã. Eropigu

Goãmũ yare iiaa Jesu ya õari buheri iri arĩro dopa ta. Oã “Jesu ya guyabirari aħraa,” arĩ wereniguima oã judio masa. Eropigu Goãmũ doreri, Moiseguere ĩgu apirare iri sãre umupeoa yũhu. Eropigu Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojara

sãre umupeoa yũhu. ¹⁵Oã gajirã judio masa mera ta “Goãmũ árípehrerã masare sîrinirãre ôarã, ñerã mera erã masa mũriacũ iigucumi,” erã arĩ pepiro dopa ta yũ sã eropa ta arĩ pepia. ¹⁶Eropigũ dipuwaja mara yũhu. Goãmũ irire masimi. Eropirã masa sã irire masima. Eropigũ diaye ta werea yũhu mũre.

¹⁷“Gaji bojorire gajirũgũ yũhu curigũ árigũ dujarabũ Jerusaléngue. Yũ acawererã Jerusalén majarã mojomorocũrãre niyeru ogũ arigũ iiabũ. ¹⁸Dujara, Goãmũre umupeobu igũ ya wihigue ejarabũ. Eropigũ Goãmũ igũ coedorero dopa yũ basi iira pũhrũ waibũgũre odjarabũ Goãmũre umupeobu. Erogue yũ áricũ oã judio masa yũre bocama. Erã bocacũ gajirã yũ mera majarã marama. Gua gaguiniguirã marama. ¹⁹Eropirã gajirã judio masa Asia yeba majarã ero áhrama. Erã yũ ñero iicũ ñanirã árirã weresãrã ariporo ôguere. ²⁰Oã ôgue árirãpũ judio masa oparã gamenererogue yũ áricũ ñanirã yũ erogue ñero iirare masirã, erã sã weresãporo. ²¹Gaji tamerare yũre erã weresãmasima: Erã mera árigũ ôpa arĩ bũrigã gaguiniguibũ yũhu: “Sîrinirã masa mũriarãcoma, yũ arĩra waja dipuwaja moaa mũa,” arĩbũ erãre, arĩ werepũ Pablo Felire “Ñero iibiribũ,” arĩgũ.

²²Ígũ eropa arĩ werera pũhrũ Feli ôpa arĩ werepũ Pablöre:

—Dohpaguere iripêta áhrra. Surara opũ Lisia igũ erara pũhrũ mũre yũ iiborore masigũca yũhu, arĩpũ Feli Pablöre. Felipũ Jesu yarã erã iirare ôaro masipehogũ áripũ.

²³Eropa arituhaja, Pablöre coregũre surarare Feli ôaro ñhadibudorepũ peresugue árigũ duhriri arĩgũ. Eropa ñhadibudorequeregũ ôaro iidorepũ igũre. Eropigũ merogã ôpũ igũ curiborore. Pablo mera majarãre igũre peresugue árigũre itamudoregũ eropa dorepũ Feli.

²⁴Bajamenuri pũhrũ Feli igũ marapo Drusila waicũgo mera ahri, Pablöre sihuñorã daja. Feli marapopũ judio maso áripo. Pablöre erã sihura pũhrũ, Jesucristore igũ umupeorire Pablopũ werepũ erãre. ²⁵Eropa weregũ, ôarire, ôaro guñamasirire, ñerire gamebiririre, pehrerinũ áricũ masare Goãmũ dipuwaja moaborore werepũ Pablo. Ígũ eropa arĩ wercũ peegũ Feli giũgũ, Pablöre werepũ: —Dohpaguere waque. Pũhrũ yũre mohmeri maricũ sihugũra daja, arĩpũ Pablöre.

²⁶Eropa arĩgũ, Pablo igũre niyeru ocũ gameripũ Feli. Eropigũ igũ niyerure gamegũ, bajasuburi Pablöre sihu, igũ mera werenigumiripũ Feli. Niyerure igũ wajayecũ ta Pablöre wiuboñumi gajisubũ arĩgũ. ²⁷Pe bojori pũhrũ Porcio Festo waicũgũ Felire gohrotogũ áripũ. Eropigũ Felipũ opũ árigũ judio masare mucubiricũ iidiapũ. Eropigũ igũ Palore peresu áridorepũ dohpa.

Festore Pablo ígũ iirare werepũ

25 ¹Eropii Festo iri yebague uñrenũ ígũ opũ ñajara pũhrũ, Cesareague áridigũ waha, Jerusaléngue ejarũ. ²Ero ígũ ejacũ ñha pahia oparã, judio masa oparã mera Pablöre erã weresãrãre wereñorã Festore. ³Pablo ígũ mague wacũ iri mague igũre cohre, wejêdiariñorã igũre erã. Jerusalén mague aricũ gamerĩñorã igũre wejêmorã. Eropirã erã ôpa Festore upũtu serêriñorã:

—Pablöre õguere Jerusaléngue obeoque, arĩ serẽriñorã erã Festore Pablöre wejẽdiarã.

⁴Erã eroparĩcũ peegu, Festo werepũ erãre:

—Dohpaguere Pablo Cesareague peresu àhrimi. Dohpaguere yũhu erogue wabu iiaa. ⁵Pablo ìgu ñero iigu áricũ, mua oparã Cesareague yũ mera waha, ìgũre weresãque, arĩpũ Festo.

⁶Eropigu Festo ocho o diez nuri erã mera ìgu áriã pũhrũ Cesareague dujaa wapũ. Gajinũ ìgu dipuwaja moadoreri wihi doagu, Pablöre aĩgãridorepũ. ⁷Eropirã Pablo Festo pohrogue ìgu eracũ, judio masa Jerusaléngue arinirãpũ Pablo pohro nigui, ìgũre burigã weresãngãñorã. Eropa weresãquererã “Ìhĩ ìgu ñero iicũ ìabũ,” arĩ weresãmasibiriñorã. ⁸Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Pablo ìgu iirare werepũ:

—Judio masa erã dorerire, Goãmũ wihi maja dorerire, Roma opũ ìgu dorerire ne tarinũgagirabũ, arĩpũ Pablo.

⁹Festopũ judio masare mucubiricũ iidiagu, Pablöre serẽpirũ.

—¿Jerusaléngue wadiari mũhũ? Mũ iirare yũre erogue weregũca mũhũ, arĩpũ Festo Pablöre.

¹⁰Ìgu eroparĩcũ Pablo yũhrĩpũ:

—Arĩpehrerã weca opũ ìgu ya wihi dipuwaja moadoreri wihi àhraa dohpaguere. I wihino ta ohõ sã àhraa. Eropigu yũ iirare ohõ ta amu purumujuque. Judio masare yũ ñero iibirirare òaro masia mũhũ. ¹¹Ñerire iigu dorerire tarinũgagu áriũ “Yũre wejẽbiricãque,” arĩbiriboaya. Eropigu oã weresãripũ gũyari iri áricũ yũre weresãnirãre yũre omasibea mũhũ. Yũ iirare arĩpehrerã weca opũre Césare weregũ wadiaca yũhũ, arĩpũ Pablo.

¹²Ìgu eroparĩcũ peegu Festopũ òaro masi wererãre serẽpituhaja, werepũ Pablöre.

—Mũhũ arĩpehrerã weca opũre mũ iirare mũ werediacũ, ìgu pohrogue Romague obeerãra mũre, arĩpũ Festo Pablöre.

Pablo opũ Agripare ìgu iirare werepũ

¹³Festo opũ ñajara pũhrũgue opũ Agripa, Berenice waĩcũgo mera Cesareague Festore ìarã ejañorã.

—¿Ne, erarari mũ sã? arĩñorã erã Festore bocatĩri sererã. ¹⁴Ero bajamenurigã erã áriã pũhrũ Festo werepũ Agripare Pablöre erã iirare.

—Õre Feli ìgu peresu iidigu àhrimi. ¹⁵Eropirã Jerusaléngue yũ wacũ judio masa erã pahia oparã, erã mũrã mera ìre weresãma. “Ìgu ya dipuwajare wejẽque ìgũre,” arĩ serẽama erã yũre. ¹⁶Erã eroparĩcũ peegu yũ òpa wereabũ: “Gũa Roma majarãpũ peresu erã iinirãre masare eropa ta ocãbirimũribũ. Eropigu ìgũre osome mũare. Gũa ñeadigũre ìgũre weresãnirã guare wereniguilboro core ìgũre dipuwaja moamasibea gũa. Ìgu basi sã ìgu iirare ìgu werenibiricũ ìgũre dipuwaja moamasibea gũa,” arãbũ erãre. ¹⁷Eropigu òre erã weresãrã eracũ ìagu yoari boje iibirabũ yũhũ. Eropigu gajinũre masa dipuwaja moadoreri wihi yũ doagu, erã weresãdigũre sihubeoabũ. ¹⁸Eropirã iri wihi ìgu eracũ ìarã ìgũre ìhaturirã

wahgãnugajama. Erã eropa wahgãnugajacũ ãgu ñetariaro arĩ weresãrãcoma arĩ pepirabũ yũhũ erãre. Ñgure weresãdiaquererã weresãmasibirama erã. ¹⁹Eropirã ãre Goãmũ yare ãgu werera dipuwaja judio masa ãgure ãhaturiamã. “Jesu waicũgu ãgu sãridigu masa muriadi árimi,” arĩ ãgu werera waja weresãma ãre. I dihtare weresãma. ²⁰Ire masibigu ãgure ðaro serẽpi ãabu. “¿Jerusalẽngue wadiacuri yũ mera? Eroque wereque mũ iirare yũre,” arĩrabũ ãgure. ²¹Yũ eroparĩcũ peegu ãguru wadiabirami. “Yũ iirare áripehrerã weca opũre werediaca,” arãmi ãgu yũre. Ñgu eropa arĩra pũhrũ ohõ ta ãgure coreadoreabũ áripehrerã weca opũ pohro ãgure yũ obeoboro core, arĩpũ Festo Agripare.

²²—Yũ basi peediaca ãgure, arĩpũ Agripa Festore.

—Ñamigã ta ãgure peegũca mũhũ, arĩ yũhrĩpũ Festo.

²³Eropirã gajinũ áricũ Agripa, Berenice mera masa dipuwaja moadoreri wihigue eja, “Oparã áhraa gũa,” arĩrã gũhyadiaro ii ãhmuñorã erã, surara oparã, iri maca majarã oparã mera. Eropa ii ñajarã iri wihiguere ñajañorã. Erã ñajajara pũhrũ Pablõre sihubeopũ Festo. ²⁴Eropigu Festo ðpa wererũ:

—Opũ Agripa, mũa áripehrerã i wihire gamenererã peeque. Ñre ihĩ bajarã judio masa erã weresãgu áhrimi. Jerusalẽngue Cesareague sãre erã ãgure weresãma. “Ñgure wejẽque,” eropa arĩniguicãrã iima erã. ²⁵Erã eropa arĩquerecũ ta ðpa arĩ pepia yũhũ. Ihĩ ne ñero iidigu áribeami. ¿Ñehe dipuwaja mari wejẽbocuri ãgure? Eropigu áripehrerã weca opũre César Augustore ãgu iirare ãgu werediacũ áripehrerã opũ pohrogue obeogũra ãre. ²⁶⁻²⁷Eropigu ihĩ ãgu iirare masibirinica yũhũ dohpa. Eropa masibirinigu mari opũre were gojamasibirica. Eropigu mũare ãgu werecũ peedoregu iiaa dohpague. Opũ Agripa, dohpague tamerare ihĩ áhrimi mũ serẽpi ãabu. Mũ serẽpi ãatuhaja mari masira pũhrũ ãre erã weresãrãre ðaro were gojagũra. Ihĩ ãgu ñero iirare yũ masibiriqueregu ta opũ pohrogue ãgure yũ obeocũ ðabeaa. Eropigu dohpague erã weresãrãre ðaro masidiagu iiaa, arĩpũ Festo erãre.

Pablo Agripare ãgu iirare wererũ

26 ¹Ñgu eropa arĩra pũhrũ Agripa Pablõre arĩpũ:

—Mũ basi ta wereque, arĩpũ ãgu Pablõre. Ñgu eropa arĩra pũhrũ Pablõrũ, “Ejarimaricãque,” arĩgu ãgu mojotorire aĩ wahgũbeo, ãgu iirare werẽngarũ:

²—Opũ Agripa, yũre judio masa erã weresãrãre, yũ iirare mũre weregu, dohpague ðaro siporãcũa. ³Gũa judio masa gũa iiricũrãre, gũa buheri sãre mũhũ ðaro masicũ tamerare mucubiria yũhũ. Eropigu mũhũ yũre ðaro peeque, arĩngarũ Pablo.

Pablo Jesu yagu ãgu áriboro core ãgu áricũrãre wererũ

⁴Eropa arĩtuhajagu ðpa arĩnemopũ ãgu:

—Mãmũ arĩgu yũ áricũrãre áripehrerã judio masa masima. Ñmũri nũcũ yũ masa dehyoara pũhrũ yaha yebaguere, Jerusalẽngue sãre yũ árirãre masima

erã. ⁵Negohraguere fariseo masu árribu. Eropigu fariseo masa erã dorerire, erã iirinore yuhu iiphodigu árícũ erã masima. Erã mure werediarã, irire weremasima erã. ⁶I dipuwaja ta yure weresãmurima. Gua ñecu sumarãe “Sirinirãre masugura,” Goãmu ïgu arĩ apirare “Diaye ta ãhraa,” yu arĩri waja oã yure weresãmurima. ⁷Yu acawererã judio masa, árìpehrerã doce cururi majarã Goãmu masare ïgu masuborore mucubiri cohrema. Eropirã Goãmure umupeonigucãma. Eropa corerã árĩrã yu iiro dopa ta iima erã sã. Opu Agripa, eropa yujuropa gua iirã árìquerecũ ta erãpu yuhu ïgu masuborore ii coreri waja yure weresãmurima judio masa. ⁸¿Duhpirã sirinirãre Goãmu ïgu masuborore peediabeari ma judio masa? arĩ wereru Pablo.

Pablo Jesu yarãre ïgu ñero iirare wereru

⁹Eroparĩtuhaja òpa werenemoru:

—Jesu Nazare majagure ñanibigu dohpa ñeri dihtare iidiaribu yuhu ïgu yarãre. ¹⁰Eropigu Jerusalengue eropa iimuriribu yuhu. Pahia oparã yure erã dorera puhru bajarã Jesu yarãre peresu iimuribu yuhu. Eropigu oparã erãre erã wejẽdorecũ, wejẽmuribu yu sã. ¹¹Bajasuburi árìpehreri judio masa erã buheri wirigue Jesu yarãre ñero iidoremuricarabu. Eropigu Jesu yarã Jesure erã cóacũ iidiaribu yuhu. Erã mera burigã guabu yuhu. Eropigu gajì macarigue sãre erãre ñero iigu ejamuricarabu yuhu, arĩ wereru Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu warare wereru

¹²Eropa arĩtuhaja òpa werenemoru:

—Eropigu Damascogue Jesu yarãre ñero iidiagu ejaribu. Erãre yuhu ñero iidiacũ ñarã pahia oparã yure wadorema. ¹³Òpa árĩbu, opu Agripa: Goeri boje árícũ gohra mague yu wacũ umaro maja gosesiriri, abe umu majagu tauro yure yu mera warã sãre gosesiribu. ¹⁴Gua árìpehrerã yebague mehmerejabu. Judio masa ya mera yure ïgu werenigucũ peebu. “Saulo, Saulo, ¿duhpiгу muhu yure ñero iiri? Muhu yu mera guagu yure yuhribigu, mu basi ñero taria,” arĩmi yure. ¹⁵“Opu, ¿nihino ãhriri muhu?” arĩ serẽpibu yuru. “Yuhu Jesu ta ãhraa mu ñero iigu. ¹⁶Wahgãnujague muhu. Yu pohro majagu mure iibu dohpague dehyoa yuhu. Dohpagãre muhu yure ñarare, puhru mure yu ihmuburi sãre gajirãre weredorebu apiguca mure. ¹⁷Judio masare, judio masa árìbirã sãre mure buhedoregu obeogura. Erã pohro mu árícũ, mure erã ñhaturicũ mure itamugura. ¹⁸Yahare erãre masicũ iique muhu. Eropigu erã ñerire duhucũ iique muhu. Òaripure gohrotocũ iique erãre. Watire erãre gamebircũ iique muhu. Eropigu Goãmu yapure iicũ iique muhu erãre. Muhu eropa iicũ erã yure umupeorãcoma. Erã eropa umupeocũ ñagu erã ñeri iirare cãdijiguca. Eropirã erã Goãmu ïgu beyenirã mera majarã mera árìrãcoma. ïgu oburire opamorã árìrãcoma erã,” arĩmi Jesu yure, arĩ wereru Pablo.

Pablo ĩgu iirare ĩgu mohmerire werepũ

¹⁹Eroparĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Opũ Agripa, umaro maja yũ peerire tarinũgabiribũ. ²⁰Damascogue buhemũhtabũ. Pũhrũ Jerusalén buhebũ daja. Pũhrũ Judea yebe, judio masa áribirã pohrogue sãre masare erã ñero iirare bujaweredore, Goãmu yare gamedorebũ. “Õarire mua iicũ ĩarã mua ñeri iirare mua bujawererare gajirã masirãcoma,” arĩgu, erãre õarire iidoregu buhebũ. ²¹Goãmu ya wihi yũ áricũ yũ eropa arĩ wereri waja judio masa yũre ñeha wejẽdiarima. ²²Eropĩgu umuri nũcu Goãmu ĩgu itamuro mera eropa buheniguiçãa. Eropĩgu dohpaguere mua áripehrerãre oparãre bu árirã sãre ĩgu yare weregu iiaa. Iribojegue majarã Goãmu yare weremũhtanirã Moise mera erã wereyudiro dopa ta werea yũ sã. Õpa arĩ wereyuñorã erã: ²³“Cristo Goãmu ĩgu obeodigupũ ñero tarigũcumĩ. Eropĩgu sirigu masa mũriamũhtagu árigũcumĩ ĩgu. Eropĩgu masare ĩgu itamuborore judio masare judio masa áribirã sãre masicũ iigũcumĩ,” arĩ wereyu gojamuriñuma iribojegue majarã. Yũ sã erã werediro dopa ta werea, arĩ werepũ Pablo Agripare.

Pablo Agripare Jesu yagu iidiaripũ

²⁴Ĩgu eropa arĩ werera pũhrũ Festo ĩgure burigã gaguiniguĩ wereniguipũ:

—Pablo, mũhu goroweregu ahraa. Mũhu baja buhegu goroweregu wahaa, arĩ gaguiniguipũ Pablore.

²⁵Ĩgu eroparicũ peegu õpa yũhripũ Pablo Festore:

—Opũ, goroweregu áribea yũhu. Yũ wereri diaye ta ahraa. Eropĩgu yũhu ire guhyadiaro mera arãa. ²⁶Opũ Agripapũ i yũ wererire õaro masimi. Eropĩgu yũhu ĩgure giũro mariro werea. I wererire áripehrerã masa masima. Eropĩgu áripehreri ire yũ arĩrare opũ Agripa ĩgu masicũ masia yũhu, arĩpũ Pablo Festore.

—Ĩgu eropa arĩtuhaja õpa arĩpũ Agripare:

²⁷—Opũ Agripa, Goãmu ya weremũhtanirã erã wererare peea mũhu. Erã wererire mũ peecũ masia yũhu, arĩpũ Pablo Agripare.

²⁸—¿Ire yũre weregu merogã mũ wereri Jesu yagu yũ wacũ iidiagu iiri mũhu? arĩpũ Agripa Pablore.

²⁹Ĩgu eroparicũ Pablo yũhripũ.

—Merogã wereniguigu o yoari boje wereniguigu mua áripehrerãre yũhu áriro dopa ta Jesu yarã áricũ gahmea. Irire serẽbasaa Goãmure. Eropĩgu yũ iro dopa ta peresugue mua áricũ tamerare gamebeaa yũhu, arĩpũ Pablo.

³⁰⁻³¹Ĩgu eropa arĩra pũhrũ Agripa, Festo, Berenice áripehrerã gajirã mera wahgãnũga wiria, erã basi wereniguĩnorã:

—Ihĩ ĩgu iira waja ne peresu iimasibea mari. ¿Eropirã mari ñeheno dipuwaja ĩgure wejẽbocuri? arĩ wereniguĩnorã erã erã basi.

³²—Ihĩ “Áripehrerã weca opũre yũ iirare werediaca,” ĩgu arĩbircũ mari wiuboaya ĩgure peresugue árigure, arĩpũ Agripa Festore.

Pablo ïgure weresârare Romague weregũ wapũ

27 ¹Pablöre Italiague ártipehrerã weca opũ pohrogue dohodiru mera obeorã, ïgu mera gajirã peresu ártirã sãre obeoñorã. Eropirã Julio waĩcũgure erãre ihadibudorerã obeoñorã erã. Julio cien surara opũ ártipũ. ïgu ya curu Augusto yarã surara waĩcũñorã. ²Yũ sã Pablöre wapicũgãbũ. Eropirã Adramitio waĩcũro majaru dohodiru mera ñajabũ gũa. Iriru Asiague waburidiru ártibũ. Ñajatuhaja, iriru mera wabũ. Aristarco Tesalónica waĩcũri maca majagũ gũa mera wami. Tesalónica Macedonia yeba ártibũ. ³Gajinũ gũa Sidóngue ejabũ. Eroque ejagũ Julio Pablöre õaro iimi. Eropigũ Pablöre ïgu mera majarã pohrogue ïagũ wadoremi. Eropigũ Pablo mera majarã ïgure ïgu gamerire erã ocũ “Õaroca,” arĩmi Julio. ⁴Dohodirugue ñajarã daja gũa taribujacũ bũrigã miruñe guare gajipũgue weãtaribujubũ. Eropirã Chipre waĩcũri ñũgũro cãhmotarogue diayerũ wabũ gũa. ⁵Pũ Ciliciare taria, Panfilia sãre taria, Mira waĩcũri macague Licia yebague ártiri macague tuhajabũ gũa.

⁶Eroque ejarã, Alejandriague aridirure, Italiague wadirure dohodirure bocabũ. Eropigũ surara opũ guare irirugue wadoremi. ⁷Bajanũri dabero waro waha, “Ñe yeboca,” arĩ, waha, Gnido waĩcũri maca diaye ejabũ gũa. Eroque eja taria, miruñe bũrigã weã, gũa wadiadirore guare weãbeobiribũ. Eropirã gũa copũgue majipa wabũ. Eropirã Creta waĩcũri ñũgũro iri ñũgũro cãhmotari masepũ gũa taribuja waha, Salmón waĩcũri ñorore tariabũ gũa. ⁸Eroque tari, iri ñũgũro pohro waha, “Ñe yeboca,” arĩ waha, “Õari peramaha” waĩcũroque tuhajabũ. Peramaha Lasea waĩcũri maca pohrogue ártibũ.

⁹Eroque gũa yoari boje ártira pũhrũ, gũa waboropũ gũhyataribũ. Eropiro erã ba duhurinũ bosenu tarira pũhrũ, Pablo dohodiru majarãre weremi.

¹⁰—Peeque mũa. Ba duhurinũ bosenu pũhrũ mari wacũ marire mirimaja gũhyataria. Iru dohodiru, dohodiru maja, mũa doberi sã mari mera majarã sã mari dedereboca warã, arĩrimi Pablo.

¹¹ïgu eroparĩquerecũ surara opũ dohodiru opũpũre peegũ, autugũ sãre peegũ, Pablo ïgu wereripũre peediabirimi wadiagu. ¹²Erã payari peramaha puhirõ árticũ õari payari peramaha ártibiribũ. Ero eropa ártiri peramaha árticũ dohodiru majarã bajarã wadiarã, Fenicegue mũriadiarima puhirõ waboro core. Fenice Creta waĩcũri ñũgũro maja peramaha ártiro, miruñe ero aridirogue abe mũririroguerpũ copũgue diayerũgue sãre ïhabeo miruñe aricũ õaro cãhmotari maca ártibũ. Ero eropa ártiri peramaha árticũ masirã erã erogue yuju puhibũgũ ártirisubũ ártidiarima.

Wũariyague miruñe, deco wũaro ariyoro

¹³Eropii docapũ surgue daberogã miruñe arinũgabũ. “Dohpagãre õarinũ mari waburinũ ãhraa,” arĩ pepiriñorã erã. Miruñe ero aricũ erã comeyere tarawahgũ, Creta ñũgũro pohrogã mũriabũ gũa. ¹⁴Eropii pũhrũñari miruñe gohroto noreste waĩcũri miruñe bũrigã weãbũ. ¹⁵Eropiro dohodirure miruñe

buringã weã erabu. Miruñe ero weãbeoro wamasibiri, majipa, miruñe mera wabu gña. ¹⁶Clauda waicuri nugurogã pohrogue docapugue waha, iri nugurogã guare merogã cahmotabu. “Marire yebo ahraa,” arira erore dohodiru majaru miridirugã gasirure oaro tarapeo diribu gña. ¹⁷Irirure dohodirugue gña tarasã diripehora puhru wuarida mera erã wañnea peoma. Libia yeba turo pohro ariri impororire “Iriru gasiru dohodiru iri mehtuhajari,” arira gui arima erã. Eropira erã miru ñeari suhrire erã aidiyura puhru dohodiru dihtare miruñe weãbeobu. ¹⁸Miruñe, deco mera buringã aribu. Gajinu sare miruñe muraro ta daja aricu iarã erã erã doberire diague duhrimeyura puhru taribujabu gña. ¹⁹Gajinu dohodiru majare diague cóama erã erã basi. ²⁰Bajanuri nipirinuri aricu, abe umu majagu necã sã ne deyobirima. Eropiro buringã miruñe aribu. Eropira “Miria wahaa mari. Eropira siria warãca,” arã pepiribu gña.

²¹Eropigu Pablo yoari boje erã ba duhura puhru igu erã core nugaja, weremi erãre.

—Mũare yu werecũ peebirabu mũa. “Cretague arira mari wacũ guhya arica,” yuhũ aricu peebirabu mũa. Yure peerã, iru maja aripehrerire dedeobiriboaya mũa. ²²Eropigu dohpague mũare werea. Guñaturaque. Eropira guibiricãque. Aripehrerã mari tarirãca. Iru dohodiru dihta marire wahribasaro. ²³Dohpagã ñamire Goãmũ anyu yure dehyoami. Goãmũ yagu ahraa yuhũ. Eropigu igure umupeoa yuhũ. Anyurũ yu pohro arigu wereami. ²⁴“Pablo, guibita. Aripehrerã weca opure mũ iirare mũre werero gahmea. Goãmũ oagu ahrimi. Eropigu igure mũ serero dopa ta dohpague mũa mera majarã sare itamugucumi,” arãmi yure anyu. Eropira guibirãta mũa. ²⁵Anyu yure igu aridiro dopa ta eropa waroca. Goãmũre umupeoa yuhũ. Eropigu igu werediro dopa ta “Diaye ta ahraa,” arã pepia yuhũ. ²⁶Marire nugurogue miruñe weãbeo cóaro, arã weremi Pablo erãre.

²⁷Yuju ñami pe semana puhru wuaraya Adria waicuriya miruñe guare buringã weãbu. Irisubure ñami deco dohodiru majarã umaru “Turogue ahraa mari,” arã pepima erã. ²⁸Erã eropa arã pepira yurada nucudiru comerure dihri, duhmiumediju queoñama. Treinta y seis metro gohra uhcãbu. Mero ta waha, queoma daja. Irisubure veintisiete metro gohra uhcãbu. ²⁹Eropira utãre mehtuhajari arira dohodiru auturogue wapicuriye comeyerire dirimiu dijuma erã diague dabero wacũ gamerã. Eropira “Yojarõ boyoporo,” arira, buringã serẽma erã. ³⁰Dohodiru majarã umaru erã dihta duhririma. Erã miridirugãre dohodiru majarure diague taradijupo dohodiru iguiru come dipure erã dijudiro dopa ta iirima erã miridirugã marire ihari arira. ³¹Erã eropa duhridiaquerecũ Pablo erã eropa iicũ masigu surara opure, igu surara mera weremi:

—Oã, umã miridirugã mera erã wacũ mũa aripehrerã sirirãca, arimi Pablo.

³²Igu eroparicũ peerã surararu miridirugãre diriridarire wirita, irirure cóacãma.

³³Boyoboro coregã Pablo erãre badoremi.

—Pe semana gohra mũa ne babeaa. ³⁴Eropira dohpaguere barã arique. Eropigu mũare badorea. Mũa ojocaridiarã baque. Aripehrerã mũa tarirãca, arimi Pablo erãre.

³⁵Īḡu eropa arīra pūhrū Pablo panre aī, árīpehrerā erā pohro Goāmure “Ōhaa,” arī, duhpeo, irire bami ĩḡu. ³⁶Īḡu eropa bacū ĩha erā sīporā turarā waha, árīpehrerā erā sā bama. ³⁷Gua árīpehrerā doscientos setenta y seis masa dohodirugue árību gua. ³⁸Eropirā erā árīpehrerā yapia waha “Iru dohodiru nūcū árīca,” arī, baja trigo barire diague cóāma daja.

Dohodiru imiporogue mehbejayoro

³⁹Boyocū dohodiru majarā ũma nūḡurore ĩarā, “Ōpa waīcūri nūḡuro āhraa i nūḡuro,” arī ĩha masibirima. Eropirā erā dipatūgure imiporo árīcū ĩarā, “Mari iritūgugue warā, erogue mehmejaboca imiporogue,” arīma erā. ⁴⁰Eropa arīrā, come dipure diriridarire wirita medijucāma erā. Erā eropa iira pūhrū dohodiru ĩḡuiru maja suhriro aī wahḡū nuguma diaye miruñe weābeocū gamerā. ⁴¹Eropiro dohodirupū ĩḡuirupū imiporogue sīmaja merejamasibiribū. Eropiro auturore būrigā pāḡūri pamehtucū iriru auturo wahria wabū.

⁴²Eropa wacū ĩarā ōpa arīma surara.

—Iru miricū mari peresu iinirā tūroque baatuhaja duhricārācoma. Eropirā erāre wejēpehocārā, arīrima surara.

⁴³Eropiḡu surara opūpū Pablora wejēdiabigū árīpehrerā peresu árīrāre wejēdorebirimi. Eropiḡu árīpehrerā baamasirāre surara opu mata tūroque baatujadoremī. ⁴⁴Eropirā gajirā dohodiru maja wahrira mijiri mera yuurīñaja, iri mijiri weca peya baa majama. Gua eropa iirā gua árīpehrerā tūroque tuhajabu ōaro.

Pablo Malta waīcūri nūḡuro árīpu

28 ¹Eropii iri nūḡurogue gua árīpehrerā majajanūgajara pūhrū iri nūḡuro waīre masibū. Malta waīcūri nūḡuro árību. ²Iri nūḡuro majarā masa ōarā árīrā, ōaro iima guare. Eropirā deco gua weera pūhrū yusatariabu guare. Eropirā ero majarāpū peame dihutuhaja, guare sōhmadorema. ³Pablo peare aīḡāri aītīami. Īḡu aītīara pūhrū iri pea pohecague árīdigū aña coñorpore wiriḡu, Pablo mojoto curītuhajami yahawearo mariro. ⁴Īḡu curītuhajacū ĩarā, iri nūḡuro majarā erā basi wereniguima:

—Ihī masa wejēdigū árībocumī. Eropigo mari turago dipuwaja moago ũmaro majago ĩḡure dipuwaja moago, ojocaridorebeamo. Īḡu wūariyague miriḡu tarituhajadigū árīrami. Dohpaguere igorū ĩḡure ojocaridorebeamo, arīrima erā basi.

⁵Eropiḡu Pablo añare peamegue wejēsiri mehpeomi. Īḡu aña pūribirimi. ⁶“Bijiroca,” arīrā, corerima erā. Ne bijibiribū ĩḡure. “Īḡu sīria wagucumi,” arīrā erā ĩha corerima. Īḡure pūribirimi. Yoari boje ero bijibiricū ĩarā, ĩḡure pūribiricū ĩarā, gajiropa pepirima erā. “Ihī goāmarā mera majagu árībocumī,” arīrima erā.

⁷Erā baa tuhajadiro pohro Publio waīcūgu ya poeri árībū. Īḡu iri nūḡuro majagu opu árīmī. Eropirā ĩḡu guare ōaro iicū ũhrenū gohra ĩḡu ya

wihigue árĩbu gua. ⁸Publio pagu yojorocu, nimacuricugũ árĩmi. Eropigu ĩgu camague oyami. Eropigu Pablo dorecugũ ya taribugue ñaja, Goãmure serẽ, ĩgu mojotorire ĩgu weca duhpeo, õagu wacũ iimi ĩgure. ⁹ĩgu õagu wacũ iarã árĩpehrerã gajirã iri nũguero majarã dorecũãre Pablo pohrogue aĩgãrĩma. Erã eropa aĩ eracũ ĩagu Pablo erãre õarã wacũ iimi erã sãre. ¹⁰Pũhrũ erã baja sãre waja mariro oma. Gua waboro coregã árĩpehreri gua gamerire, gua warã gua baburire dohodirugue durisãbasama erã.

Pablo Romague ejapu

¹¹Ũrerã abe iri nũgurogue gua árĩra pũhrũ dohodiru mera wabu gua daja. Iriru dohodiru ĩguiru perã goãmarã Cãstro, Pólux waĩcurã erã wéanirã niguima. Alejandrĩague ariduru árĩbu iriru. Puhirópẽ iri nũgurogue iriru dohodiru payabu. ¹²Waha, Siracusa waĩcuri macague ejarã, ũhrenũ gohra iri macare árĩbu gua. ¹³Iri macare wiri waha, Regio waĩcuri macague ejabu gua. Gajinũ surgue miruñe ahri guare weãbeobũ. Penũ pũhrũ Puteoli waĩcuri macague ejabu. ¹⁴Erogue Jesu yarã bajamerãgã guare bocatĩrĩma. —Yuju semana gohra gua mera dujaque, arĩma erã guare.

Erã eroparĩcũ peerã yuju semana gohra erã mera dujanĩbu. Pũhrũ mague majaa, Romague ejabu gua pare. ¹⁵Ero majarã Jesu yarãpũ gua ejarare peerã, Apio waĩcurogue doberi duarogue guare bocatĩrĩma. Gajirã Jesu yarã “Ũhre wihi” waĩcurogue guare bocatĩrĩma erã sã. Erã eropa bocatĩrĩcũ ĩagu Pablo mucubiriri mera Goãmure “Õhaa,” arĩ, õaro siñaja wami. ¹⁶Romague gua ejara pũhrũ erã peresu erã iinirãre ero majagu peresu corerã opũre weremi. Eropirã Pablopũre yujugu ta apima ero majarã oparã. Eropigu ĩgure yujugu surara coremi.

Pablo Romague buhepu

¹⁷Ũhrenũ pũhrũ Pablo judio masa buherã mera gamenerebu, erãre sihumi. Erã gamenerera pũhrũ ĩgu erãre weremi:

—Acawererã, mari acawererãre, mari ñecu sumarã erã iimũrirare, marire erã buhera sãre tarinũgabirimũrabu yũhũ. Yu eropa tarinũgabiriquerecũ ta Jerusalén yũre ñehama Asia majarã judio masa. Erã eropa iira pũhrũ Roma majarãre yũre peresu iidorema erã. ¹⁸Erã eropa iicũ Roma majarã yũre serẽpi, yũhũ ñero iibigu yũ árĩcũ yũre “Dipuwajacugũ ãhrimi,” arĩmasibirama. “¿Ñehe dipuwaja dipuwaja wejẽbocuri mari ĩgure?” arãma erã yũre. Eropirã yũre serẽpirãpũ yũre wiudiarama. ¹⁹Judio masapũ yũre wiudorebirama. Eropigu yũ acawererãre judio masare weresãdiabiriqueregu ta, “Árĩpehrerã weca opũre yũ iirare diaye werediaca yũhũ,” arĩ serẽabu. Judio masa yũre erã wiudorebirĩcũ ĩagu “Roma majagu opũre weregu waro gahmea yũre,” arãbu. ²⁰Eropii mũare ire werediagu sihuabu. Cristo marire taubu judio masa erã coredigũ ĩgu yare yũ wereri waja yũhũ peresugue ãhraa. Eropigu irire mũare werebu sihuabu, arĩmi Pablo judio masa oparãre.

²¹ĩgu eroparĩcũ peerã erãpũ ĩgure werema.

—Judio masa mure quere wereripūrire guare ne obeobirama. Eropirā erogue arinirā sã gũa acawererã guare mũ eropa warare werebirimũrama. Erã “Īgũ ñero iigũ áhrimi,” arĩ mure werebirimũrama. ²²Mũa ya curure árĩpehrerogue masa erã ñero wereniguicũ gũa masia. Eropa masirã mũ buherire mũ werecũ peediaa gũa, arĩma erã ĩgure.

²³Eropa arĩtuhaja, “Gajinũ árĩrã,” arĩma erã. Gajinũgue Pablo mera gameneremũhtanirã tauro masa bajarã ĩgũ árĩroguere erama. Ñamiñarigã Goãmũ ĩgũ opũ árĩrare õari buherire ĩgũ buhenũga, pũ ñamigue buhe duhũmi. Goãmũ dorerire Moiesgue ĩgũ apirare, Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojarare buhemi. Eropa buhegũ, erãre Jesure masicũ iidiagũ iirimi Pablo. ²⁴Yujurãyeri ĩgũ buherire gamema. Eropirã gajirãpũ peediabirima. ²⁵Eropirã erã basi pe curu game dũca wari wama. Erã wiriaboro core Pablo Isaia ĩgũ wereniguirare weremi. Õpa arĩmi erãre:

—Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ ĩgũ werera diaye ta áhraa. Mari ñesũ sũmarãre weregũ árĩgũ Espĩritu Santo Isaiare õpa arĩ were gojadoreñumi:

²⁶⁻²⁷Ire oãre weregũ waque: “Dipu bũrirã áhraa mũa. Eropirã yahare peediabeaa mũa. Gamiri toyobirã dopa ta peediabeaa mũa. Eropirã yahare peequererã peesome mũa. Mũa eropa árĩbirã õaro peeboaya mũa. Eropirã õaripũre gohrotoboaya mũa. Eropigũ mũare peame wabonirãre tauboaya yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Pablo erãre.

²⁸Īgũ eropa arĩra pũhrũ Pablo werenemomi:

—Ire masique mũa. Goãmũ buherire masare ĩgũ õaro taurire judio masa árĩbirãre buherãca gũa. Erãpũ peerãcoma, arĩmi Pablo judio masare.

²⁹Īgũ eroparĩcũ peerã judio masa irire erã basi bũrigã game dũyaso wiriama.

³⁰Pe bojori gohra Pablo ĩgũ eropa wajayeniguiiri wihigue árĩpũ. Ero árĩgũ, árĩpehrerã ĩgũ ya wihigue warãre mucubiriri mera bocatĩrimũripũ ĩgũ. ³¹Eropigũ ĩgũ gũiro mariro Goãmũ ĩgũ opũ árĩrare, mari Opũ Jesucristo ya sãre buhemũripũ. Īgũ eropa buhequerecũ ta ne gajirã ĩgure “Buhebiricãque,” arĩbiriñorã.